

31284

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ) క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ పక్షి ౬.

No. 62
సంచిక ౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు నొందియున్నది. సంవత్సరము నీటి చూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిడ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే బెఱుకు పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవామున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

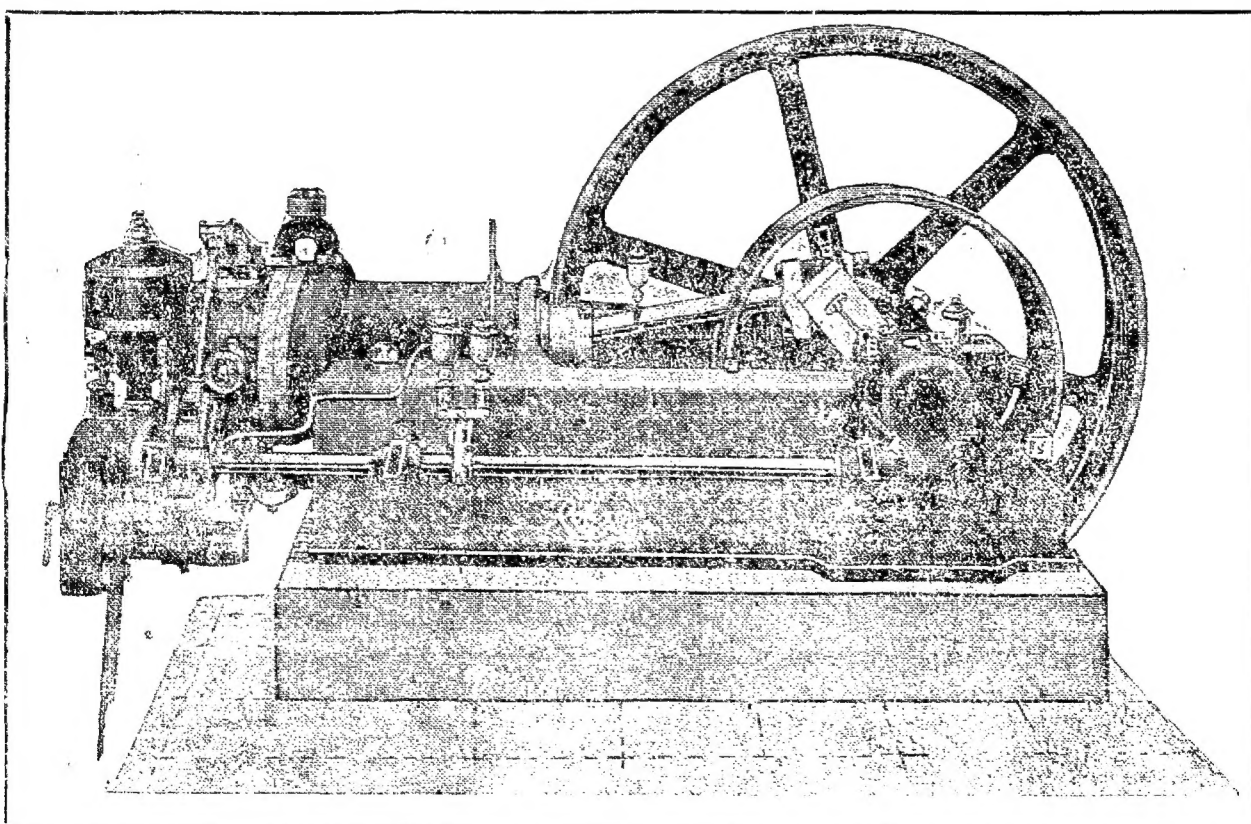

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రా బ్ న క్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూటైపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును
వేవరై జరును తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఊండురు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు ఏకేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు
సోల్ యేజంట్సు:-

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezvada

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింప్రోవ్ చేసి స్టాకుయంచువారు “రాబ్ న క్” గ్యాస్యయింజనులు, ప్లాంట్లులకున్నా సోల్ యేజంట్సు)

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

"ఎంపైరు భీమాకంపెనీలో మీరు భీమాచేయుడు"

మిక్కిలి నమ్మకమైనది, ప్రీమియము చాల తక్కువ, హక్కుదారులకు సొమ్ము సకాలమున యివ్వబడును. (2)

గడచిన సం॥ రం బాలన్స్ షీటుకు, ప్రాప్తికృతుకు వ్రాయుడు. (548)

జెంగుళూరు బ్యాంబి | మద్రాసు బ్యాంబి
152 కమ్యూనికేషన్ | 9/10 సెకండులైనుబిడి.

క్రీరబలాత్మకము

వారోగములకు ప్రత్యాయోగము నందిది. చలనశక్తియును ప్రభావమును పొందినందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు అనుభవించి యున్న దగుటచేత

ముక్త్యులరాజుగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థాన వైఖ్యలచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు. ఈ తైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారికి, శిశుప్రళయిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదృఢమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, శుభవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగులు అనేకమంది దీనిని నేరించి విశుద్ధములుచారు. మాయనభవమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేదని నమ్మకము గుడిసెదది. దాక్కుగ కోమలుగారుకూడ మెచ్చుకొన్నారనటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ గలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వాడు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. జీవధము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది వైమర్లనమునకే గాక లోపలికి పుట్టుకొనుటకు నుపయోగించును. 7 సాగు ఆవర్తితమైనది 4 అవున్సులు 2.0-0. 21 సారి ఆవర్తితమయినది 4 అవున్సులు 5.0-0. 101 సారి ఆవర్తితమయినది 1 అవున్సు 8.0-0. 4 అవున్సులు 12-0-0.

ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను లేట్లు: పొట్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు. ఆర్వరసాయనశాల, ముత్తైల, కృష్ణాజిల్లా.

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధిని నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటనుకీ వేనకువేలుమంది **హడెన్ సాను** వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారికి. బర్లిన్ నేట్లు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల జీవధము **హడెన్ సా** యొక్కటియే. **హడెన్ సా** తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండవెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరి యొక్కతముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యూబును కొనుడు. ధర 1 కి రూ 2.4-0 ప్రత్యేకస్పాటుతో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిలేనిచో పైకము వాపసీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజెంట్లుకావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,
1961 Sankdi Sheri. Telegram—"Special. AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraga, Post Vissakoderu, Tp. Bhimavaram, Kistna Dt.

Agents for Madras Presidency:—
Messrs, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS.

Agents for Mysore & Goorg:—
Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—
KRISHNA & Company, Trivandrum.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కౌశ్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

విశ్వవత్సవ శాస్త్రము-చంద్ర కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకవద్య మేని వదల మది జనించదు.

శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధక్తపాటలు,			
శ్రీమతి కల్పమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4	0
ఆరాధనపీఠి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8	0
హిందీ మొదటివాచకము	...	0	6
శిల్పకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	...	1	4
బోంబే ఖర్చులు ప్రత్యేకము	...		

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కౌశ్యాలయము, 7, తంబు కెల్లీపేట, మద్రాసు.

జూబులు

ప్రథమ అఖిలభారత శిష్టకరణ సమ్మేళనము
జలుమూరు

ఈ సమ్మేళనము గంజాంజిల్లాలోనున్న జలుమూరున మే 30-31 తేదీలలో విజయనగరనివాసు లైన శ్రీయుత బెహర నూర్యనారాయణశాస్త్రి, బి. ఏ. బి. యల్., మహాశయుల యధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. ఈక్రింది తీర్మానములు సభామూలమున దీర్చానింపబడినవి.

కళాశాలవిద్య ఈశులమునందు చాల తక్కువగ నున్నది. దున, దానిగూర్చి యాతులము వెంటనే జాగ్రత్తపడి, ప్రక్రమమైన మార్గములలో నొక ధర్మవిద్యార్థిని నిధిని స్థిరపరచి, కళాశాలలో జరుపు పేదవిద్యార్థులకు ధనసహాయము చేయుటకు ఈసమ్మేళనము సలహా నొసంగుచున్నది.

ఈశులము చాల పేదటికములోనున్నందున గవర్న మెంటు వారు కరుణించి యాతుల బాలరతు బాతశాలలో సకముజీతపు సహాయములను అనుగ్రహించియుండిరి. దాని నిపుడు తీసివేసి, పావర్తి ధర్మశిక్షణను బాలరు కనబరచవలసినదని కాసింది యున్నారు. అట్టి కాసనములను దొరతనమువారు తొలగించి, పూర్వమున జరుపుచున్న ధర్మసగముజీతపు సహాయమును ఈశుల విద్యార్థులకు వయోచేయుటకును, వ్రాయర్ అందు తెచ్చికతో విద్యలను చదువు విద్యార్థులకు ధర్మ విద్యార్థి చేతనములు (స్కాలరుషిప్లు) దయచేయుటకును, యమ్ బి. సి. యమ్. చదువు నొక ఒరియా విద్యార్థికి గవర్న మెంటువారిచ్చుచున్న రు 20 లు విలువ గల మాసికధర్మచేతనమును తిరిగి యనుగ్రహించుటకును, ఈశుల బాలబాలికలు విరివిగా నుండు పాఠశాలలో వీరి చుట్టూభాషయగు ఓడ్రమును బోధించు నుపాధ్యాయులను ఏర్పాటుచేయుటకు, ఈసభవారు దొరతనము వారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

మ్యునిసిపలు, తాలూకా, జిల్లాశాఖలలోను, ఎడ్యుకేషన్ సభలలోను ఈశులములను ఎందుకొనుటకును ఉత్సాహము తెన్నుకొను విషయములో దొరతనము వారు ఈశులములకు దగిన ఆసకాశములను గలిగించుటకును ఆదుపిల్లలకు గను బాల్యవివాహములను మాని, రజస్వలాత్మకము (ఈశులములో నున్నస్త్రీ) ఎనిమిది దేండ్లకు జక్కువ కాని వియములో వివాహములను ఈశులము లొనర్చుటకును ఈశుల చరిత్రాధికములను బ్రకటింపు పత్రికలకు దగిన సహాయము చేయుటకును

హిందూ రిలేజియన్ ఎండోవ్ మెంటు అప్టును స్థాపించిన ఇండియా రాజప్రతినిధివారికిని, దాని సమలులోనికీ దెచ్చిన గవర్నరుగారికిని వందనము లర్పించుటకును

అఖిలభారత శిష్టకరణ సమ్మేళనము ప్రతిసంవత్సరమున సమావేశపరుచుటకు గాను అఖిలభారత శిష్టకరణ కేంద్రసంఘము వివిధప్రదేశములనుండి యెన్నుకొనబడిన బంధుసభ్యులు 50 గురతో స్థాపించబడుటకును, సదరు కార్యస్థానము రాబోవు సమ్మేళనమువరకు జలుమూరులో నెలకొల్పబడుటకును, జిల్లా ఫిర్యాసంఘములు స్థాపించబడి యవి కేంద్రసంఘమున కనుబంధముగా నుండుటకును, ఈక్రింది మహాశయులతో కేంద్రసంఘము ఆయత పగుటకును తీర్మానింపబడినవి. రాబోవు సమ్మేళనమును విశాఖపట్టణ జిల్లావా రావోగినించిరి.

అధ్యక్షులు:—శ్రీమన్ బెహర నూర్యనారాయణ శాస్త్రి, బి. ఏ. బి. యల్., విజయనగరము.

ఉపాధ్యక్షులు:—బెహర శ్యామసుందరరావు గారు, ఆయుర్వేదరత్నము, బరంపురం. 2 రఘుపాత్రుని వెంకటనరసయ్యగారు, రాణ.

ప్రధానకార్యదర్శి:—డబ్లిర్ అసంతకన్నాధరావు పాశులు, జలుమూరు.

సంయుక్త కార్యదర్శులు:—1. గర్వాం ఆప్పారావు బి.ఏ. గారు, విజయనగరము. 2. బెహర సన్యాసిరాజుగారు, జయపురము. 3. దుర్గమహంతి ఆదివారాయణపాశులు, సోంపేట.

ఉపసంహారము:—భారతవర్షములో సన్నిహితులను తమకులసభలను గావించుకొనును సంఘజీవనలాభమును బొందుచున్నది. అట్టి యుత్సాహమున బాల్సానుటకు శిష్టకరణకులము ఆయత్తమై యీ ప్రధమసమ్మేళనమును విఖ్యాతపల్ల మైగ జలుమూరు పురమున సమావేశమయ్యెను. కలకత్తా మద్రాసు నదుమునున్న వివిధప్రదేశములనుండి రమరమి అటువందల సభ్యు

కోల్ మాన్స్ ఆ వ పి డి

రుచి పోయిన వంటి రుచిని కలిగించును
వ్యాధిగ్రస్తులకు ఇది దివ్యమధమ
కోల్ మాన్స్ ఆ వ పి డి
సంబారంపొంది:—ఆహారమునకు మంచిరుచిని కలిగించును. యితర సంబారంపొంది లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది.
పచ్చడి:—(గొండుకు వీరు చేర్చుటచేర్చుడియగును) ఉడకపెట్టిన, త్రేల్చిన, లేక వేపబడిన కూరగాయలు, చేపలు, మాంసము మొదలగువాటితో చేర్చిన ఆహారము రుచి రెండింతలగును.
పొక్కించుటకు:—పొక్కించుటలో దీనికి మంచి గుణముగలిగియుండుటచే వైద్యులచేత వాడబడుచున్నది. రెండురకములుగా విక్రయించబడుచున్నది. 1. రేగ్ డబ్బాలలోను, బుడ్లలోను విక్రయించబడును. వాటియొక్క వివరములు యిందులో ముద్రింపబడి యున్నవి.

వర్తకగుర్తును గమనింపుడు

AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm.
Price 10 As.
Amrutanjan Depot,
Bombay & Madras.

అమృతాంజనము

సకలవిధములగు నొప్పులకును

సంజీవివంటిది

ప్రతిమాపులో దొరకును

వెలసీసా 1-కి 0-10-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

లు సమ్యేకనమునకు విచ్చేసి యుండిరి. సభ్యులకు సంతృప్తికరములుగా నన్నియేర్పాటులు జలుమూరు స్థానీయావ్యవసంఘమువారు గావించినారు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీమాన్ డబ్ల్యు ఆనంతజగన్నాథరావు మహాశయులు సంతృప్తికరములుగ సర్వకార్యములు నెరవేర్చి సభ్యులవందనము లందుకొనిరి. జలుమూరు నివాసులు కీ|| శ్రీ|| బి|| పండితవర్య డబ్ల్యు కృష్ణమూర్తి కూరిగారు, కళింగా పత్రికాధిపతులు, వీరిచాయాపతులు సమ్యేకసభనముఖమున వేలాడగట్టబడినది. కూరిగారి స్మృతిసూచకపద్యములు చదువబడి న పుడు సభ్యులు కన్నీటికాల్చుల బరిపించిరి. డాక్టరు రామమూర్తి మణిపాత్రో మహాశయులు తనయ శ్రీమతి అన్నపురూప్యదేవి బాలీయగీతమును ఉత్కృత భావలోను ఆహ్వాన పద్యము లాంధ్ర భావలోను మనోహరకరముగ జపివినందున ఆచారీకు కానులు బహుమాన మీయబడెను. పురాణశ్రవణము రమణీయముగ జరిగెను. ఈ ప్రాంతములలో విఖ్యాతిపొందినామలగు శ్రీమాన్ తొనంగి నూర్యనారాయణ దాసుగారు సావిత్రిధను జనరూప్రపాత్రముగ వినిపెప్పినారు. పాల్కొండనివాస శ్రీదుర్గా విలాసనాటక సంఘమువారు రెండు నాటకములు బహురమణీయముగ బ్రదికించిరి. ఆంధ్రలోక మిట్టి నాటకదళమును ఎంతవీరిన నాటకకళ మణితర ప్రకాశిల్లును.

బహుభాషాభివదులును, లోకోపకారపరాయణులైన రాజా శ్రీ విక్రమదేవవర్య మహాశయుల కీయావత్కులము నిరఘోషము. ఉత్కృత సమ్యేకస కీసభ మాతృభక్తిని గనబఱచుచున్నది. ఇట్టి సమ్యేకనమునకు మార్గదర్శకులును ప్రోత్సాహకులును అయిన శ్రీయుత సాహిత్యసరస్వతి డి. యస్. శర్మ సహాశయులకు ఈ మహాసభ సన్మహద మొసంగుచున్నది.

డబ్ల్యు ఆనంత జగన్నాథరావు పాతకులు.

అఖిల భారతశివ్తరణ సమ్యేకస కాన్యదర్శి.

శ్రీ శివారామ ఆంజనేయనాటక

సమాజమువారు

13-6-1925 తేది శనివారమునాడు ఏలూరులో

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శింతురు

శ్రీయుత జొన్న విత్తల శేషగిరిరావుగారు సత్యవంతుని త్రన ధర్మింతురు.

మోతే నారాయణరావు.

విద్యజనుల కొక విజ్ఞప్తి

కంకంటి పాపరాజు ప్రధానునిచే రచియింపబడిన శ్రీమదుత్తర రామాయణమున పంచమాశ్వాసమునందు ఆగస్త్య మహర్షి శ్రీరామ చంద్రునితో పానుమంతుని జనన వృత్తాంతము తెల్పు సంవర్ణములో:—

ఉ. చండక రావ్యయాంబునిధిచంద్ర రఘూవ్యహ యాసమీరపు, త్రుండు మహాత్ముఁ డానెకద తొల్లిటిపుటుక నేకపాదరు, ద్రుం డితడండమఁ గొండలు బుధుతోగణి యింపుదు రారహస్యమెవ్వం డెఱుంగుం జరాచర భవంబు లెఱింగిన నీవు దక్కరాకా

కా. సాక్షా చ్చంబుండు గాకయున్నగలవే చర్మింప నీకౌర్య దై, ర్య డాంతి ప్రతిభాప్రభావములు యద్రాంకంబునంబార్యశ్రీ, కుక్షీన్యస్థివిహించి బావకునిలోఁ గొన్నాళ్లు వర్తింపియి, యత్త య్యద్దుర్గి విఘ్నంబుం జనన గర్భాంతర్భుడైభాసిరెకా|| చ. అనిలు వరంబుచేఁ దివస సంజనకొ జనియించి జన్మమె, ల్లినపుడె ... ..

అనికాక్రచ్చెను. పానుమంతుని జనన వృత్తాంతములో నాత డంజనీదేవిగర్భమున నెట్లుద్భవించెనో విరళముగా నుత్తర రామాయణమునందే చెబుచును నేయబడినదిగాని 1. ఏకపాద రుద్రుని వృత్తాంతమున్ను, 2. పానుమంతు పావకునియం జెట్టి రూపున నుండెనో 3. పార్వతి కుక్షీయం చెప్పు దుండెనో మొదలుగాగల విషయములనుగూర్చి విశేషముగా నందువ్రాయ జడియుంటలేదు.

ఆయావిషయములను చెలిసికొన గురూహ లండనై నాకు సంవర్ణ పడిన బండితుల గొండల నడిగియు విఫల మనో రఘుండ నైతిని. ఈ సంగతు లొక యంశములోనాకు ముఖ్యావ సరములైయున్నవి. కావున పండితోత్తములు నాయం జను గ్రహ ముంచి వైవిధ్యములనుగూర్చి సంగ్రహముగా పత్రికా ముఖమున చెలుపుచు నానివయము శేయగ్రంథములలో చెల్లపబడినవో గూడ నానతియ బ్రాశ్చితులు.

వింజమూరిపారసారధి

టీచర్. యస్. టి. వి. యస్. హిందూ మైన్సులు, పెంటపాడు.

బాపట్ల తాతాకా వేల్దోలు శివారావుగారుగొప్పపాఠశాల గ్రామ కాపురములైన శ్రీ రామసేని అంకమ్మగారు, సదరు గ్రామములో కొందరిని ప్రోత్సాహపరచిమొన్నటికుపాను బాధితులగు సదరుగ్రామ బీదలకు విద్యమాలికముగా ధనమాలికముగా నుమారు రు 200.0-0 రెండువందల రూ పాయలు సహాయము చేయించి యుండిరి.

శ్రీ తల్లి స్తేషను

అన్నవరం గ్రామములోఁ గొండవై నిలసిన శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణస్వామివారి దర్శనార్థమై నిరంతరము వచ్చు భక్తులసంఖ్య యొక్కవగానున్నపుడు శ్రీ తల్లిస్తేషను వద్ద మేలుబండి ఆగుట లేకపోగా ప్యాసింజరు బండియొనకు అధమును రెండు నిమిషములేని యాగుట కష్టముగనున్నది. దారాసుతాడులతో మ్రొక్కుబడుట సామగ్రుంతో స్వామి వారిని దర్శింప నరుగువారు పొందుచున్న శ్రమలు వర్ధింపనలవి కానివగుటచే రైల్వేకంపెనీవారు ఇచటనాలుగు రైలుబండ్లు అధము మైదునిమువ లేని యాగునట్లుత్తరవాసంగు టావశ్యకము. ఇందునగూర్చి దేవస్థానపు ధర్మకర్తలును భక్తాగ్రేసరులును తగు విన్నపముల సంప న్గించుచున్నాను. రైల్వేవారును ఈ యిక్కట్టును తొలగింప వేడుచున్నారు.

ఒక యాత్రికుఁడు.

ప్రకటన

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా బంరులోపున్న కృష్ణా కోటప రే టివ్ బ్యాంకులో పనిచేయుటకు బ్యాంకుపని అను భవముగల ఒక గుమాస్తా కావలెను. జీతం యో గ్యతనుబట్టి రు 30 మొదలు 40 వరకు యియ్య బడును. రు 1000 లకు హామి యియ్యవలసి యుండును. దరఖాస్తులు వ్రెసిడెంటు కృష్ణా కోటప రే టివు బ్యాంకు, బందరు, అని పంపవలెను.

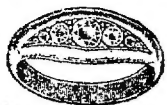
దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెని

లిమిటెడ్., బెజవాడ.

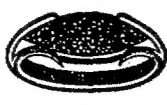
సోల్ పర్సెజింగు ఏజంట్లు ది మర్కంపైల్ పజెస్సి

7/3 ఓల్డుకోర్టుహాలుకార్నరు, కలకత్తా.

క్లియింజనులు, బాయలరులు, ఆయిల్ యింజనులు, రైనుమిల్లులకు కావలసిన చెవిండిన్సు హుల్లులు వగైరాలు మెషినులు, మోటారుకారులు, పోనోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎలక్ట్రోడైసమోలు, స్టేషనరీ మొదలైన యేనామానులు కావలసి పున్నను సరసమైన ధరలకు సప్లయిచెయ్యబడును. ఒకే ప్రాయలు అర్జరుయిచ్చి మానమ్యకము చూడగోరినాము.

బంగారు వెండినగలలో

వి కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభ్యము అను భేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలందు వ్యత్యాసముండదు ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పుటి బంగారధరలవల్ల వైక విచ్చెదము. అర్ధరచ్చిన తృప్తికరముగా లేనిచో, మరియొక నగల యిచ్చెదము లేక వైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. సవరం బంగారును సీమెండికి పూచీరిచ్చెదము. యిత తెలుపవేల! మా కాలదారులకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 ఫులులుగల విచిత్రమైన క్యాటలాగు గు. 1-0-0

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెనము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి
మేల్కొనకము

త గి న ధ ర

చాలకాలమువరకు
మున్నును

కా తా చా రు ల కు మాయండు గల నమ్మకమే

మాఖ్యాతికి పునాదివంటిది

లాంపులు, గ్లాసుసానులు, గాస్ లైట్లు, ప్రిమమ్ ప్లేటులు, కట్టరి

మొదలగువాటిని

మేము నేరులో తెప్పించుచున్నాము

నయచేసివచ్చి మాప్రదర్శనశాలనుచూడుడు

THE MADRAS GLASSWARE TRADING Coy.,
ESPLANADE — MADRAS

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు సుమారు (5000) అయిదు శేలతెలుగు మాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, అరబు మరియు చేర్చబడినవిషయము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టి గ్రంథము వెలువడి యుండలేదు. ఇది వచ్చినచో గుర్రసవార్యుల వక్రరచేయడం వైభావము మాటలను క్లిష్టముగాను. ఇది స్కూలులలోపైర్లకు, విద్యార్థులకు, లాక్ష్యకు గుమాస్తాకు, వర్తకుకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పాఠకులకు సమస్త జనానికి, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అంశాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపఁగలవని నిరూపణముగఁ జెప్పవచ్చును.

వేద్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము)

వెల 4 అణాలు

ఇది తెలుగుభాషలో జరిగినకథ. ఒకలుబ్ధత్యంత డౌభ్యమున నమిలెత్తి తమచూడఁ జెట్టుబయలు వాతవి కుమారులకు వేద్యా లోబడఁడై తద్విత్రమంతయు శక్త్యకర్మించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టుబడి యడవుల పాటైపోవుచున్నాడు. మిక్కిలి చక్కఁగా వ్రాయబడినది. బుద్ధివృద్ధి, శ్యామాత్మ వర్ణము జనువులలో గల్గు ప్రభుత్వమానము. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదున మొదలగుచో పూర్తియగునాటకు విడువ బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

సమస్తమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు కొత్తమాదిరి గాజులు, మెడలినులు, కానుకలను అడ్డగి వైకలు మొదలు బంగారు నగలు న్ను, నగరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పతకము లు, మొదలగునవిన్ని వెండి రైలుకాజులు, టంబ్లర్లు, పేలగిన్నెలు కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేక రకములు కాళ్ళగొలునులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న చాచివేడికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపను తీసుకొనబడును.

ప్రావైల్లు — కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనకపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

మత్రా, గోకుల్, బృందావన్ చరిత్రాంశములు

పి. హెచ్. జగదీశ చంద్రన్ గారు

తొల్లి మధురానగర మని విరాజిల్లుచుండిన పద్మినీ ప్రస్తుతము మత్రా యనబడుచున్నది. యమునానదీతీరమున పవిత్రప్రదేశమున నిర్మింపబడి భాగవతమున వర్ణింపబడిన కీర్తిగా శోభిల్లుచుండినది. కంసాసురుడు దీనిని పాలించుకాలమున ధర్మరాజ్యములకు తిలకప్రాయము నహించియుండెను. ఇప్పటికి కంసాసురుని కోటగోడ శిథిలమైయున్నది. దీనిని కంసాసురుని లాయని పిలుచుచున్నారు. యమునానదీతీరమున సతీహితా విక్రమభూమి అనఁబడెను. స్నానములు గావించి మొదలు ద్వారకాధీశ అను చంద్రకాంతిశిలతో నిర్మించినదేవాలయ మును గాంతురు. పిదప కృష్ణజన్మస్థానము, కారాగృహము, దేవకీకన్యదేవమందిరము గాంచి జోహారులు పెట్టుచుండురు. ప్రస్తుతమున మత్రా ఆర్యసమాజములకు స్వగృహముగానున్నది. ఇచ్చటనే ఆర్యసమాజస్థాపకుండగు స్వామిదయానందపరస్వతి తన వైకేతమున సంస్కృతవిద్య నభ్యసించి వేదశాస్త్రమున పండితులముననే ప్రస్తుతపు ఆర్యసమాజము స్థాపింపబడినది. ఇచ్చట మత్రాయం దుండుతరి ప్రతిదినము హిందూ ముస్లిములకు తర్కవాదములు జరుగుచుండినవి. వేదమునది మానవనిర్మితమా దైవవృష్టియాయని వాగ్వాదములు జరుగుచుండెను. 81వ తేది రవివారము సాయంసమయమున స్వామిశ్రద్ధానంద మహాశయు డేతెంచి ఉరుదుభాషయం దుపన్యసించెను. హిందూమతము దీయసఖ్యమునకు ఈ మహాశయుడు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు.

గోకుల్ అన బరగున దొక చిన్ని గ్రామము యమునా నదీతీరముననే మత్రాకు శ్రోతమారమున నిర్మింపబడినది. శ్రీకృష్ణుడు వైశంపయన బాల్యక్రీడలు రాసక్రీడలు జరిపిన స్థలములు మొదలగుచున్నవి. గోపికలగృహముల ప్రవేశించి తీరదధి ఘృతముల తిన్నారించిన స్థలములను అర్చనలు చూపెదరు. పూతనభిల్లా యను చిన్నగుట్టయందే కృష్ణుడు పూతన యను రాక్షసిని సంహరించినది. వెండియు నందగోపుని గృహము శిథిలమై జీర్ణమైన కోటగోడయందున్నది. బ్రహ్మాండభూమి అను స్థలంబున కృష్ణుడు మన్నుతినుటను మాత్ర మాచి గద్దదస్వరముతో దండించి కొట్టినపుడు త్రిలోకములను విశ్వమహాదర్శనముజూపి తన నిజానతారమును మాత్ర తెరుంగజేసినాడు. ఈ గోకులమున వివిధ పశుపక్షిజాతి భేదరములు మొదలు. శిథిలమైన బురుజులు కోటగోడలు లెక్కకు మిక్కిలి.

బృందావని మనబడుచు యొక వైశంపథ్యములకంటె పరమపావనమైనది. ఇది శ్రేణులచే పుకష్టికారకాదులచే ప్రశస్తింపబడుచున్నది. శ్రీకృష్ణుడు గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించి తానొనరించిన కార్యములు జరిపి పుష్కలము లున్నవి. యమునా నదీతీరమున శేఖరాట్ అను స్థలమున కేళి యను రాక్షసుని ప్రాంతమైనది. కాశీభూమిపై కాలీనాగుని మర్రించెననియు, చిరభూమిపై గోపికలచేరల నమహించెననియు నిచటి ప్రజల నమ్మిక. నేదాకుండే చుపాచోట కృష్ణుడు గోపికలలో నాట్య మాడినప్పుడు చుర ప్రస్తుతమున ఆస్థలమును పరమపావనమని పూజ లానబడుచున్నది. ఇచ్చట దేవాలయములు వేసవేలు గా నున్నవి. అక్కరకాలమున రాజా మాన్సింగ్ చే నిర్మింపబడిన దేవాలయము శిల్పకళానైపుణ్యముచే దేదీప్యమానముగా చరిత్ర కారల కత్యాశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది. ఇచ్చటి వంగదేశ ఘట (తెంగాలీలు) విశేషముగా నున్నది. ప్రేమ మహా విద్యాలయ మనది హిందీభాషాభాషలం బ్రజలకు గరపు చున్నది. బృందావనము హరిద్వార పృథ్వీకేశ పుణ్యస్థలముల కంటె పరమపావనమై, కుబేరుని పట్టణము బోలి యున్నదని చరిత్రకారులచే వేసోళ్ల బొగడబడుచున్నది.

ప్రభాకరకాస్త్రిగారి గ్రంథములు

శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సంగ్రహచరిత్ర	2-0-0
చాలుపద్యమణిమంజరి (ద్వితీయభాగము)	1-6-0
ప్రబంధరత్నావళి	1-8-0
మాన్వల్ల ముచ్చట	0-4-0
సప్తపదము (తెలుగుపాదానికి తెనుగు)	0-3-0
భగవదజ్ఞానము (ప్రహసనము)	0-6-0
మణిమంజరి ఆఫీసు - తిరువల్లి క్లౌని మదరాసు.	

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు పక్షమునకే
వోట్లనీయుడు

ప్రజాసేవయే కాంగ్రెసువారి పరమోద్దేశ్యము

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏదుబాపులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

సాపుకారుపేట

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు

ఎన్.ఎస్.ఎస్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎస్టారు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

తండియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

బ్రిష్టలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలుశెట్టిగారు

కోపాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

జ్వరిపున్ ఆర్మ్యం ఏథిలో బహిరంగ సభ

యదాయితాహి ధర్మవ్యగ్ధానిర్భవతిభారత
అభ్యుత్థాన మధర్మవ్యతాత్యాగం స్వభావ్యహం.
పరిత్రాణాయ.....

.....సభనామ యుగేయుగే.

అను గీతావాక్యానుసారము ధర్మహాగరిగి అధర్మవృద్ధి
యగునపుడెల్ల సాధుజన సంరక్షణ, దుష్టశిక్షణ గావించుటకు
తానీ ప్రపంచము దుష్టబంధుడనని శ్రీకృష్ణభగవానుడు ప
తెన్ను ప్రకృతియు ప్రపంచమందు మహాత్మ్య మోహనదాసు క
రమచంద్ గాంధీయే ఆట్టి అవతారపునుడు. దేవాంశం
భూతుడు అనును నిన్నటి సాయింబ్రము కాంగ్రెసువారికి ఓటు
లాసగుటకు ప్రచారము సలుపు బహిరంగసభకు అధ్యక్షులగు
మోఫీ మహమ్మదుగారు తమ యువన్యాసమును ప్రారంభించిరి.
అట్టి త్యాగమూర్తి, కాంతివ్యూహి, సత్యవాక్పరిపాలకుడు,
అహింసాధర్మవృద్ధుడు, మాతృదేశోద్ధరణకై దీక్షాకంఠుడగు
మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద నడుచుచున్న కాంగ్రెసు
ఉద్యమము, ప్రజాసేవయే పరమాధికారిగ నీయద్యమును సం
దుడేరి దేశసేవయే గాంక్షించు అధ్యర్థులకు విా వోట్ల నొసం
గుడు. పౌరులభవము సక్రమముగ వెచ్చించి వారికి సౌకర్యముల
నొడగూర్చుట కాంగ్రెసేతమవారి విధి. అట్టి పురపాలకసంఘ
మందు నిష్పత్తివనకు వశముగావించుకొనిన జస్టి మహత్ము
వా లేమి ప్రజోపయోగకరములగు కార్యములు గావించిరో
పరిశీలించుడు! పుర పాలక ఏ మ య ము ల లో
నీటిసరఫరా, పురీకీర్ణము, విద్యుద్దీపములు, ట్రాముబండ్లు ము
న్నగు విషయములలో నేమత్రము యధిస్థానిగలుగలేదనుట
గుప్పల్లము. స్వరాజ్యక్షేమంకి 7 గురు ఆధర్మభూతములను
లక్షితమే కాంగ్రెసేతమలో ప్రవేశించిరి. నాటినుండి కాంగ్రె
సేతమలో వేతనములమూలముగాను తిరిగి ఖర్చులమూలమున
వెచ్చినపనులు విశేషఖర్చున తగ్గించుటను, పురజనులసౌకర్య
మును గలగజేయుటయందును, పంచసోమరులక్షేమమును సా
టింపుటను, మహాత్మునికి స్వాగతమొసంగుటను ఎంతయో
జిగ్గులుబడిరి, ఇనను ఆల్పసంఖ్యాకులగుటచే సర్వత్ర జయప్రదుల

గుటకు సాధ్యముగుటలేదు. కాన తాను కాంగ్రెసుపక్షమువారి
కే వోట్లనిచ్చి రాజోపు ఎన్నికలందు 10 స్థానములను కాంగ్రె
సువారి వశముజేయవలసినది. కాంగ్రెసువారికి మోటారుబండ్లు
అడంబరపహితముగ వేషభాషలలేకబోవచ్చును. శ్రీమంతులు
గాకబోవచ్చును గాని సర్వదా ప్రజాసేవకై యాయులు, అట్టి
కాంగ్రెసుకక్షి పక్షమున ఈడివిజుతు కభ్యర్థియగు శ్రీ గద్దె
రంగయ్యనాయుడుగారికి మివాట్ల నొసంగ వేడదనమును
మోఫీ మహమ్మదుగారు తమిళమున ముచ్చటించిరి.

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావు శ్రేష్ఠిగారు:—పోయిన
సంవత్సరము 7 స్థానములను కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనిరి.
వారు జయమందుటకు మన కాంగ్రెసు జయమందుటయే. దేశము
జయమందుటయే. నేటి సంవత్సరమును 10 స్థానములు ఖాళీగా
బోవుచున్నవి. ఈ 10 స్థానములను కాంగ్రెసుపక్షసభ్యు
లనే ఎన్నుకొనినచో మిజయమును మితి సరిపాడియకొనిన
వారయ్యెదరు.

కార్యరేషనులో కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన నాటి
నుండియు పలు విషయములలో చాల అంశరము గనుపించు
చున్నది. దృశ్యభవము మారినది. ఇంకను కాంగ్రెసుపక్షమును
బుపరచి ప్రజాశ్రేయమును మారగొనుటకు మిరెల్లరు తోడ్ప
డవలెను అని పల్కిరి.

ఎమ్. సింగారవేలు శెట్టిగారు తొలి భాషయం దుపర్య
సించుచు ప్రజల సౌకర్యార్థమై కార్యరేషను ఏర్పడెనని
యు, ప్రజలద్రవ్యము ఆక్రమముగ ఖర్చు చేయబడకుండ కా
ర్యరేషను సభ్యులు జూడవలెననియు, ఇకర దేశములలోని
పట్టణములలో సోల్గిచూచిన మదరాసు కార్యరేషను పరిపా
లనావిభానమునం దిట్టి సక్రమాభివృద్ధియు లేదనియు, ప్రతి
యేట 50 లక్షలరూప్యములు పట్టణములమున వసూలగుచుండ
ప్రజల కెట్టిసౌకర్యములు చేకూగుచున్నవి? జస్టిసు పక్షము
వారు ఒకప్పుడును ప్రజాసమ్మతిని మన్నించి యుండలేదు.
ప్రతివిషయమందును అధికారదృష్టితో ప్రభుత్వమునకు తోడ్ప
డుచున్న విషయమునే వేరుగజెప్ప బరితేను జస్టిసుపక్షము
దేశమున కెట్టిలాభముల నొసగూర్చెనో, వారెంతవరకు ప్రజా
ప్రతినిధులొ కాంగ్రెసు వారు నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులొ
కాగో యొచ్చించి అన్య గునవారికి మిమివాట్ల నొసంగుదు,
అననుడివి.

వివర అగ్రాసవాధిపతులకు వందనము లర్పించుటతో
సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

కలకత్తా న్యాయవాదుల

గ్రంథాలయము

శతాబ్దోత్సవము

కలకత్తా, జూన్ 11:—జూన్ 15 న లేదన కలకత్తా
న్యాయవాదుల గ్రంథాలయ శతాబ్దోత్సవము జరుపబడును.
ఈ సమయమున గ్రంథాలయ సభ్యులకు కొను చేయబడును.
జడ్జిలును నగరపు షేక్సెయిను విందునకు ఆహ్వానింపబడుదురు. కా
ర్యక్రమమునం దితరులు పాల్గొన నీలులేదు. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరుమహారాజుకు గౌరవము
మాపుట

లాహోరు, జూన్ 11:— కీర్తిశేఖరైన గ్వాలియరు
మహారాజుగారి గౌరవాధ్యక్షు పాటియాలాలో పాఠశాలలు కా
ర్యాలయములు మొదలైనవియొక్క మాడు రోజులవరకు మాసి
వేయబడెనని పాటియాలా నార్త యొకటి చెప్పుచున్నది.
సర్కారు సంస్థానముందుమాడ మాడు రోజులవరకు కొద్దిలు
బజారులు మూయబడెను. (అ. ప్రె.)

10 సం॥ బాలికను బలాత్కారముగ చెరచినందుకు
7 సం॥ కఠినశిక్ష

లాహోరు, జూన్ 11:— లాథిచూనాలలో 10 సం॥
మహమ్మదీయ బాలికను బలాత్కారముగ చెరచినందుకు మహ
మ్మద్ ఉమార్ అనువానికి లాథిచూనా మేజిస్ట్రేటు పంజీత
లేఖరాజుగారు 500 రూపాయల జరిమానాయును వి.సి. 376
సెక్షనుక్రింద 20 చెబ్బలు, 7 సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు
విధించిరి. (అ. ప్రె.)

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

(శనివారపు సుబ్బారావుగారు)

(1)

ఈ విషయమై దేశనాయకులు అనేకవోట్లు పథలలో
ఉపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. దీనిపట్టియు ఆసాధనంబులైనవి
పల్లెటూళ్లవాళ్లు అనుకుంటున్నారని కాని దీనికి భువనములు
యింతవరకు తేలేదు. ఆంగ్లాంగ్లానుగనొందరాదని శ్రద్ధహించి
యీ కార్యమును వెరవేర్చుటకు తోడ్పడుచున్నాడు.

ఈ దిగునకార్యములను గ్రామములలో నాగించుటయు
భిక్షుని వాటిగిప్రాయము.

1. గ్రామములో నన్ను లలో పలుపడడి గలవారం
దరిని చేర్చి ఒకసంఘముగా ఏర్పరచుట

2. మైన వివరించిన పంపులు యీ దిగునకార్యములు నె
రవేర్చవలయును అ. వాలంటీరులసంఘము ఏర్పరచుట అ. త
గవులను పోషకులనుటకు నోకసంచాయిత్రిబ్యు ఇ. రాత్రి
పాకశాల ఈ. పుస్తకభాండాగారము ఉ. మగ్గము డి. రా
ట్నము బి. ఆరోగ్యవిభానము జె. ద్యుపహానము బి. రోడ్ల
ను శుభ్రపరచుట నిర్మించుట లి. నూటిక్కు లాంతర్ల ప్రదర్శ
నము మి. ముష్టిభిక్ష ఎ. సాంఘిక సేవ.

ఈ ఆఫీసు ఆ గ్రామములో గ్రామసావజీమున్న అం
దుగాని లేక దేవాలయమున్న అందు ఒకసావజీముకొరకు నిర్మిం
చుటగాని లేక భజనసాభ్యుక్త అవిగాని పీటికుపయోగించవల
యును. యివేది. ములేనియెడల ఎ. రింటివల్లనైనను నియమించవ
లయును. వగ్గముపై నేతనేయడకైదు ప్రేక్షనవారికను ఈ
ఆఫీసునందుంపవలయును. వగ్గయు ఆఫీసులో నోకభాగమున
నిర్మింపవలయును.

వాలంటీరుల పంపులు

గ్రామములోనున్న యొక క్రమముగ్గడినవారు మధ్య
నయస్సుగలిగినవారు అంత యీసంఘమునందు చేరవలయును. ప్ర
తివాలంటీరుయకు రెండేసియట్లు సం బోధింపవలెను. ప్రతిసాయం
కాలము వారివారి పనులెల్ల పగిలెల్లనుచుకొని తీరికగనుండు
గావున వీరంత గ్రామసంఘము ఆసనువకు వచ్చి సంగతిసంద
ర్భములను చర్చించునవలయును. వీరికి తీరికకాలములందును
వారికి నియమించబడు యట్లలో ప్రతికొట్టును నాలుగుకు నె
ల్లి ప్రాతిపెట్టులయ్యును. అది ఏలా పెంచవలయునో ఆయింటి
లోని అడవారికి నేర్పనగును. మరియు వీరికి ఏమను గ్రామ
సంఘపు ఆఫీసుకుంచి తెచ్చియిచ్చరకుటు నేర్పరయును
ఈతీరిగ జడికినవారమును నానియన కొకసారి నియము చేసి
దానిని గ్రామ సంఘపు ఆఫీసులో యిచ్చవలయును.

ప. చాయిటీ బోర్డు

గ్రామ పాలలోనున్న చెట్లచే వీడ్పడలయును వీరి
చేతనే ఆ గ్రామములో బయటదేరి అన్నివిధములను తినవులు
పరిష్కరింపబడుచుండవలయును.

రాత్రి పాకశాల

ఈ ఆఫీసుందు వోట్లనే రాత్రిపాకశాల లేక పగటి
పాకశాల యుండవలయును వీరికి సామానుసామానో సా
లు గారా పత్రికలను చదివి వివరించుటకు వాలంటీరులలో
కొందరేవలయును. రాత్రి పాకశాల అయిన చచ్చు చె
ప్పటకు వాలంటీరులలో కొందరు కొన్నిరోజులు మరొకందరు
కొన్నిరోజులు చెప్పుటకేర్పడవలయును. వాకిని వార్తా ప
త్రికలను చదివి చెప్పవలయును. రాత్రిపాకశాలలో చచ్చు
చెప్పటకు కలకు ఏ దు 10 లలో యిచ్చి పగటి పాకశాల ఉ
పాధ్యాయునినే ని ముంచుచుకూడ నుండి.

పుస్తక భాండాగారము

గ్రామసంఘమునకు సంబంధము నానే ఉండవలయును.
వీలుచుచోట్ల అడగా ప్రతిదినము ట్రావెల్లింగ్ వోల్టె వైరకప
త్రికలు నేనిచోట్ల నాకపత్రికలు ముచ్చునవలెనని తెచ్చిండు
కొనుచు నుంచుమంచి గ్రంథములకు గూడ తెచ్చింపి ఏర్పరచవల
యును. ఇందుకొరకు వెలకు యి 5 నొల్లియచ్చుచేసి చాలాను.

చెనగగు

ప్రతి వాలంటీరును నేర్పునములకు ప్రయత్నించవలె
ను. ఆ గ్రామంలో తగూరెత నియము యావగ్గముపై నేసి
యిచ్చవలయును. నేసియునుచుకు జూరీ తీసుకొని దానిని
యీ సంఘమునకు జమకర్తవచ్చును లేదా నూనము యీ సం
ఘమే కొని బట్టినేసి అబ్బునే అచ్చి ఆ రోగినాడ జమకట్టి
వచ్చును.

రాట్నము

కొన్ని రాట్నములను చేయించి సప్తయి చేయవలెను. అందుకొనవలయు దుష్టబుద్ధిని తగ్గించు. లేనిచోకి రాట్నము చేయి వీరి భవించు నెట్లుగా నడువలెనో మనహాయిని తెలుపును.

అరొగ్యము-వైద్యసహాయము

అర్హులైనవారు ఆనెమరు ఆయుర్వేదవైద్యులు గలరు. వారు మునుపటికంటె అధునగనున్నారు. వారుకూడ ఇంగ్లీషు వైద్యులతో కలసి పనిచేసి మాట్లాడేవారు. లేదు అందువల్ల వైద్యులను మునుపటివలె ఆయుర్వేదవైద్యుల నొకటి కనిపెట్టే ప్రయత్నము చేయవలెను. పైపై నొకటి యీగ్రామసంఘపు అధ్యక్షునియించి ఉచితముగ రోగులకు మందు ఉదయసాయం మామలం దిద్దుచుండవలయును. ఇందులకు వాలంటీయర్లు యాతనిని పంపింపవలయును. అటువ్యాధులు వగైరాలను చూపు వారికి మామూలంతర్ల మామూలను ఉపన్యాసముల మునుపటివలె ఆరొగ్య మననేమో తెలుపవలయును.

రోడ్డు

వాలంటీయర్లకు నెలకు ఏరెండుసార్లు రోడ్డును చెరువులు పరిశుభ్ర పరచవలయును. మరమ్మత్తులకు గ్రామములను చూచు సహాయుని బాగు చేయించుకొనవలెను. అవిసంస్థలకు సహాయము చేయవలెను.

సంస్థలకు సహాయము

పంటలకాలములో ప్రతియింటివారు వారికిపండిన ధాన్యములలో నూటికి ఒకకుంచును. ఇతరులు చేయవలయును. ఇట్టిచో ఆవసరమున్న సమయము నెలువచేసి మిగిలినవాటిని ఆయుర్వేదము చేసి కొనిన వలయును. ఈ సామ్యులతో గ్రామసంఘపు అధ్యక్షులనులకు వినియోగించుకొనుటయు దీనిరాజుని బట్టి సామ్యులకూ నీరసము ప్రత్యేకముగ అన్నవస్త్రములను చేయుటయు జరిగించవలయును.

ముప్పిళ్ళి

ప్రతియింటివారు బట్టలను కట్టవలయును. అయింటి ఆదేశమును పాటించుకొనుటకు విద్యము కడుగుకొను సమయములో దీక్షించు యిం దు నే నే బట్ట వీ ర్పాటు చేయవలయును. ఈరీతిగ ఆగ్రామములోని బట్టలలోని విద్యమును పాటించుట వలన గ్రామము చేయవలయును. ఇతరులచేయుటకు సహాయము చేయవలెను. దీక్షించు వచ్చేవారికి వైద్య సహాయము అతిముఖ్యముగా చేయవలెను.

కొ-ఆచార్యుల కిరణాశాస్త్రి

ప్రతిగ్రామమునకు కలదు విద్యులకు ఆదాయమునుంచి కొంత ధాన్యమును సహాయముగాని దానో నొక కొట్టును స్థాపించి గ్రామములకు కావలసిన సమయమునీటిని తెప్పించి తక్కువ ధేన్తో అమ్మినయెడల నీరసము సహాయముగనుండును. కొట్టు నందుండి పనిచేయువాని కావలసినకూడ గిట్టును. ప్రతిసంవత్సరము ఆగ్రామంలో చౌకధరము దొరకినట్లు చేసినవారగుదురు.

పని జరిగే విధానము.

తాలూకా కొక ఇన్స్పెక్టరును నియమించవలయును. ఈతడు ఆతాలూకాలోనున్న గ్రామములకు గ్రామసంఘములను పనిచేయించి వారికి కావలసిన విద్య, సలహా, మున్నగునవి యిచ్చుచుండును. ఈయన కిచ్చుకేసినము తాలూకాసంఘముల వారు భరించవలయును. ఈరీతిగానే జిల్లా రాష్ట్రసంఘము లే ర్పడి తాలూకా యినస్పెక్టరుచేసేపని తనిఖీచేయుటకు సలహా నిచ్చుటకుజిల్లాయినస్పెక్టరును జిల్లాలవారిపనికొరకు రాష్ట్రము ఇన్స్పెక్టరుని నియమించుకొనవలెను. ఇందులకుగాను రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘము ఎక్కువ కృషిసలిపిన యీగ్రామ పునర్నిర్మాణ సమస్యపరిష్కారముచేయుటగాక వీటిపట్ల స్వరాజ్య సహకారమునకు త్వరలో చేపడగలరు.

మరొక:- ఈపనిని స్థానిక సంఘములు నిర్వహించవలెను. వారు మన కెందులకని ఉరకుంటున్నారు. వైద్యులకు వ్యవసాయంతో బోధులపరపతి పోగొట్టుచున్నారు. కాంగ్రెసువారు స్వాధీనము చేసుకొన్న వారైనా యీ పనిని నిర్వహించుటకు పాటుపడి దేశములకు ఆదర్శప్రాయులగుదురు గాక!

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము మొట్టికల్పలేమను

నవంబరు 74.2 మంది కృతార్థులై కలకత్తా, జూన్ 11:-కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో మొట్టికల్పలేమనే పరీక్షకు కూర్చున్న 18,958 విద్యార్థులు 18,970 మంది అనగా నూటికి 74.2 మందిచొప్పున కృతార్థులైరి. (ఆ. ప్రె.)

ఖాదీ ప్రతిష్ఠానము

వంగరాష్ట్రమునందలి గొప్ప ఖద్దరు ప్రచారక సంఘము

వంగరాష్ట్రమున వడలు వచ్చినందున పంటలుపోయి కాటకము కలగగా ఆపుడు ప్రజలకు ఆధారమును కల్పించుట కే రాట్నములన్ని నూలు వడికించిరి. ఆరీతిగా ఖద్దరు ప్రచార ముచుట ప్రారంభమైనది. అవసరము తీరగానే ఖద్దరు ప్రచార మంతరింపవలసినదేగాని ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయగారలు ఆయనకు మడిభుజ మనదగి ఆచార్యునిచే చాల గౌరవింపబడుచున్న నేటికీబాటుగాను దాని ప్రయోజనమును బాగుగా గుర్తించినందున నది అంతరింపలేదు. వారిద్దరునుగూడ బ్రకృతి కాస్త్రు వేత్తలేగాన పరిశోధనాసక్తిని ఖద్దరువిషయమునగూడ వినియోగించి దానుని స్థిరపరచుటకు పూనుకొనిరి. మొదటికొద్ది మందితో పరిశోధనమును ప్రారంభించినను యిప్పుడది ఖాదీ ప్రతిష్ఠానము అను పేరుతో కాఖోపకాఖలలో గూడిన పెద్ద సంస్థగా వృద్ధిపొందినది. రాష్ట్రమునందు చాలవోట్ల కాఖలు ఏర్పడి పనిచేయుచునేయున్నది. క్రొత్తగా మరొకన్నిటిని గూడ యేర్పరచ గోరుచున్నారు. ఖద్దరు బట్టలను చేయించి కలితీలేని బట్టలను విక్రయించుటయును ఎల్లవారును నూలు వడుతున్నట్లును ఖద్దరు కట్టునట్లును ప్రోత్సహింపవలెనను కరపత్రములను ప్రకటింపబడుచు లాంతిరు బొమ్మలను చూపించుచు సభలలో ఖద్దరునుగూర్చిపరిచయించుటయును వారి ఆశయములు. దానియందు దేశీయులకు గట్టి నమ్మకము కలుగుటకు దాని నిపుడే బ్రష్టు సంఘముగాగూడ చేసిరి. వస్త్రావేజు (ట్రస్టుడీడు) ను ఆదాయ వ్యయపట్టికను నేను చూచియున్నాను. పాఖాలో ప్రతిష్ఠాన మునుగూర్చిసన్నాకర ప్రశ్నింపగా నేను ఎంగుండియాలో ప్రకటించెదనని వాగ్దానము చేసియుంటినిగాన నిపుడేవివరముల నన్నిటిని తెలుపుట కదియే కారణము. వంగరాష్ట్రమున ఆన్నివోట్లను నేను చూచిన అన్నిరకముల రాట్నములలోను ప్రతిష్ఠానమువారి రాట్నములే చాల బాగుగానున్నవి. ఆమాదిరి రాట్నములనే తెప్పించుకొనుటదని నేను చాలమందికి జోధించితిని. ప్రతిష్ఠానమువారు పరిశోధనలను చేయుచు రాట్నములలో యింకను మంచి మార్పులను చేయుచునేయున్నారు. ప్రతిష్ఠానమువారి బట్టలు చాల క్రియము. (ఎక్కువఖర్చు) గానున్నవి అతదా సభలో నుడివెను. అది ఒక విధముగా నిజమే. ఖద్దరు బట్టలను అతి విస్తారముగానేయింపబడుచున్న ప్రతి యింటనునూలు వడుతున్నట్లు చేయుటయును వారి ఆశయములు. అందు మన నీ బ్యాపారమున నవ్వును కలగకుండుటకును, మంచి నూలు తయారగుటకును సంఘవారు తగిన వీర్పాటులను చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము ఖద్దరు పట్ల విముఖతగల ప్రదేశములలో గూడవారు ఖద్దరుకేంద్రముల నేర్పరచవలసియున్నది. కాన అన్నిస్థానములలో తయారైనబట్టలను కలగలిపి వ్యయములను మొత్తముచేసి దానూసేను వారు ఖరీదు నిర్ణయింపవలసియున్నది. అందువలన సదుపాయము తెక్కువగానున్నచోట తయారైన ఖద్దరు నితరులు అమ్మునంతిచవకగా వీరమ్ముబాలకున్నారు. ప్రస్తుతము దీనినిగూర్చి ఆందోళనపడ నవసరములేదు. ఆయాస్థానములలో కలితీలేని ఖద్దరును తయారు చేయించి వెంటనే ఆచటనే అమ్మకము చేయుచున్నారు. కొనువారు ధరలునుగూర్చి ప్రశ్నించుటయేలేదు. ఇప్పటికిని ప్రతిష్ఠానము వారికి నవ్వుమేగాని లాభములేదు. కాని ఎల్లకాలమును వికాశములు లభింపవుగాన వారు నవ్వుమరాకుండ చేయగోరుచున్నారు. ధరలు తగ్గించుటకువారు చాలప్రయత్నము చేయుచున్నారనిగూడ నేను చెప్పగలను. దీనివలన ధనార్జనము చేయవలెనని కొరువారు సంఘసభ్యులలో నెవ్వరును లేరు. ప్రధానపురుషులందరును సంపన్నులే. వారు ప్రతిష్ఠానముకు చాల ధనముసంగిరి. వారు ప్రతిఫలము నేమియును కోరరు. ఖద్దరు ప్రతిష్ఠానముతో సంబంధములేని ఖద్దరు నిర్మాణ స్థానములు మరొకన్నిగూడ కలవు. కామిల్లాలోనున్న అభయక్రమము నందును, మలికందలోనున్న డాక్టరు ప్రభుల ఫూఫుగారి ఆశ్రమము ను నందును, చిటగాంగులో నున్న ప్రవర్తక సంఘము వారి ఆశ్రమము నందును, పాఖాలోనున్న సర్వంగమువారి ఆశ్రమమునందును, దొడండ్లో ఖాదీ కేంద్రమునందును గూడా ఖద్దరు తయారగుచున్నది. వానిలో మొదటివాల్లోటిని నేనుచూచితిని. ఖాదీకేంద్రమునకు నేను వెళ్లలేదు గాని ఆ కేంద్రమునందలి ప్రధానపురుషులను అచటి రాట్నములను ఖద్దరును హగ్గిలో చూచితిని.

ప్రవర్తక సంఘమువారి దివనరకు వడుకు నూలును మిల్లు నూలును కలిపి నేయుచున్నారు గాని యిట్లుచేసి చిటగాంగు మండలములో మాత్రము కేవలము వడుకునూలుతోనే నేయించుటకు నిర్ధారణచేసిరి. కుటియాండులో యావద్దతియైన పని గూడ ప్రారంభింపబడినది. నే నచటకు వెళ్లిన పిమ్మటనే వారి టుల నిర్ధారణచేసిరి. కలకత్తాలోను చంద్రనగరములోను ప్రవర్తక సంఘమువారు పెట్టించిన ఖద్దరు దుకాణములలో నిపుడెంకను కలితీ ఖద్దరుబట్టలు కొన్నియున్నవిగాని త్వరలోనే కలితీ ఖద్దరును పూర్తిగాతీసివేసెదరు. కలితీ ఖద్దరువలన ఖద్దరు ఉద్యమము వృద్ధిచేయునను సిద్ధాంతమును వా రామోదించిరి.

కాంగ్రెసు సంఘములుగూడ ప్రత్యేకముగ ఖద్దరు విషయమున కొంత పనిచేయుచున్నవి. తదితర సంఘములుగూడ పేరుకు కాంగ్రెసు సంఘములు కాకపోయెను. పనిని బట్టి కాంగ్రెసు సంఘములే యగునని నేను తలచెదను. ఇట్లు విడివిడిగ సంఘములు పనిచేయుటవలన చాలనవ్వు మున్నది. అన్ని సంఘములవారును సామరస్యముతో ఆలోచించి ఒకపద్ధతిపై పనిచేయుచున్నచో కాలము ను, ధీశక్తిని ధనమును పనిచాండ్రును గూడ చక్కగా వ్యర్థముగాకుండ ఉపయోగింప వీలగును. ఆయాసంఘముల అభివృద్ధిలందరును కలసి తమ తమ అనుభవములను వివరించవలెను. వానిని బట్టి పద్ధతిని నిర్ణయింపవలెను. ఆప్రకారము అన్ని సంఘములవారును పని చేయవలెను. ఎప్పటికైన నీసమయోత్పత్తి కలగకపోదు గాని అది కీక్రమముగా కలుగునా? అనునదియే ప్రశ్న.

ఖాదీ ప్రతిష్ఠానములో చేసినవారు ఖద్దరును రాట్నములను వ్యాపింప చేయుటకే దీక్షలుని యేకాగ్రతతో పనిచేయుచున్నారు. వారిలో చాలమంది గొప్ప ఆలోచనాపరులు అందు నలన వారికి మంచి విఖ్యాతి ఏర్పడియున్నది. పనిని విస్తరింప చేయుట కధికముగు నవకాశముగూడ వారికిగలదు. అందువలన తక్కిన సంఘములకంటె యీసంఘము ఆధికత్వము బడియగలిగెను. ఆకారణమున వారిపద్ధతులనే దేశీయులందరును ముఖ్యముగా వంగరాష్ట్రమువారి రందరును అనుసరింపవలెనని నేను నూచించియుంటిని.

విమర్శకులు శ్రద్ధతో పరికించి లోపములను కనిపెట్టవలెను. సానుభూతి గలవారు సంఘమువారి లెక్కల పుస్తకములను బాగుగా పరిశీలంపవలెను. వాని నెల్లవారును చూడవచ్చును. అటుల పరిశీలించిన పిమ్మట సంతృప్తికలిగినచో ఆసంఘము నకు ధనసహాయము చేయగోరెదను. ఉదాహరణగా నున్నవారు ఉపేక్షను వదిలి బాగుగాపరికించి సంఘమువారి చర్యలను బలపరచవలెను. లేదా ఖండింపవలెను.

ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరాయగారు ప్రకృతి కాస్త్రు పరిశోధకులలో ఆగ్రగణ్యులని ప్రపంచమువారి రందరును ప్రశంసించియున్నారు. ఆచార్యరాయగారు తయారు చేసిన శ్రేష్టముగ సబ్బుల విషయమును వంగయవలకు ఆయన కల్పించిన వృత్తులవిషయమును దేశీయులలో చాలమందికి తెలియక పోవచ్చునుగాని ఆచార్యుడు ప్రారంభించిన ఖద్దరు మహోద్యమమువలన కుగ్రామములందలి కుటీరవాసులకుగూడ సౌఖ్యము కలగగలదుగాన అట్టి సౌఖ్యమును కలిగించినవారు ఆచార్యరాయగారే నను సంగతిని దేశీయులందరునుగూడ త్వరలోనే బాగుగా గ్రహింపగలగుదురు. విశాలముగ వలచిటము నేల కొలిది పశుపక్షులకును మానవులకును నీడ నొసంగి కాపాడు నట్లు దినదిన ప్రవర్ధమానముగనున్న ఆచార్యులవారి ప్రతిష్ఠానము యితర సంఘములకు ఆశ్రయమును సహాయమును కలుగజేయునుగాక. ఇతర సంఘము లట్టి సహాయమును బడసి వృద్ధిచేందునుగాక. ఆచార్యుని రసాయనిక పరిశోధనాలయము కంటెనుగూడ ప్రతిష్ఠానము ఘనీకరము. ఏలననగా ప్రతిష్ఠానము భారత దేశమునందే వేరునిపట్టిగాని వైనుండివచ్చినట్టిది కాదు. కాన దాని నభివృద్ధిచేయుచుండు కిధికమున శ్రద్ధపు చ్చుకొనవలెను. ప్రతిష్ఠానము మహత్తరమగు నభివృద్ధినిబడసి పూర్తిగా విస్తరించినచో దాని నిమిత్తము పనిచేసినవా రందరికిని ఉత్తమ భావములు కలుగగలవు. అది అల్లభివృద్ధి నొందగలదని నే నాశించుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుండియా.)

బెంగాలు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడు

క్రొత్తచట్టము కలకత్తా, జూన్ 11:-బెంగాలులో ప్రభుత్వము వారి శాసనసభలోని సురక్షితముగా కాపాడుటకై 1925 బెంగాలు రహదారి, రక్షణచట్టమును పేరుతో బెంగాలు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడనున్న క్రొత్తచట్టమును నేడు కలకత్తా గెజిటు ప్రచురించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

చిత్తు చట్టము వివరములు.

ఉదాహరణము, అంశ 11:— ఈ చట్టములో తెలుగుదేశ మంతకు ఒక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకుగాను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము చిత్తుచట్టమును గాని విద్యార్థుల గాని పూర్తి చేసిరి. ఈ చట్టపు శాసనముగా గంగీకరింప బడిన పిదప స్థానిక ప్రభుత్వమువారి ఆదేశము విశ్వవిద్యాలయము తెరువబడును. ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విశేష మేమనగా అపిరియేటింగు విశ్వవిద్యాలయముగా నుండును. అపిరియేటింగు కాలేజియనగా విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలను సమర్థముగా విద్యార్థులను తయారుజేయు కళాశాలలు, ఇప్పుడున్న విగాని యిళముందు నిర్వహింపబడుచున్నవి, ఇందు సాహిత్య, శాస్త్ర, పరిశ్రామిక, వృత్తివిద్యల నేర్పు కళాశాలనియు చేరును. విశ్వ విద్యాలయ కాలేజియనగా, అనన్య, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులను జెప్పి విద్యార్థులను విశ్వవిద్యాలయము దిగ్గి పరీక్ష లను తయారుజేయునట్టివిగా విశ్వవిద్యాలయముచే గుర్తింప బడినవి. కావున ఆ విశ్వవిద్యాలయము అనన్య కోర్సువరకు చదువు జెప్పి కళాశాల లెట్టటమును విశ్వవిద్యాలయమునందలి కళా శాలలుగ గుర్తింపబడును.

నాలుగు కేంద్రస్థానములు

విశ్వ విద్యాలయమునందు (1) ప్రయత్నశాల, (2) ఉద్యోగ నియామకశాల (3) విద్యార్థుల సంఘము, ఈ మూడు సంఘల నేర్పరుముట కవకాశము గలదు. విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల అనగా మొదటికేడు కళాశాలయొద్దిన పేర్కొనబడు స్థలము లందుగాని, నాటి చేరువను 10 మైళ్ల లోపునగాని యుండనిన అనుబంధ కళాశాలగా గుర్తింపబడును. అవి (1) విశాఖపట్నం (2) రాజమండ్రి (3) బెజవాడ, (4) ఆనంతపురం. అయినను, ప్రస్తుతచట్ట ముమునకు వచ్చునంతే స్థాపించబడియుండిన కళా శాలల కేంద్రముల వర్తింపబడదు మరియు ఏదేని ప్రత్యేకాంశము లందు యీవరకు పాటించబడును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు కోరినచో విశ్వవిద్యాలయవిద్యార్థి హాస్టలునందే యుండి చట్టము శాసించునట్లుగా బ్రవర్తింపవలెను. విశ్వవిద్యాలయమునందు వివి ధశాలపనిని త్వరగా నిర్వహించుటకు స్థిర ఉపసంఘములు నూచించబడినవి. విశ్వవిద్యాలయాధికారులందరకు అట్టి సంఘ ముల నియమించుట కధికారముగలదు. అందు యితరులనుగూడ సభ్యులుగ చేర్చుకొనవచ్చును.

పారిశ్రామిక, సాంకేతికవిద్యలు

విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యక్షాధికారము క్రిందనొక కళా శాలయిండును. ఇందు శాస్త్రపరిశ్రామిక విద్యలు నేర్పుచుండు ను. ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయము వారును సంప్రదించి అప్పడప్పుడు అనవరతము పరిశ్రామికవిద్యలను నూతనముగ జే ర్పించుదురు. ప్రభుత్వమువారి వరతులప్రకార వికళాశాలను నడపుచుండుటకై అనవరతము ధనమును నారు విశ్వవిద్యాలయ మువారి కొసంగెదరు. పరిశ్రామిక సాంకేతికవిద్యలను అభివృద్ధి పరచి, కొన్ని ముఖ్యస్థలములలో ఆసర్పకొన్నను ప్రాత్యా హించుటయే ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. గనులు, త్రవ్వకులు, ఇంజనీరింగు, కళాశాలయము, విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయము, పెత్తనాల బీజలకు సంబంధించిన విద్య విధానముల వెంటనే ప్రారంభించుటకు ఈస్థానమునందేర్పాటు గలదు. విశ్వ విద్యాలయ ప్రత్యక్షాధికారము క్రింద నుండు కళాశాల నుండి విద్యులన్నిటిని నేర్పుటకు వసతియుండును. దేశస్థితినిబట్టి అనవరతము నపుడు నూతన విద్యలుగూడ ఏవికీ చేర్చబడును. ఇతర మొదటి క్రేడు, అనన్య కాలేజీ లన్నియు వైనదెలిపిన 4 స్థలములలో నుండును. ఒక స్థలమునందు, ఇంకొక స్థలమునందు లేని విద్యకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత యుండును. విజ్ఞాన విషయములకు ఒకచో నీరీతిగా ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత యుండును. పరి శ్రామికసాంకేతికవిద్యల కింకొక కేంద్రస్థలమునందు ప్రాము ఖ్యత యుండును.

దేశభాష

విశ్వ విద్యాలయమునందు ప్రయత్న సంస్థ యొక్క స్థాపించబడును. ఇది దేశభాషా జ్ఞానమును, దేశభాషాముఖ్యత పరిచియుగ్రంథములను పంపించుటకు ముద్దేశించబడినది. గాత్రములందుగూడ దేశభాషల ద్వారా విద్యనేర్చును. దేశభాష కక్కున ప్రాముఖ్యత నొసంగుటచే తగిన పతనము గ్రంథముల భాషామల ప్రబంధ బాధ్యతను విశ్వ విద్యాలయమువారు పూనుకొన వలసియున్నది. దక్షిణ ఇండియాలో

భారత్

బైండుచేయబడిన సంపుటములు

అందముగాను, గట్టిగాను, నగముతోలు నిండుకాల్చికోతో 6 సంచికలు ఒక్కొక్కవాల్చుము చొప్పున బైండుచేయబడినవి.

1924 సం॥ జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు	బైండుకట్టిన సంపుటము	4-8-0
1924 సం॥ జూలై మొదలు డిశంబరు వరకు 6 సంచికలు	డిటో	4-8-0
1925 సం॥ జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు	డిటో	4-8-0

ఈ సంపుటములు కావలసిన సాము మచిఆర్దుగ పంపుచూ దగ్గర నున్న బైలుస్టేషన్ పేరు వ్రాసిన బైలుపార్సులుగా పంపుదుము. తపాలో పి. పి. ద్వారా పంపిన ఖర్చులు ఎక్కువ అగును.

విలాసము :—

భారత్ పత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

విద్యార్థిధానము ఆ దేశపరిశ్రమల కనుగుణముగ లేనను నారు గలదు. ఈ నూతన విశ్వ విద్యాలయమునందు శాస్త్ర, పారిశ్రా మిక విషయములగూడ జెప్పటకు అవకాశ మేర్పరచబడును.

ఉద్యోగములుజూచు సంస్థ

విద్య నంతుల గుర్తు వతులకు ప్రస్తుతము ఉద్యోగముల దొరకుట దుర్లభమగుచున్నది. ఈ సమస్యను దీర్చుటకై ఉద్యోగముల జూచు సంస్థ యొకటియే ర్పరచబడినది. తెలుగుదేశములో వాడుకయుండును పరిశ్రమ లకు, విశ్వవిద్యాలయ పట్టాదారుల కనుగుణముగ నుండును సంబంధించు పారిశ్రామిక విద్యల నేర్పుటయే యీసంస్థ విశ్వ విద్యాలయముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

కేంద్రస్థలముల ప్రత్యేకత

తెలుగుజిల్లాలన్నియు విశాలమగు గణియున్నవి గావున ఒక్కటే కేంద్రస్థలమునందు విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించు ట దుర్లభము. అందుచేతనే అనుబంధ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుట కీచట్ట ముద్దేశించబడినది. ఆంధ్రానానియందు విశ్వవిద్యాల యముల సంఖ్య హెచ్చించుటకుగూడ నిది యుద్దేశించబడినది. కొన్నిస్థలములందే ఆసర్ప ధస్తుక్రేసు విద్యలకు ప్రాముఖ్యత నొసంగినచో విద్యాలయ ఏకకేంద్రస్థాన విశ్వవిద్యాలయమునం దు పొందు సౌకర్యము లన్నింటి ననుభవించగలరు. ఉన్నతవిద్య ల నేర్పుట వివిధచోట్ల కళాశాలలందుగూడ స్థాపించు ప్రవర్త యవిధానమున కిందు తావులేదు. దీనివలననే చాలామంది విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయ లొక్క చోటనే చేరి సహచారభావము తెలిడెంపి చాలు అనుభవమును పొంది అభివృద్ధి చెందగలరు. ఉ త్పన్నవస్తువులపై విద్యనేర్పుటకు అవకాశముండును. అనుబంధవిశ్వ విద్యాలయములలోనే వీలగునంతవరకు విద్యార్థులయందు సాంఘిక సాహిత్య, పరిజ్ఞానములపట్ల సహవాస లాభములను యభివృద్ధి జేయుటకును. అట్టి అభివృద్ధి ఆంధ్రజిల్లాలలో ఒక్కచోటనే గాక నాల్గుచోట్ల యుండుటకును, దేశభాషమునకే విశ్వ నేర్పు, పరీక్షలుజేసి, తెలుగు భాష సత్వరాభివృద్ధి కలుగజేయు టకును యీచట్ట ముద్దేశించబడినది.

(అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక చందా ఏర్పాటులు

దినపత్రిక సంవత్సర చందా	రూ	24	0	0
,, అర్ధసంవత్సరము ,,	,,	12	0	0
,, మాసమునములు ,,	,,	6	0	0
,, మాసమునకు ,,	,,	2	0	0
వారపత్రిక సంవత్సరము 1.కి ,,	,,	4	0	0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడును.				
నూతన సంవత్సరాది సాంకేతిక కేంద్రము				
దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0	
దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు	1	1	0	
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	...	1	4
ఇతరులకు	...	...	2	0

మేనేజరు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

కృష్ణగానసభ:— ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 గంటలకు తిరువళ్ళీటిలో 81 బిగ్ స్ట్రీటులో పంగివత్తుకొచ్చి జరుగును. స్వామినాథ దీక్షితరు గాత్రం ఫిడేలు, వారైరాజ అయ్యరు మృదంగము, వజ్రేతయ్యరు కంజీర.

శ్రీ పాండరంగ భగవత్కథాప్రసంగసభ:—

1925-వ సం॥ జూలై 14-వ తేదీ ఆదివారము పగలు 4 గంటలకు వల్లికల్లాణము, మయూరపురజ ఉపాఖ్యానము, 21-వ తేదీ ఆదివారము పగలు 4 గంటలకు చెన్నపురి, బాట్టటపుకొ, టంకశాలపిథి, (సాహుకార్ పేట తపాలాఫీసుకు యెదుట) హిందూ ధినులాజికల్ మోన్యూలు హాలులో సభకు కాలక్షేపములు శ్రీ పాండరంగ భగవత్కథాప్రసంగ సభయందు బ్రహ్మశ్రీ, శ్రీరంగ, పండిట్, శకగోపాచారి భాగవతులవారిచే జరుపబడును. శ్రాతగా చేరు మెకబర్లు ప్రవేశకట్టుము ఆణాలు (5) ఎనిమిదియును, నెల చందాపైక మను చెల్లించవలయును.

స్త్రీసభ ప్రత్యేకముగా చోటు నేర్పాటుచేయబడి యున్నది.

గ్రంథస్వీకారము:— భారతభాస్కరము (ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రంథమాల-కాకినాడ - 89వ నవల), సింహగడము (సరస్వతీగ్రంథమండలి-రాజమహేంద్రవరము. 20 వ నవల), సీమంతిని (సరస్వతీ గ్రంథమండలి అనుబంధమాలిక - 6 వ నవల), అను గ్రంథములు మూడును మా కార్యాలయమును చేరెను. కృతజ్ఞతతో పంపించెడిమి. భారతభాస్కరమును పోలవరపు రామబ్రహ్మయ్య బి. ఏ గారును, సింహగడమును గుంటూరువాస్తవ్యులగు వాసుదేవరావుగారును, సీమంతినిని తెనాలివాస్తవ్యులగు శతావధాని ములుకుట్ల నేంకటకృష్ణ శాస్త్రిగారును రచించిరి. భాస్కరము వెల 1-8-0, సింహగడము వెల 1-8-0, సీమంతిని వెల 1-0-0.

వినిగూర్చి మా ఆద్రీప్రాముఖ్యత ద్వారా సే

(అ. ప్రె.)

తప్పిపోయిన పిల్ల వాడు

నా మేనల్లుడు 7 సంవత్సరములకు పాముల ద్వారా 9.6-1925 తేదీ తిండినం స్టేషనులో పైబిల్ టిక్ టెట్ తిరిగివచ్చినది. బాబుడు ఇంటికి వచ్చి అక్కడ ఉన్నదిని తెలుపునట్టి ఫోటోను మాకు పంపి. పిల్లను పోలవరపు రామబ్రహ్మయ్య వారి కింకొక ఖర్చు తుండు చేయించి పంపించుటకు ముందుగా కొట్టివెంటలు పంపించుటకును పంపించుటకును వారి కేంద్రాధికారులకు తెలియజేయుటకును ప్రాధాన్యము ప్రదేశించి ఆదియాలపెట్టి, తక్షణం తెలుపుదును. ప్రాధాన్యము మున్నగు.

(నం) ఆవెన్నా. మేనా. మూలకొండ లక్ష్మి, నేటివ్ దాక్షిణ్య, తిరువేలూరు, (యస్. పి. ఆర్.)

రాంజీ, కార్యదర్శి.

కతదేశపుకళ

ఆశమోదేశములు

(రోమయెన్ రో లెండో గారు)

యారపు ఖండముయొక్క నాగరికత తృప్తిజేందని నలలో కొంతమంది ఉన్నారు. మనకు పాశ్చాత్యము పరిచుగా ఉన్నట్లు కనపడును. ఏ పాతకాంక్షతో ఉన్నట్లు మనమున్నట్లు తోస్తుంది. రెండువేల సంవత్సరాలకు పాత గొప్పతనం పొంది ఒక పవిత్ర భావమును ఉత్పత్తిచేసి ప్రపంచం అంతవ్యాపింపచేసిన తెలివి తేలు మనదే ఉన్నది. కాని ఇంతమాత్రముతో సంతృప్తి లేదు. అందుచే ఆశియా కేసి మనము చూచుచున్నాము.

వైస్యాలకు అటవట్టులు వేలకొలదిసంఖ్యల అనుభవము గల యూరపు ఖండము ఆసియా యొక్క ద్వీపకల్పము మాత్రమే యని ఎరుగుదుము. ఆసియానుంచియే మన శేవుడు మన పవిత్రభావాలు మనము సంపాదించియున్నాము.

ప్రాగ్దేశములలో సంబంధము పడలేదుంటే మనవారి విపరీతాభివృద్ధి మనయొక్క విశాలత్వానికి మన భావములయొక్క వ్యాప్తికి భంగము కలిపించును. పాశ్చాత్యుల యిటువంటి అంధకారములోబడి ఒకరినొకరు నొక్క ప్రయత్నించుచున్నారు. యీ రక్తపాతమునుండి మన దృష్టిపరచి మనసియొక్క సంకల్ప బొమ్మలను మన కారణ భూతమైన ఆసియా ఖండముయొక్క ఉన్నత పరిసరములకు మరలబడము. కొల్లగొట్టుటయందు భాగ్యవంపదలను దోచుకొనుటయందు క్రైస్తవమతము పేరే నాగరికత పేరే జెప్పి నుంకముల వనూలచేయుటయందు పాశ్చాత్యులు ఆసియా ఖండమును మరచిపోలేదు. ఆసియా ఖండముయొక్క ఆధ్యాత్మిక తత్వమును ధనముయొక్క పెట్టుబడినుంచి ఏమాత్రము లాభము పొందినదో విచారితము. ఆసియా మూజియంబందు శిల్పపు చెక్కడములను కుప్పలకుప్పలుగా పడచేసియున్నారు. యెవరో కొంతమంది మాత్రము వాటి ప్రాముఖ్యతను గమనించుచున్నారు. కాని అందులన పాశ్చాత్యుల ఆధ్యాత్మికతత్వము వికసింపలేదు. పాశ్చాత్యదేశములందు జరుగుసంరంభములను 4000 వేల సంవత్సరముల వయస్సుగల ఇండియా యొక్కయు చీనాయొక్కయు నాగరికతయొక్క నిజము నెవరు గ్రహింప ప్రయత్నించిరి. వన ఆశియానులకు పరపూర్ణత చీనా ఘటింపలేదు.

జర్మనీవారు ఎంతజాతునూ జ్ఞానసంపాదనకు ప్రయత్నించేవారు. వారు యూరపు తో తృప్తి పొందలేదు. అందుచే వారు ఆసియాకు బయలుదేరిరి. మొనమున్నటి చమరము వారి అంతరంగిక పరిణామముకు కారణభూతమైనది. తెయిజర్ ప్రభువునంటి జ్ఞానము ఆసియా యొక్క కత్తిని కనుగొనిరి. "హెర్న మెన్ హెనీ" వంటి కవులు ప్రాగ్దేశకవిత్వాభావముల కళానైపుణిని చాచి నిర్ధారితపొయిరి. ప్రాన్సుదేశీయులు ఆసియా యొక్క బొమ్మలను గుర్తించు యిష్టదీప్యము బయలుదేరుచున్నారు. రవీంద్రనాథుని సంచారము ప్రాగ్దేశపు ముఖ్యజ్ఞానవికృతీలను సెల్లబ్బించుట వాటిని చాచినది. ఒకవిధమగు సంకల్ప పిత గలిగిన నిర్లక్ష్యము మనలకు మిగతాదేశములనుండి నేలులేయుచున్నది. కాని ప్రాన్సులో యిప్పుడిప్పుడే నిర్లక్ష్యభావములు తొలగిపోవుచున్నవి. భారతీయప్రతిభ గుర్తించబడుచున్నది.

పాశ్చాత్య ప్రాగ్దేశముల కళల కలయిక

రవీంద్రునివలెనే అనందకుమారస్వామి యొకడు మాత్రం పశ్చిమప్రాగ్దేశకళా సమ్మేళనమున అనందపడియున్నట్లును, తత్వమేర్పరనకై కృషినిల్పినట్లును, తద్వారా మానవసేవచేసినట్లును విశులకు నాకు విశ్లేషి సంతోషముగా నున్నది. కడచిన సంక్రామము యూరప్ మానవోపులను దానిని సుధరింపవలసిన యావశ్యకతను గుఱపుచేసినది.

భారత బ్రాహ్మణ యుగము

రవీంద్రుని వాణి శాంతినికేతనము ద్వారా మనకు నావ్యానించుచున్నది. విశ్వైక్యమున సాల్పన గోరుచున్నది. కుమారస్వామి గొంతెత్తి పిల్చుచున్నాడు. "ఆసియా ద్వారా మిమ్ముల సుధరించుకొనుడు. ఆసియా బాగున్నచో మీరు బాగుపడుదురు. ఆసియా అధోగతిగొనక పడిన మీరు నశించురని" హెచ్చరించుచున్నాడు.

కాని గర్వభూరితమనస్కులగు పాశ్చాత్యులు ఆసియా

తో నాకవసరము లేదని నిర్లక్షింపుచున్నది. ఇందులకు ఆసియాను వేలకొలది ఏండ్లనుంచి కాల్కింద త్రొక్కిపెట్టి వేలరాయుచుండుటయే కారణము. అధికారగర్వమే నిర్లక్ష్యపాతవు. రోమాయ సామ్రాజ్య భూభిభూసరముల గని పంపించి తాండవించిన అలరైగతి ప్రాగ్దేశముపై భాగ్యదయ మాలించుచున్నది పాశ్చాత్యులు. కాని రోము తనపై గొప్పనందినమూఢుల నొకవిధముగా నులల జయించినది గ్రీకు రోము నట్లేజయించినది. ఈరీతిగానే ఇండియా చీనాలు పాశ్చాత్యుల ఖండమును ఆత్మజ్ఞానపతే జయించితిరగలవు. కుమారస్వామి గ్రంథము యీ ఆత్మజ్ఞానపతే బోధపర్చుటయే లక్ష్యముగా పెట్టుకొనియున్నది. మానవల్యాణప్రబోధమునది యితిబోధ.

ఒకే లక్ష్యముతో వివిధములుగా బహుదేశన వ్యాసముల, భావముల, సముదాయమునుంచి ఇండియా యొక్క ఉపాపాపాలను వేదాంతములను గ్రహింపవచ్చును. ఇండియా యొక్క సాంఘికవిర్యాము ధృఢతరమై ప్రాచీనమై కొంతకాడిలకు ఆగునదైయుండి స్త్రీలను గూర్చిన సమస్యలకు, ప్రేమచే బంధింపబడిన వివాహములకు, తద్వారా కళానిర్వచనములకు, సంపూర్ణత్య మాపాదించియున్నది జీవితపరిణామ మంతయు నలరాజుయొక్క పాస్త్రచాలనములంబడియున్నది. నలరాజు నాట్యముతో మేళించిన దేవతాగానము మాధుర్యము లికించి జీవితపరిమాణిని జూపించుచున్నది. ఇది విశ్వభావములను సూచించుచున్నది. పాశ్చాత్యులనుండి తెలివితమను భిన్నత్యము గోచరించును. ఆసియాది ఏకత్యము. భిన్నత్యసమ్మేళనము ప్రాగ్దేశ జీవితవ్యూహము. ఆధ్యాత్మికపవిత్రత బ్రాహ్మణియను లోలతతో నేటిభవింపియూ దానికి ముప్పుఘటించలేదు. విషయవాంఛపై విజ్ఞానవైభవము ఇందులకు దాహరణము ఘాజా ఇందు ఒకదానికొకటి పడనివాని కలయిక తెరగు గన్పించును.

కళయొక్క గాంభీర్యము శాస్త్ర, మతములతో నేకమైన నాడు కన్పించును. తేజవిలును. వ్యాపించును. జీవిత అగాధతత్వము ఎన్నిమాదిరులగో పరవ్వరహకారముతో పెరుగును. ఎంతమంది తలచిననూ ఒక భగవంతుని గూర్చియే రవీంద్రుడాడిట్లు "ప్రతి శబ్దమునందును ప్రతిదృక్పశ్యమునందును ప్రతితావియందును ప్రతి భిన్నస్వరూపమునందును నీవే గోచరింతువు."

భారతదేశముయొక్క బొమ్మలను ఒక్క విశ్వాసముపై నాధారపడియున్నది. అందుచే ప్రతిమతమునందులె దాని కుద్రేకమున్నది. బ్రాహ్మణ భారతమునందు విశ్వవ్యాప్తి కుపచరించినమాత్రము లెట్టియొగలవు. ఇంతమాత్రమున మిగతావాటిని నేను తక్కువ చేయుటలేదు.

బౌద్ధవిజ్ఞానము మొదలగువాటియందు నాకు అనందదాయకము లనేకములున్నవి గాని వాటియందొక సంఘాదిత ప్రశాంతత అందుచే ఆధ్యాత్మిక జీవితమును గప్పిన యొక అంధకారము నాకు గోచరించును. బ్రాహ్మణ భావముల నేల అన్నిటికన్న విన్నయని నేను చెప్పితిని సర్వసత్యములును అందు గన్పించును. యూరపు విశ్వాసములను మీరే ప్రస్తుత శాస్త్రములను గూడ గడచి వీటిని నిట్టికిని బ్రాహ్మణ యుగమునందు కళపమస్యయను కుదిర్చియున్నది. మన క్రైస్తవమతములూ శాస్త్రాభివృద్ధికి తోడ్పడిన నూహిపార్కను, టాలెమస్సుల స్వర్గదాస్యములనుండి తప్పించుకొనలేకున్నవి. ఎందుచేయన ఉగ్రులతోనే మన కాళోధ యివ్వబడుచున్నది.

తద్వ్యామృత్యుతనటరాజు

ఈవిషయమన్నియూ ముగిసినవిషయ బ్రాహ్మణ యుగ భావములందలి ఎదురుపొడుగుల వివరింప యత్నించెదను. దీనిని గూర్చి చెప్పనపుడు నేను నాయుష్టయగమునందున్నట్లు సంతిసింతును. ఆత్మేయమునందు అద్భుతములు అసంఖ్యాకము లగు విషయములన్నవి ఎత్తులలులు చెప్పుచుట్టగడచి తుదకు పరతత్వమున పరమశివును శాశ్వతము నలరాజు నాట్యమొనర్చుటయు తద్వ్యాట్యానసారముగా మధురగానము విసవట్టుటయు అనుభవించుచు తన్మయుడనగుచుండును. అంతమాత్రమున యూరోపియను ప్రాగ్దేశముకి మనుసరింపవలెనని నాయూహికాదు. వారిని యానిర్వచనమునంచి అనందము సమన్వయ దృష్టితో ననుభవించవలెనని మాత్రము సలహాచిచ్చుచున్నాను. అపుడు వారు ఆమెరికాకు యూరపుకు కావలసిన శాంతి, ఓర్పు, ఆశ, హర్షములను పొంది అడవిసాధ్య ధుంధూనిలము మధ్య చరించుచు పకళికవలె నుండగలరని నిశ్చితముగా విశ్వసింపచున్నాను.

కృత్తులనుభవము, సాంఘిక సౌఖ్యమునూ కోరుచూ పాశ్చాత్యులు పెడత్రోవల త్రొక్కించుచున్నది. తొందరపడి తిప్పద్రోవల పడి గర్భస్థ శిశువును చంపినటుల తనజీవితకాలము పాడొనరించుచున్నది. తానూ, తనసంఘము,

తనకత్తు, తనదేశము వాటిని లక్ష్యములుగా నెంచుకొని పాశ్చాత్యులు వాటిని జీవితపరమావధులుగా పెట్టుకొన్నారు. అందుచేత నభోగియందున్నారు. వారి భావములునంటే. వారిది సంపదితృప్తి. అవమానప్రబోధము నావ్యభూరితమునగు దృష్టివారి కుండించుచున్నది.

కాని భారత భౌగోళియగ భావములు మహాన్నతములు ఆభావములకు పంర భేయము సంగ్రామములు కాని తిరుగుబాటులు కాని ఆఘాతములు కావు. జీవితపరమావధులు. వివిధజీవితదశల గడచి విశ్రమమునకు దారిజాపు భావములవి. వాటికి నిరతాపహము లేదు. అవాంతములులేవు. పాకబాటున్ననూ అవి యశాన్వయముననే నవచ్చును. అన్నిదశలు ఆంధగుపించును. ఈభావములను బట్టియే ఆగ్రత్య అగ్రత్యభేదములు ఏర్పడినవని తెలిసికొనవచ్చును. భారత బ్రాహ్మణయుగమున భావాభివృద్ధి పెట్టి ప్రాముఖ్యత గల్గినది. మనుజుడు అగ్రస్థానమునకు పోయినకాది అతని హక్కులు తగ్గిపోయి విధులెక్కువై పోయినవి. మనుజులందఱును అట్లభివృద్ధి నొందుటకు విస్మన్నువి. బ్రతుకునందలి మాయలు భారతీయతకు ప్రాణాంబనము. ప్రాచీనరీతి వివిధములగుబాటలు కలయులు సంఘములు విశ్రమమునకు మోక్షమునకు అర్హులగుటలు భిన్నత్యమున ఏకత్యము నిరూపింపబడింది బ్రాహ్మణయుగమున.

ఇంతమాత్రమున ప్రాగ్దేశములలె పశ్చిమఖండమునందవలెనని కాదు. యూరప్ ఆసియా కాకూడదు. కాకూడదు. కాని ఆసియా యూరప్ కావలెనని కోరగూడదు. అట్లుచేయ ప్రయత్నింపగూడదు. ఆసియాను గౌరవించుట నేర్చుకొనిన చాలామ. అనందముగాదు తన గ్రంథాంతమున ఆసియావారి అనాచరణీయ సింధూంతవాదము నిరసించుచు నూత్న భారతీయతను ముదింపుచూ యిట్లు ప్రాసీయున్నాడు.

"నవభారతీయ యు ఐ కు : కి సి ధాం త వాదియగు వానికి జాతీయత చాలదన్న మాట. దేశభక్తి యొక విధమగు ఉత్సాహపూరితమగు నేవ. అంతకన్న గొప్పవారి కంతకంటే గొప్పవిధము అర్హస్థానములుకలవు. జీవితము- ఇండియా జీవితమేకాదు- మన నేవ వాంఛించును. ఒక పక్షమున పోరాడి జయించుటకన్న విశ్వకల్యాణమునకు యత్నించుట మహత్తరము ప్రత్యేకాధికారముల వినియోగించు జాతిగాని కులముగాని పాశ్చాత్యకర్మ, ఆసియా ధర్మ, కంటిని కలిపి పరులను త్రొక్కి విశ్వైక్యమును భంగపరుచుటకు గల్పింపబడిన ప్రాపంచిక భోగుల రాజ్యముని చెప్పవచ్చును".

కనుక వైదానిని చదివి మనము ఇండియాకు తోడ్పడవలెను. యూరప్ ఆసియా లనేక మొనర్చునలెను. మానవకల్యాణము సాధించవలెను.

"మాకంతయు సర్దుచున్నట్లు తెల్పును. ప్రాగ్దేశమా నీవు నివసించు పద్ధతులు నీజీవితరహస్యము మాకు నేర్పును. మావద్దనుంచి కార్యసాధన నేర్చుకొనుము" అని ఓరియంటులూనున్న దాని సుధరించి విరమించును.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

6.6-20 శనివారమునుండి 12.6.25 శుక్రవారమువరకు ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| మాటినీ ప్రత్యేక ఆట గలదు.

ప్రపంచమందు అంతిలను చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐరన్ మాన్ 4 వ వారము అల్పర్షిని ధైర్యకార్యములు చూడదగినవి. సాహసము గల పీఠాచములరాజు

దీ డక్లన్ మిల్ల స్పోర్టు కంపెని లిమిటెడ్., బెజవాడ.

నెం 118 రు, ఆర్మినియన్ స్ట్రీటు, మద్రాసు.

రవ్వము, ఫీల్డింగ్, క్రాస్సి, ఆయర్ యింజనులుగాని (లాండ్రి) మొదలైన స్త్రీంజనులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన సరమైన ధరలకు ఒడచుగలరు. పంపులు, పిండిమెషినులు, క్లాల్లరులు ఇంగ్లీషుమేకరు హల్లులు యింకా మిలులకు కావలగోయాలవ్రాసానూనూలుకు మాకు వ్రాసి సరలు తెలుసుకొనకానూను. బొంబాయి, కలకత్తా, పట్నములలో మాకు వనశాస్త్రములు కలవు. ఎవరి కేసామానులు కావలసినను సమాప్తాసినచో యింకాఫరుమేవక యివ్వబడును.

వి. యన్. చిన్నస్వామి బి. ఏ. జనరల్ మేనేజరు.

మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికలు

మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. కాంగ్రెసుపక్షమున వోటరులలో ప్రభావము గలిగించుచున్నారు. జప్తిను పక్షము వారును సభల గావించి తమగొప్ప జెష్టానుచున్నారు. ఓటరులు తమ విచక్షణశక్తిని చక్కగ సుపయోగించి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నికొనుట యుక్తము. రాజకీయవ్యవహారములలోనే సాంఘిక విభేదపద్ధతి అనర్థదాయకముగ నున్నపుడు, స్థానిక స్వపరిపాలన విషయములలో యోగ్యత ననుసరించి గాక, వర్ణభేదము ననుసరించి వోట్లనిచ్చుట ఎంత ఉపద్రవమో యూహించవచ్చును. సాంఘికవిభేదములతో నిండియున్న చెన్నపురిలో, జాతీయతను బైకిచెచ్చుట, దేశ శ్రేయము గోరువా రెల్లర ధర్మము. మతభేదములు కులభేదములు పౌరసేవ కష్టము గలిగించగూడదు. జాతీయ భావప్రవర్ధనమునకై మొదటినుండియు పనిజేయుచున్న సంస్థలలోకెల్ల కాంగ్రెసుమహాసభ అగ్రగణ్యమయినది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటు జేయుట యనిన, జాతీయతకు ప్రోద్బలము గలిగించుటయే. విద్యా వివేకములంద తి శ్రయము జూపెడి చెన్నపురి ప్రజలు, జాతీయభావమును గౌరవించెదరా, లేక కులకక్షలను ప్రధానముగ జేసికొనెదరా? ఇందుకు వోటరులు జవాబు నీయవలసియున్నారు.

కులకక్షలను ప్రధానముగ గైకొనుచో, పౌర సేవనున్నయని జెప్పవచ్చును. ఇదివరకే చెన్నపురి మిగుల పెనుకబడి, మిగిలిన నగరములతో తులనగా జాలకున్నది. అట్టి దుస్థితినుండి యిక నయినను బయల్పడుట సముచితము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోట్లనీయవలెనని కోరునపుడు, రాజకీయ సమస్యలకును స్థానిక వ్యవహారములకును సంబంధమును గలుగజేయవలసివచ్చుననియు, అది పాడి గాదనియు, జెప్పెడివారు గలరు. రాజకీయ వివాదములతో స్థానికవిషయములకు బని లేదని వాదించువారు గలరు. ఇటుల వాదించెడివారొక ముఖ్య విషయమును మరచుచున్నారు. కాంగ్రెసు నందని ఎక్షములకును ప్రవేశము గలదు. ఒక జాతికిని ఒక కులమునకును ఒక పక్షమునకును మాత్రమే కాంగ్రెసుసభ చెందియుండలేదు. దేశ సౌభాగ్యము గోరెడివారెల్లరును కాంగ్రెసునందు జేరవచ్చును. ఇట్టిసంస్థను గౌరవించెడివారు, దేశ శ్రేయమును గోరెడ రనుటకు సందియములేదు. స్వతంత్రదేశములలో సయితము, రాజకీయవ్యవహారములకును, స్థానికవ్యవహారములకును సంబంధము వదలలేదు. ఇంగ్లండులో స్థానికసంఘముల

ఎన్నికల ఫలితముబట్టియే, పార్లమెంటరీ ఎన్నికల ఫలితమునుగూడ నూహించుచుందురు. స్థానిక వ్యవహారములలోను రాజకీయకక్షలకు సరిపోయెడి పక్షములు గలవు.

స్థానికవ్యవహారములు, వివాదరంగమునకు దూరముగ నుండుట యెంత శ్రేయస్కరమయినను, హిందూదేశమునందది బాత్తుగ సాధ్యపడదు. హిందూదేశమున నేవ్యవహారము దీసికొనినను, రాజకీయరూపము దాల్చుచున్నది. విదేశప్రభుత్వము పరిపాలించు చుండునంతవరకు, ఇట్టి పరిస్థితులను మార్చుటకు వీలుగలుగదు. మతసమన్వయమునను, అకాలీ సమన్వయమునను, రాజకీయరూపము దాల్చినది. చీరాల మ్యునిసిపలు సమన్వయ రాజకీయ సమన్వయ పరిణమించెను. మద్యపాననిషేధోద్యమ ప్రయత్నములు రాజకీయవ్యవహారమయ్యెను. ఆర్య సమాజప్రచారము, కిలాఫత్ యుద్ధము మున్నగువానిలో గూడ, రాజకీయవాసన పాడగల్గెను. ఇటులనే నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, దేశీయ వైద్యవ్యాపనము, కద్దరునిర్మాణము, మున్నగునవి రాజకీయవ్యాపారము లగుచున్నవి. దేశమునందు నిలిచి యుండునది, స్వాతంత్ర్యోద్యమ మొక్కటియే. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగనిది, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాది సమన్వయవిషయ పరిష్కారము గాంచునటుల దోషపు. అందుచే, సౌకర్యార్థమై వివిధోద్యమములకును మధ్య గీతగీయుట ఆచారమయినను, అయ్యది నిలుచునది గాదు. ఒక యుద్ధమును వేరొకయుద్ధముతో గలసిపోవుచున్నది. జాతీయోద్యమమునంద వివిధవిషయ అంతర్భాగము లగుచున్నవి.

స్థానికస్వపరిపాలనసమన్వయ విడిగ నుంచుట కెటుల సాధ్యమగును? స్థానికసంఘములు జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేసిన దోసమగుచున్నది. రాటములను ప్రవేశపెట్టుట తప్పు. దేశీయవైద్యమును ప్రోత్సహించుట పనికిరాదు. దేశనాయకులను గౌరవించగూడదు. మద్యపాననిషేధప్రయత్నముల గావించగూడదు. అధికారు లెటుల జెప్పిన నటుల ప్రవర్తించవలయును. అట్టి స్థితిలో, జాతీయభావ ప్రపూరితులై, అధికారుల నిరంకుశత్వమును పాటింపక, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని, స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికిని నిరంతరకృషి సలుపగలవారినే స్థానిక సంఘసభలకు పంపుట యుక్తము గాదా? జాతీయవాదులు కార్యరేషనులో ప్రవేశించినప్పటికీ, నూతనవాతావరణమును ప్రవేశపెట్టిరి. మహాత్మునికి స్వాగతపత్ర మిచ్చునటుల జేసిరి. ఆస్తి షన్ను తగ్గునటులజేసిరి. కార్యరేషనులో అక్రమములు జరుగకుండను, అధికారులకును యూరపియనులకును చీటికిమాటికి లొంగిపోకుండను, వీరు ధైర్యమును పురికొల్పుచున్నారు. ఇంకను ఎక్కుడు మంది కాంగ్రెసుసభ్యులు కార్యరేషనుసభలో ప్రవేశించుచో, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునకు తప్పక తోడ్పడగల్గుదురు. తాము కద్దరుధారులై కద్దరుధారణ కితులను ప్రేరేపించగల్గుదురు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయము గాంచుచో, కుల మత కక్షలంతరించును. దేశసౌభాగ్యమే ప్రధాన మని ఎంచు సభ్యులు బయలుదేరి, పౌరసేవను ధైర్యముతో సలుపగల్గుదురు. చెన్ననగరవాస్తవ్యులను కఠినపరీక్ష ఎదు

ర్కొనుచున్నది. జాతీయోద్యమ, వర్ణద్వేషమా? స్వాతంత్ర్యమా, పరాధీనతయా? ఈ రెంటిలో వోటరులు దేని నభిమానింతురు? ఇందుకు జెప్పదగినజవాబొక్కటే గలదు. ఓటరులు దానిని నిస్సందేహముగ దెలుప బ్రాభతులు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన చిత్తుచట్టపు వివరములు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు పార్లమెంట్ ప్రచురింపబడినవి. ఇదివరకు దెలిసిన సంగతులే చాలవరకు పొందుపరుపబడెను గాన, విపుల వాఖ్యానమనవసరము. విశ్వవిద్యాలయ మితర కళాశాలలను అనుబంధముగ జేర్చుకొనును. కేంద్రములను వివిధప్రదేశములలో నేర్పరచి, ఎల్లరకు సౌకర్యము కలుగజేయు తలంపు ఇదివరకు సూచించబడెను. లేదనుగుణ్యముగ, చిత్తుచట్టమునందు నాల్గు కేంద్రములు పేర్కొనబడెను. విశాఖపట్టణము, రాజమహేంద్రవరము, బెజవాడ, అనంతపురము లందు, కేంద్రము లేర్పడును. పశ్చిమాంధ్రదేశపు ఆక్షేపణము, రాజమహేంద్రవరపు అభ్యంతరమును, ఇందువలన తీరవచ్చును. విజయవాడ ఆంధ్రదేశ మధ్యభాగమునకును, విశాఖపట్టణము ఉత్తరభాగమునకును వీలుగ నుండును. విశాఖపట్టణము హార్బరునిర్మాణముచే మున్ముందు, మిగుల ప్రాముఖ్యము బడయ గలదు. శీతోష్ణస్థితియు అనుకూలముగ నుండుటచే నయ్యది కేంద్రము నుంచుట కనుకూలస్థల మనుటకు సందియములేదు. తాని ఇప్పుడున్న విజయనగరము కళాశాల కిబ్బంది గలుగదాయని యిదివరకే ప్రశ్న బయలు దేరెను. ఇదివరకున్న కళాశాలలను తీసివేయ సవనరములేకుండ, వానిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ జేర్పవచ్చునని, ప్రకటించుటచే ఇట్టి భయము భాయగలదు. ఈ నాల్గుస్థలములలోదప్ప వేరొక చోట నూతనకళాశాలల నేర్పరుపగూడదని నిర్బంధించుటవలన, ఎక్కుడు ఇబ్బంది గలుగవచ్చును. ఇట్టియిబ్బంది లేకుండజేసి, ప్రథమదశలో నెక్కుడు విశాలమగు నిబంధనల నేర్పరుచుట యుక్తము. దేశభాషలకు ప్రాముఖ్య మొనగదలచుటచే, పతనీయగ్రంథములను ప్రచురించుట కొకసంఘమును, పట్టభద్రులకు జీవనోపాధి గలిగించుట కొకసంఘమును ఏర్పరుపబడును. కడపటి ప్రయత్నమును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముల వారి టీవల ప్రారంభించిరి. జీవనోపాధికి బనికవచ్చెడి గనులఇంజనీరింగు, నౌకల ఇంజనీరింగు, విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయము మున్నగు విద్యలు, విశ్వవిద్యాలయ విధానమునందు జేర్పబడును. వీనిని నేర్పుటకు వెంటనే ఏర్పాటులు జరుగునట. వై నాల్గుకేంద్రములందును, వివిధ విద్యలను నేర్పుచున్నను ఒక్కొక్కవిద్యకు ఒక్కొక్క కేంద్రమున ప్రాముఖ్య మొనగబడును. విశ్వవిద్యాలయోద్దేశ్యములు గంభీరముగ నున్నను, ఇవి ఎంతవరకు కొనసాగునో చూడవలయును. టెక్నికల్ విద్యను పెంపొందించుటకును, పరిశోధనమునకు తోడ్పడుటకును, ఆంధ్రభాషలో ఉన్నతవిద్యను గలపుటకును జరిగెడి కృషి సఫల మగుచో, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

సార్థకమగును. ఈ యుద్ధేశ్యములు నెరవేరుటకు ధనము పుష్కలముగ నుండవలయును. ఇవియు న్నియు వట్టి యార్యాటములుగ పరిణమించి మా మూలుపద్ధతులుమాత్రమే నిలిచియుండుచో, అట్టి విశ్వవిద్యాలయము నిరర్థకము. ప్రస్తుతసమయమున, విద్యావిధానపద్ధతులలో మార్పు గావలయునని, దేశ మాళించుచున్నది. అట్టిమార్పు జరుగకున్న, ఒకటికి రెండు విశ్వవిద్యాలయముల జేర్చి ప్రయోజనముండదు.

తుపానునష్టము

తుపానునష్టమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు నిన్నటిదినము గావించిన ప్రకటన బాచిన, కృష్ణా, గుంటూరుమండలములు విశేషముగ నష్టము నొందెననియు, గోదావరియం దంతగ నష్టము కలుగలేదనియు, విశాఖపట్టణమునకు తుపానుదెబ్బ తగులలేదనియు గనుపించును. వ్యవసాయదారులకు ఋణములక్రింద, లక్షరూపాయలను కృష్ణామండలములోను, ఇరువదివేల రూపాయలను గుంటూరు మండలమునందును; ప్రభుత్వమువారు మంజూరు చేసిరి. ఈ రెండుజిల్లాలలోను గృహనిర్మాణమున కవసర మగు పరికరముల నుచితముగ నిచ్చుటకు పదివేలరూపాయ లొనగబడెను. ప్రభుత్వము వారిట్టిసహాయము జేయుట, మేలయినను ఇది అత్యల్పమనుటకు సందియములేదు. గ్రామములలో ఇండ్లు రూపులేకుండ బోయియుండ, రెండుజిల్లాల మీద పదివేలరూపాయల గృహపరికరములు ఏ మూలకు వచ్చును? ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములకు, ప్రజలప్రయత్నములు తోడ్పడవలయును. ధనవంతులు తమ యాదార్యమును గనుపరపవలయును. ఆంధ్రు లన్ని జిల్లాలనుండియు విరాళములను వెంటనే పంపవలయును. మదరాసు పరద సహాయనిధినుండి పదివేల రూపాయలు తుపాను నష్టమున కొనగబడెను. కేంద్రనిధి ఏర్పడి, అన్ని ప్రాంతములనుండియు విరాళములగైకొని, కాంగ్రెసు సంఘములద్వారా నేని, సేవా సంఘముల మూలమున నేమి, ప్రజల బాధోపశమనము గావింపవలయును. స్థానికసంఘములు విరాళము నొసగి తమ ధర్మమును నిర్వహింపవలయును. వెనుక కావేరి పరదలచే దక్షిణదేశ ప్రజలు బాధపడినపుడు, చెన్నపురిలోని నాటకసంఘములు, సినిమాసంఘములు, సంగీతసభలు, కాలక్షేపసభలు మున్నగు నవెన్నియో పోటీపడి ప్రదర్శనముల గావించి, విరివిగ ధర్మము జేసెను. అట్టి యాదార్యమునే, యీమారును జూపవలయును. ఈ విషయమై యింకను ఉపేక్ష వహించుట నేర మగును.

ఆశ్వరసంస్థానపు దుర్వృత్త

ఆశ్వరసంస్థానప్రజలు క్రొత్తసెటిల్మెంటు పన్నులను భరింపజాలనని తెలుపుటకు సభజేయుటయు, వారిపై సైనికులు తుపాకుల ప్రేల్పుటయు, అందువలన కొందరకు దెబ్బలుతగులుటయు, సంభవించెను. ఇందువలన దేశమందంతటను కలవరము గలిగెను. వెలుపలివా రెవరును నిజస్థితిని గనుగొనుటకు వీలు గలుగలేదు. ఆశ్వరసంస్థాన ప్రకటన మొక్కటియే ఆధార మగుచున్నది. ఈ ప్రకటనముబట్టి సభకు చెడలిన ప్రజలు ఆయుధ

పాణులై వెడలిరనియు, సభను చాలించుమని చెప్పినను వినలేదనియు, అందుచే సైనికులు తుపాకుల ప్రేల్పుటలసినచ్యే ననియు, దెలియగలదు. కాని, ప్రజలు సభకు ఆయుధములతో నేల వెడలిరను ప్రశ్న జనించును. ఇందుకు కారణ మేమియు గనుపించదు. ప్రజలాయుధముల నుపయోగించి, ఎట్టి నష్టము గలిగించినటుల గనుపించదు. పరిస్థితులు కడు విచిత్రముగ నున్నవి. నిజస్థితిని కనుగొనుటకు మాలవ్యా మున్నగు నాయకుల కవకాశ మొనగవలయును. అనేకులు ఆశ్వరసంస్థానమునకు వచ్చుటకు దరఖాస్తుల సంపిరనియు, ఆవిషయమై సంస్థాన ప్రభుత్వమువారు మూల వ్యాగారితో ముచ్చటించుచున్నారనియు దెలియుచున్నది. ఆశ్వరసంస్థానమహారాజుగారు, విశాలహృదయులనియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాషులనియు, ప్రతీతిగలదు. వారి ప్రసంగములు, స్వాతంత్ర్యనిరతిని తేటపరుచుచుండెను. క్రింది యుద్ధోగములు కఠినముగ మెలగినను, ఆశ్వరసంస్థానమహారాజుగారు ప్రజలకు న్యాయము సలుపుట యుక్తము. ప్రజలు అసంతృప్తులగుదురేని, పరిపాలనాసౌష్ఠవము ప్రిణించును. ఆశ్వరసంస్థానమహారాజుగారి నెరుగనివాడు గారు. ఇప్పుడయినను, సౌమ్యపద్ధతుల నవలంబించి, వీరు ప్రజలను సమాధానపరచుట శ్రేయస్కరము.

దామెర్ల రామారావుగారి స్త్రావకనిధి

కీర్తిశేఖరులగు దామెర్ల రామారావు గారి స్త్రావకనిధిని గూర్చి దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య వేమవరపు రామదాసుగారు మున్నగునాయకులు చేసిన విన్నపమును నిన్నటిదినము ప్రచురించి యుంటిమి. హిందూ దేశమందంతటను, మిగుల ప్రసిద్ధి పడసి, ఆంధ్రుల కళాకౌశలమును కాపాడిన దామెర్ల రామారావుగారికి, కృతజ్ఞత జూపు టెటులు? రామారావుగారి ఆంధ్రభారత చిత్రకళాశాల శాశ్వతముగ జరుగుట కేర్పాటుల గావింపవలయునని, పౌరసభలో తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానము కావ్యరూపము దాల్చిన గాని, ఆంధ్రుల చిత్రకళాభిమానము వెల్లడిగాదు. దేశభక్తునిన్న పము నాలకించి, రామారావుగారికి శాశ్వతమగు స్త్రావకనిధిపన్నమును స్థాపింప బ్రార్థితులు. ఏదేశము తనవిద్యలను, కళలను గౌరవించి పోషించునో ఆదేశము ధన్యమయినది. ఆంధ్రులు వాహ్యులలే గాక, కార్యశూరు లని గూడ ననిపించుకొనుట ముఖ్యము. తగినప్రోత్సాహ ముండునెడల, ఆంధ్రు లేశాఖయందును వెనుదీయవారు గారని, వెల్లడి జేయవచ్చును. చిత్రకళయందుగూడ ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదని, తమ అపూర్వరచనా నైపుణ్యముచే, రామారావుగారు లోకమునకు చాటుగలిగిరి. అట్టి వ్యక్తిత్వము, రామారావు గారితో నంతరించుచో, ఆంధ్రుల ప్రతిభకు తీరని కళంకము వాటిల్లును. అట్టి యపాంతరము కలుగకుండుగాక!

మహమ్మదీయుల నిస్సహాయత

హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని, స్వపరిపాలనము లేనందువలన నిస్సహాయులగుచున్నారు. మీదుమిక్కిలి వేరుపని లేక, వారిలో వారు కల హించుచున్నారు. విభేదముల బుట్టించువారి పన్ను

గడలకు లోనగుచున్నారు. హాజియాత్రికులస్థితి గాంచిన, నిందలి సత్యము తేటపడును. ఏ ప్రభుత్వమయినను, తన ప్రజల తేమమును కాపాడుట ప్రధానధర్మమని ఎంచును. సముద్రముపై యాత్రికులెట్టియిడుమలగాంచినను, తాము జోక్యము కలుగ జేసికొనమని, బ్రిటీషుప్రభుత్వప్రతినిధి పార్లమెంటుసభలో బలికెను. ప్రభుత్వము వారు ఉచితరీతిన మందలించుచో, అమీరుఆలీ గారు యాత్రికులపక్షము నడ్డగించరు. మొకతాలీ గారు, అమీరు ఆలీగారి కెన్ని టెలిగ్రాములను సంపిన సేమిఫలము? హిందూ దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచో, అమీరు ఆలీగారు వేరువిధముగ ప్రవర్తించెడివారు. అనవసరవిభేదములను విస్తరింపజేసికొని ప్రపంచములో పరిహాసపాత్రులు గాక, మహమ్మదీయులును హిందువులును ఐకమత్యముతో మెలగుచు, ఉభయలకును ముఖ్యమగు స్వరాజ్యమును సంపాదించుట ముఖ్యము. లేనియెడల, ప్రజేచ్ఛ యింటగాని వెలుపలగాని గౌరవము గాంచనేరదు.

నాదారు మహాజన సమావేశము

మధురలో గూడిన నాదారు మహాజనసమావేశమునందు, రాటమును చేపట్టవలయు ననియు, కద్దరును ధరింపవలయు ననియు, స్వదేశవస్తువులనే కొని, విదేశ వస్తువులను సాధ్యమగునంతవరకు బహిష్కరింపవలయు ననియు, తీర్మానింపబడెను. ఈతీర్మానములు పరమయోగ్యములయినను, వీని నాచరణలో బెట్టుకున్న ప్రయోజనములేదు. కులసభలును, సంఘసభలును, దేశభక్తుడయ్యెను నిమిత్తమై కృషి సలుపుచో, అచిరకాలములో గమ్యస్థానము జేర వీలగును. ఇప్పుడు గావలసినది ఐకమత్యము, కార్యదీక్ష లేప్ప వేసుగావు. అన్యకుల ద్వేషమును వెంపొందించు సభలవలన నిను మంతయు ప్రయోజన ముండదు.

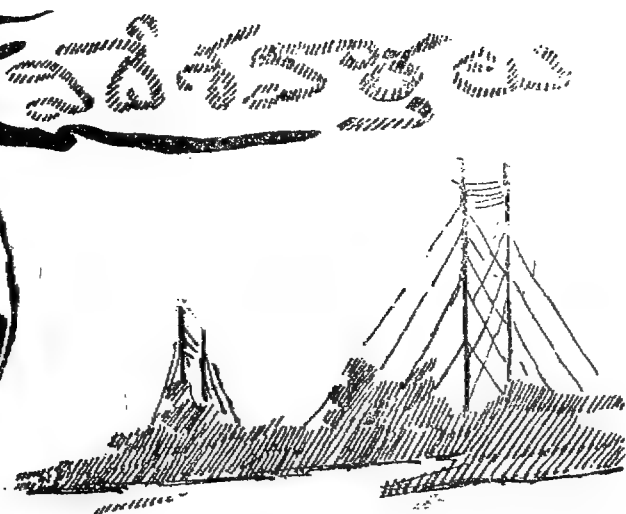
దేశోద్ధారక

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆరోగ్య మభివృద్ధి గాంచినది. వారిపుడు స్వస్థదేహులై యున్నారు. పంతులుగారు కూనూరునుండి ఆదివారము బయలుదేరి సోమవారమునాడు చెన్నపురికి విచ్చేసెదరు.

కల నిజమగుట

22000 పానులు లాటరీలో సంపాదించుట
రోములో జరిగిన సంగతి
ఒక గ్రామమున కొకనికి కల నచ్చినది. ఆకలలో వానికి మూడు లాటరీ టిక్కెట్లు నెంబరు తెలుపబడెను. కొనినచో నలుపుగలుగునని కలలో గాని కొకరు చెప్పిరి. వారికి వెంటనే ప్రాణముమీదికి వచ్చెను. వాడా నెంబరులను తన భారతెగించి చనిపోయెను. చేరువనున్న యొక పట్టణమునందామె తల్లి నివసించు చుండెను. తన కర్తృ చెప్పిన నెంబరుగల టిక్కెట్లను తనపేరల కొనవలెనని ఆమె తన తల్లికి వ్రాసెను. తల్లి కొనెను. లాటరీ కలిపినపుడు ఆ మూడు నెంబరులు గూడ నెగ్గెను. ఆమెకు 22000 పానులు అనగా రుమారు 8,80,000 రూపాయలు వచ్చెను. అని ఒకరు గోసునండి పెట్టిటు పార్శ్వమున పత్రికకు తంతివార్త నంపిరి.

అధినివేశపు కార్యాలయమున క్రొత్తవిర్వాటు

బాల్టిమోరీ ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—అధినివేశపు కార్యాలయమున చేయబడు మార్పులలో డొమినియన్ వ్యవహారములను జూదు టుక్ క్రొత్తమంత్రి యందుననియు, అతనికి పార్లమెంటులో సరిబంధమున్న సహాయమంత్రిగూడ నుండుననియు అధినివేశ పరిస్థితులన్నియును ఇవి దృఢీకృతుడగు నుండు ననియు డొమినియన్ అధినివేశ మంత్రికి కాశ్యోతసహాయమంత్రిగ నుండు ననియు బాల్టిమోరీ కమ్యూనికేషన్ ప్రకటించిరి. క్రొత్త మంత్రిపదవి ఆమెగాకే ఇవ్వబడును. ప్రస్తుతమందున్న అధి నివేశ కార్యాలయమున ఏర్పాటులు సరిగా లేనందున ఈ ఏర్పాటును జేయవలసియుండెను. డొమినియన్ వ్యవహారము లుగూర్చి సలహాజేతులును సంతక రాజ్యముల పరిపాలన కార్యమునకును తగిన సమయాములు లేకపోవుటచే ఇట్లు చేయవలసినవైయు.

బావలాహత్య

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్న

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—బావలాహత్యలో దోషులందఱు నిందిత్యి శిక్షించుటకు ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యను దీసికొనుచున్నారా యని కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నార్థి గారడగు, మరల మరికొంత విచారణ అవసరమని తోచినచానికి వలయు చర్యను దీసికొనెదరని వింటర్ క్లెవర్ ఫువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:—క్రొత్త అంగీకరింపబడిన ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము ప్రస్తుతము ప్రతిపక్షమున జరుగు ఇరాకు ఈజిప్టు ప్రయాణములు అగిపోవును. చారమునకొకసారి కంతర కరాచీ మధ్య విమా నములుపోవును. త్వరలో ఏర్పాటులను దెలియజేయవలెననిరి. ఇచ్చే కిరకాలమున ఈజిప్టు ఇండియా వైమానిక ప్రయాణము ప్రారంభింపను. విమానములు బయలుదేరుటకు ముందు విమాన ములు దిగుటకు స్థానము లేర్పరచబడును. మ్యూసామియాప్రవ్యవహార సంతక రాజ్యములలో మిగుల్పులుగూర్చి కొంతమొత్త మును ప్రభుత్వమువారు సహాయముగనిచ్చుట సమంజసమనియు అవసరమనియు హామీగాను దెలియజేసిరి.

యువరాజు సంచారము

పీటరుహార్టిజ్ బర్గ్ లో యువరాజునకు అఖండవైభవ ముతో స్వాగతము నిచ్చిరి.

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు

ఆంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడిక

ఒండాంబల యభిప్రాయములను దెలిసికొనుట

జనీవా, జూన్ 10:—జర్మనీకి బంధు లేఖనగూర్చి వ్యాఖ్యలను ఆలేఖను ప్రకటించువరకు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లెనియు, మార్చి 21 తేదీని కామన్వెల్త్ లో ప్రకటించబడిన చాంబర్లెను గారి యువవ్యాసము ననుసరించియే ఆంగ్లోప్రెంచి ఒడంబడిక నేర్పాటుచేసితిమనియు చాంబర్లెనుగారు దెలియజేసిరి.

4వ తేదీ నంపిన లేఖనకారము సైనికవరకులన్నిటిని జర్మనులు సెరవేర్చిరని కొలొనును ఖాళీచేయుట పడునని కా మన్వెల్త్ లో మెక్స్ లిగారు చెప్పిరి.

కామన్వెల్త్ వారు పూర్తిగ చర్చించుటకు అవకాశము లభించినగాని సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును సంతకము చేయకాలరని బాల్టిమోరీ గారు తెలియజేసిరి. జర్మనులు నూచించిన ప్రకారము ప్రధానతత్వముగూర్చి ప్రెంచి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును ఒప్పుకొనిరి. రైనుప్రదేశము జర్మనీలో అవసరమున్న మిత్రుండలియు సమానప్రతిపత్తితో సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు చేసికొనుట కంగీకరించిరి.

జర్మనీ ప్రాచ్యసరిహద్దుల

విషయమై పూర్తిగ చర్చించి ప్రకటించినగాని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు పీటర్ లేదనియు ఆస్ట్రిక్ చాంబర్లెనుగారు తిరిగి ఇచ్చువరకు పీటర్ లేదనియు బాల్టిమోరీ గారు ప్రకటించిరి. 18 తేదీకిగాని చాంబర్లెనుగారు రాజాలయ.

డొమినియన్ పరిస్థితులు

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టునుగూర్చి జరిగిన రాయబారములన్ని యు డొమినియన్ లకు దెలియును. ఒడంబడిక చేతులుబడుముం దు డొమినియన్ లు సమ్యక్తి ఆమోదమును బడయగల్గుదుమనిరి. ఇంతవరకు గ్రేటుబ్రిటన్ ఎంతవరకు బాధ్యతను వహించునో చూపబడెను. గ్రేటుబ్రిటన్ మూత్రమే సంతకము జేయుటయు డొమినియన్ లు బాధింపకపోవుటయుగూడ తలపింపవచ్చును. ఫ్రాన్సుతో బాటే జర్మనీగూడ వ్యగ్రభావముతో ప్రవర్తిం చుటకు పీటర్ లేకుండ సెక్యూరిటీఫ్యాక్టు ఉద్దేశింపబడెను.

ఆంగ్లో ప్రెంచి సహకారము అవసరము

పార్సిస్, జూన్ 10:—ఆంగ్లో ప్రెంచి సహకారము లేనిచో ప్రాపంచకతాయె మున్న. సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును ఇయ్యది అత్యంతవసరము. ఒకరికొకరు వేరేరుగ ఊరకున్నచో గ్రేటుబ్రిటన్ ఫ్రాన్సుకే ముప్పువచ్చును. ప్రస్తుతము ప్రాన్సు పట్ల గ్రేటుబ్రిటన్ కు ఎక్కువప్రేమ గలదు. స్నేహమున్నది. ఇదివరకెన్నడు ఇట్లు లేదు. ఈభావము లేబ్రయండు చాంబర్లె ను ఒడంబడికలో గిప్పించెను.

ప్రెంచి పత్రికాభిప్రాయములు

పార్సిస్, జూన్ 11:—ఇంగ్లాండు ఫ్రాన్సు సెక్యూ రిటీ వ్యాక్టును జేసికొనవలెనని ప్రతిక లనుచున్నది. ఆంగ్లోప్రెంచి సైనికదౌత్యముల ఒడంబడిక యుండును. జర్మనీ ఫ్రాన్సును బుట్టజించిన ట్రబులు ఫ్రాన్సుకు సహాయమువచ్చు చో 1914 నా జేసినటులు ఈ ఏర్పాటులయొక్క ప్యాక్టులో నుండవలెనని ఈజిప్టు పత్రిక యనుచున్నది.

గార్డీన్ టెన్సెటు పంచెములో బెల్జియం విమానము గలుపాండెను. ప్రెంచి విమానము ఇంగ్లీషు ఛానలులో మునిగి పోయెను.

విద్యారి ఆరాజకులు

నాయకులు శిక్షితు లగుట

హెడ్డెను, జూన్ 10:—స్పెయిను రాజదంపతులు పోవు ట్రామును స్వంసము చేయుటకు ప్రయత్నించినది ఇంజీ నీరింగు పాఠశాల విద్యార్థు లని తెలిసినది. వారుకులకు 20 ఏండ్లు శిక్షను, 9 గురికి 4 లగాయితు 10 సంవత్సరములు శిక్షను విధించిరి.

చీనా కల్లోలము

విద్యార్థులు-విదేశీయులపట్ల విముఖత

పికింగ్, జూన్ 10:—నేడు విద్యార్థులు విదేశీయుల పట్ల విముఖతను జూపుచు బ్రహ్మాండముగ సభ నేర్పాటు చేయుచున్నారు. హ్యంగుహే వ్యవహారమును నిర్మోగ మొట్టముగ ఖండించిరి.

ఇటలీ ప్రజలును ఇటలీరాయబారులును లేనిపోని సభలను జేయరాదని ఇటలీమంత్రిని చీనా విదేశాంగ కార్యాలయమువారు గోచరి.

సభలవలన సంఘములు పొడవైన ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లెని సెయూటీనేనాని దెలియజేసెను.

హ్యంగు హే నాకాసమై

హ్యంగుహే, జూన్ 10:—హర్దయిను మాదిసిక్ కంపెనీ ఓడసిబ్బంది పనిచేయుటలేదు. లేయాకు దొరు కుటలేదు.

అండును సమ్మెగట్టిరిని ప్రకటింపబడెను. పరిస్థితులు నెమ్మదిగ నున్నవి కాని చెడినవి.

క్యాంటన్ లోనున్న విదేశీయులందఱును అపాయకర మగు ప్రదేశమునుండి తొలగిపోయిరి ను రక్షితము గ.

గ్రీకు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చుట

ఏథెన్స్, జూన్ 11:—గ్రీకు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చెను.

ప్రాకు హత్య

లో శిక్షింపబడినవారిపట్ల ఎవరికిని కనికరము లేదు. తగినశిక్ష విధించిరనుచున్నాఁడు. ఇంకను ఉన్నతపదవులందున్న వారు హంతకులను ప్రోత్సహించినవారిని బట్టుకొనవలె నను చున్నారు. రిసంవత్సరములనుండియు వెనుకనుండి ఆడించుచున్న ప్రముఖులనుగూడ బట్టుకొనవలె ననుచున్నారు.

చీనాకు వైమానిక ప్రయాణము

గోబీ ఎడారిగుండా

రషియనుల ఏర్పాటులు

హాస్కో, జూన్ 10:—ఆరు విమానములు రషియా నుండి పికింగుకు బోయినవి. చాలమంది చూచిరి. గోబీ ఎడారి గుండా నైరీరియానుండ విమానమువూడ పోవుటకు మార్గమును కనుగొనుట జేసిరి. ఈ ప్రయత్నములో నెగ్గిరేని చీనా సోవి యటు కంపెనీతో యూరపు చీనాకు కాశ్యోతముగ వైమానిక ప్రయాణము నేర్పాటు చేయగల రనుచున్నారు.

ఆయుధ సభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, జూన్ 11:—జనీనా ఆయుధసభలో నిషేధించిన ప్రదేశములో పెరిషి కాను సింధుశాఖను ఓమున్ సింధు శాఖను జేర్చుటకే తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను. హాబిల్ డిప్లొమాట్ గారు గట్టిగ అక్షేపించిరి. స్వచ్ఛా నాకావ్యాపారమునుగూర్చి అందరితో బాటు తమకుకూడ సమానస్వత్వము లుండవలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ ప్రదేశమును తొలగించిన ఒప్పు కొనరని కామ్యుగారు తెలియజేసిరి. తుదకు ఈరెండు ప్రదేశ ములను జేర్చుటకే నిశ్చయించిరి. రెడ్డి, ఏథెను సింధుశాఖ గూడ జేరును.

రీడింగు ప్రభుని ఆంధ్రకంగిక కార్యదర్శి

పర్వ 2, పేజీ 11:— మాంతు మాంతుగాను బిల్లుగనున్నాడు. ఇండియా కార్యదర్శియనున ఈ వ్యాసమునకు రీడింగు ప్రభుని ఆంధ్రకంగిక కార్యదర్శిగ పనిచేయుచున్నాడు.

బగ్దాదు హత్య

లో దగుల్కూరు ముద్రయిలకు ఉరిశిక్ష విధించబడెను. వీరు మోటారుబండిలో బోవుచున్న ప్రెంచికాన్సులు భార్యను జంపి ఆ టైని దోచుకొనుటయే బాని భార్య పోలీసువారు హతమగుటను బట్టుకొనిరి. పోయిం సా త్తలము దొరకెను.

జామ్యూరు మహారాజుగారి యువ న్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయుట

లండన్, జూన్ 11:— రీడింగు ప్రభునకు విం కొనగిన సందర్భమున నిచ్చిన యోగ్యతను రాజుగారి యువన్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయెను. అన్ని ప్రాంతానికి వినిపించును. మహారాజుగారి యువన్యాసమును బ్రాడ్ క్యాస్టు జేయుట కిదియే ప్రథమము.

ఆస్ట్రో జర్నల్ యూనియను

బ్రిటను ఉదాసీనత

ప్రాంసుకు ప్రాణము విసుగుట

ప్రాంచి పత్రికలు మరల ఆస్ట్రో-జర్నలు బహుబడికను గూర్చి వ్యాఖ్య లావర్యచున్నవి. యుద్ధ మాదిగ గా మండగనే జెర్మను-వినున్నా వారు బహుబడికై ప్రయత్నించుచున్నారట. దీనిని అభ్యంతర పెట్టుటకు 'లిటిల్ ఎంపెంజే' పెద్దరాజ్యముల వారి లిలంపు. ప్రాంసుకుమత్రము భయముగనున్నది. అను మానము బాధించుచున్నది. ఆస్ట్రో-జర్నలు వికలరేపు ఏకగ్రీవ ముగ పభిప్రాయమును జూపిరేని వలదుటకు ఏరికిని శక్యము గాదనుచున్నారు.

బ్రిటను ఈ విషయమై ఇంత ఉదాసీనతను జూపుటచే ప్రాంసుకు కోపముగ నున్నది.

ఏథెన్సు మంత్రివర్గము రాజీనామా (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 11:— ఏథెన్సు మంత్రివర్గము రాజీ నామా నిచ్చుటచే దేశీయమంత్రిగూడ అనారోగ్యముగ నున్నా డను కారణముతో రాజీనామా నిచ్చిరి. కాని క్రొత్తమంత్రి వర్గమును ఇతడే ఏర్పాటుజేయుననియు, లేదా ప్రస్తుతమం దున్న ప్రభుత్వానా మా త్వం జే దేశీయమంత్రిసహాయముతో నేర్పాటు జేయు పనియు చెలియుచున్నది.

మరాఠో పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రబల్, జూన్ 11:— పెయిన్లీవుగారిని సుల్తాను సత్కరించెను. పెయిన్లీవుగారు పెజుకేగిరి. శత్రు రణరంగమును జూచెదను.

యూరపియను సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

యూరైటెడ్ టేబుల్ ప్రభుత్వముజేరదు

ఎట్టిపాధ్యతను ఎపింపదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

యూరపియను సెక్యూరిటీ ప్యాక్టులో యూరపులో శాంతిభంగముగాకుండ జేయుటకు ఏర్పాటు జేయుచున్న ఒకం బడికలో జేరబాలనునియు దాని కొంతమత్రము ఉత్తరవాదుల ము కాబాలనునియు బాధ్యతను వహింపనునియు వాషింగ్టన్ ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు.

ప్యాంగుపే పనిలేనివారలకు

సహాయము

సిరింగు ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

సిరింగు, జూన్ 11:— ప్యాంగుపేలో పనిలేని కార్మి కులకు 100 శేల దాలరులను ఉపాధికి బంపుటకు సిరింగు ప్రభు త్వము నిశ్చయించుకొనెను. ఇటీవలి ప్యాంగుపేలో అల్లరలలో ఇరుక్కొన్న విద్యార్థులనుండి మంచి నడతలను ప్రార్థనలను దీసి కొనిరి. న్యాయసాగులతో గోలబడునని ఎంతయో కాపుల చేయుటచేను. కాని అల్లరి జూగలేదు.

మరూరియాశీలను, ప్యాంగుపేలో ప్రత్యేకపు రైల్వ మిద బంపుచున్నారు. క్లాంగ్స్కోగారి కొడుకు సేనాధిపతి అల్లరులు లేకుండజేయుటకని జెప్పచున్నారు. ప్యాంగుపేలో రసబలమును స్థాపించుకొనుటకు చాంగ్స్కోగారిట్లు జేయు చున్నారని కొంద రనుకొనుచున్నారు.

అధికారులు జాగ్రత్తపెట్టుకొనుటచే ఆంధ్రులను సమ్మె గట్టునటుల జేయు తత్కార్యక్రమములు వ్యర్థమలాయెను. మునిసిపలు కవున్సిలువారికిని విద్యార్థికి వర్తక కార్మికసంఘము వారి సమ్మెను పరిష్కారముచేయుటకు సలహాసంఘ మేర్పా టుజేయుచున్నదట. చీనా పార్లమెంటువారి తీర్మానములలో పరిష్కారముగావలెననుచున్నారు. సమ్మెచే చీనా పసికి వర్తకమునకు సమ్మెకులగుచున్నది. ఆకలిచే బాధపడుచున్న కార్మికులకును కేవలము దాలరులను చీనా పార్లమెంటుకు నానాతావులనుండి బంపుచున్నారు.

ఇంగ్లండు ఆహారపదార్థములసప్లయ

ఒకసంఘము నేర్పాటుచేయుట

లండన్, ఆహారపదార్థ పరిశీలనసంఘమువారి సిఫార్సు సిద్ధాంతముల సంగీకరించి నివేదికములో జెప్పబడిన పద్ధతిని సాగించుటకు ఒకసంఘము నేర్పాటు జేసెదనునియు కామన్సు డభలో బాల్మిన్సుగారు తెలియజేసిరి.

జపాను పోటీ

ఇండియా కుప్రదవము

లండన్, జూన్ 10:— మాంచెస్టరు వర్తకసంఘము ఎదుట మేనక్తి దాదాబాసు గోట్టు జెప్పిరి:—

ఇంగ్లండు క్రమముగ పర్యవేక్షకపద్ధతిని నెమ్మదిగ అవ లంభించుచున్నది. అటులనే ఇండియాకు చమ్యకమున్న విధాన మును ఇండియా అవలంబించుటకు వీల అంగీకరింపరాదో తెలి యదు. ఇండియా వర్తకవిధానముచే బ్రిటనుకు నష్టము గలుగ జేయు యుద్దేశ్యములేదు. ఉభయత్రా లాభముగనుండునటుల చేరువలెను. బ్రిటను వాక్కులను ఇండియా గుర్తింపజుపిసదే. గుర్తించును. కాని ఇండియాగూడ తనసర్వములను గాపాడు కొను అధికారముండవలెను. ప్రతివిదా జేయు ఎక్స్యూజుషన్ను మాంచెస్టరు కేరమాత్రము లాభములేదు. ఎక్స్యూజుషన్ను దీర్చేసిన మాంచెస్టరుకునష్టముండదు. ఇండియాకును, మాంచెస్టరు కును నిజముగ పోటీలేదు. అసలు పోటీ ఇండియా జపానుకే యున్నది. అమెరికాకు గూడ యున్నదనవచ్చును జపాను యువప్రదము ఇండియాకేగాక ప్రపంచ మంతటను యున్నది.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

నూటికి రి చొ॥ విధిచు ఎక్స్యూజుషన్ను రద్దుచేసి నూటికి 20 చొ॥ న విదేశీపునులు సరకులు దిగుమతియగుచొ॥ సుంకములను హెచ్చించి బ్రిటిషు సరుకులమీద నూటికి 7½ చొ॥ న పన్నును తగ్గింపవలెను.

జపాను ప్రతివర్తకపు పోటీని ఎదుర్కొనుటకు ఉత్పత్తిజేయుట బ్రిటను తగ్గించవలెను. జపానులో వలెనే పనిచేయి టిబెత్సహాయమును తగ్గించి ఉత్పత్తిని చౌకజేయు నెత్తించుచొ॥ ప్రతివర్తక ప్రాముఖ్యమును నడులకొనుటకు ఇంగ్లండు ఇచ్చగించునని యిడియరుగారినిరి.

ఇండియాకును ఆస్ట్రేలియాకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లను జరుపుటకు వాయుమార్గా కార్యాలయమును పోస్టాఫీసు వారు నిర్మించెదరు. వేసవికి తయారగును.

ప్యాంగుపే పరిస్థితులు

హోగుకాంగు, జూన్ 11:— నలుగురు అమెరికనులను పొగయొడను యునానీను నైనితులు కాల్చిరి. ఇందులో ఇద్దరు స్త్రీలున్నాడు. వీరికి గాయములు తగిలెను. మోచేతిలో ఒక స్త్రీకి గాయములుతగిలెను. అమెరికను క్రైస్తవకళాకాల కు కాపాడుటకు అమెరికా సైన్యములు దిగినవి.

అబ్దుల్ కరీం లో రాయబారము

మరాఠో వ్యవహారము

పార్టీస్, జూన్ 11:— స్పెయిను సైన్యములు జాను అభివరకు ఏమియు చేయరనియు, ఈలోపుగ అబ్దుల్ కరీం గా రిలో రానుబారములను పర్యవరనియు తెలియుచున్నది.

రిఫ్యులీరమును ముట్టజించుటకు ఫ్యాన్సికో స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనుచర్యలకు బ్రిటను తోడ్పడునట. ఫ్యాన్సికో స్పెయిను సహకారమునుగూర్చి ఆలోచించుటకును స్పెయిను ప్రభుత్వముతో యోచించుటకును మలగాలో పెయి న్లీవుగారు ఆశుకు.

జర్మనీలో వర్తకము మందగించుట

ఆర్థికచిక్కులు

బెర్లిన్, జూన్ 10:— జర్మనీలో పారిశ్రామికులకు ఆ ర్థిక ఇబ్బందులేర్పడుచున్నవి. అందుచే వర్తకము ప్రతిచోటు న మందగించెను. చాలకష్టముగ నున్నది.

కామన్సుసభకు విగ్నాలుగారు 10 వ తేదీని వైద్యా లయమున చనిపోయెను.

పంచదార మీద ఇంపీరియలు ప్రేమచెప్పును ప్రవేశపెట్టు టకును కామన్సుసభ వారంగీకరించిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

వెజ్జకానుండి ప్రజలను వెడలిపామ్మనుట

మందు జాగ్రత్త వెజ్జకా ప్రదేశమునుండి ప్రజలను వెడలిపామ్మని ప్రెంచినిసాని ఉత్తరపు చేసెను. దీనికికారణము శత్రువుల ఒత్తిడియే కారణ మనుచున్నారు.

విషపు అనువాదు బుద్ధిపూర్వముగ దిక్కు అనువానిని సంపెనని పంచాయితీ జేసిరి.

పట్టు పన్ను

ను విధించుటకు కామన్సుసభ వారంగీకరించిరి. దీనివలన బ్రిటిషు పట్టుపరిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచునని చర్చిలుగా రనిరి.

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజుగారు

వైద్యులేల వెల్లి పోయిరి?

లండన్, జూన్ 8:— రాము జెప్పినటుల మహారాజు చేయకపోవుటచే ప్రెంచి డాక్టరును మరితర వైద్యులును వెల్లి పోతుని ప్రెంచి వైద్యులొకడు దెలియజేసెను. హిందూ సాం ప్రదాయము ప్రకారము మహారాజుగారిని దహనమొనర్చుటకు ప్యారిస్ మునిసిపలుసభవారు ఒప్పుకొనలేదు.

నాదరు మహాజన కాన్ఫరెన్సు

ఖద్దరు అభివృద్ధిగామించవలయునని తీర్మానించుట

మధుర, జూన్ 11:— నాదరులు రాష్ట్రము చేపట్టి ఖద్దరు ధారణము గావించవలయునని నిశ్చ సాయంత్రమున జరిగిన పవిత్రవ నాదరు మహాజన అంత్యసమావేశమందు తీర్మానములు గావించబడెను. స్వదేశీవస్తువులను బ్రోత్సహింప వలయునని యు సాధ్యముగ సంతకరకు విదేశీవస్తువులను బహిష్కారమును జేయవలయుననియు గూడ తీర్మానింపబడెను. నాదరు నివసిం చుచున్న గ్రామములందును బల్లెలయందును బాతశాలలును కలు న మందిరములును నాదరు మహాజనసభయొక్క ఉపసంఘముల స్థాపించవలయుననియు ముఖ్యస్థానములందు పరిశ్రామిక పాతశాలలును స్థాపించవలయుననియు తీర్మానము గావించబడెను.

(ఆం. పే.)

“అరేబియా జోలికి పోవద్దు”

మూలానా పోక తాలీగారి హెచ్చరిక

అమీరు ఆలీగారికిచ్చిన తంతి

బొంబాయి, జూన్ 11:—మూలానా పోక తాలీగారి శ్రీకృష్ణ ప్రకటించిన తంతిని పరిశీలించి:

కరాచీ ప్రభుత్వం “అక్బరు” ఓడ నేను బయలుదేరను. కమరాన్ క్వారంటైను (అంటు రోగములు గల వేయి యని అనుమానముచే ఓడలను కడగానుండు యేర్పాటు) బొంబాయి గవర్నమెంటు తప్పించెను. 22 వ తేదీకి తప్పకుండా స్టీయరు, “అక్బరు” చేరువని టర్నురు మునిషుకం నెనీ అభయమిచ్చుచున్నది. భగవంతుని కృపచే యాత్రికులు హాజరై నాటికి పూర్వమే కాబా చేరవచ్చు.

అమీరు ఆలీగారికిచ్చిన తంతి

ఈదిగువ ప్రకటించిన తంతి అమీరు ఆలీగారికి నిన్ను జెడ్డారు పంపబడినది:—“కాంతియుతులను ఏ హాం ధరించిన వారును నగు యాత్రికులను మధ్య మీరు ఆపినారని చెరిగిన వార్త భారతదేశమునలి మహమ్మదీయుల ఆగ్రహకేసును జేయుచున్నది. యాత్రికుల జోలికి పోక వారలను యాత్రికత్వే కొన నీయవలసినదని గోచరున్నాను. హాజియాత్ చేయనీయ దనియెడ మీరు మహమ్మదీయు ప్రపంచమునలి దూషణకు గురి అయ్యెదరు.”

“మహమ్మదీయ మతవిరుద్ధమైన రాకపోకలకు అమీరు ఆలీగారు పోరని విశ్వసిండుచున్నాను. హాజియాత్రికులు ప్రతి మహమ్మదీయుని అభ్యుగతులు. వారలకు యాత్రికత్వే కొనుటకు అటంకము కలుగజేసినను బాధలుపెట్టినను పాప హేతువు. అమీరాల్ గా రక్షిత్వములను గావించుటకు పూనికొనినచో మానముయొక్క దైవముయొక్క ఆగ్రహమునకు పాత్రుడగు. హెచ్చరికయును బ్రెటిషువారికిగాని, మహమ్మదీయులకుగాని, ప్రత్యేకపు ఆక్రమణ లేవు. హెచ్చరికయునెల్ల మహమ్మదీయులకును సంబంధించినది. పరిశ్రమమును హెచ్చరిక యందు విరోధపాపానికి కుతంత్రములను ఎదుర్కొనుటకు బూనెదమని ఖరీఫ్ తు కమిటీతరపున మహమ్మదీయుల నిశ్చయాభిప్రాయములను నే ప్రకటించుచున్నాను. “అరేబియా జోలికి పోకుడు” అని చుండుగానే మేము ఎల్లరకును హెచ్చరిక నీయుచున్నాము.

ఈదిగువ ప్రకటించి తంతి సుదాసురేవునుండి సాయం క్రమ 7.10 గంటలకు క్వారంటైను వద్దనుండి ఖరీఫ్ తు కమిటీకి చేరినది:—

“అమీరు ఆలీగారి రెండు ఓడలను యిచ్చట రాక్షసి చొడ్డు, ముదినీరు నెక్కించుకొనుచున్నవి. గవర్నమెంటునకు తెలుపబయును. మేము చేయవలసినది తంతి నీయవలయును.”

తంతిపై వ్యాఖ్యానము గావించుట అనవశ్యకము. యావద్ద వివరమును స్వప్రముగ తెలియుచున్నది.

అబ్దుల్ రహిమాను సిద్ది

కాన్స్టాంటినోపిలు నగరమునుండి ఘయాత్ కుర్రే గారికి తెస్తీస్ ఓడనుపాసగా కట్టు తంతిని పరిశీలించి:

అబ్దుల్ రహిమాను షేక్ యొక్క స్థితి అపాయకరముగ నున్నది. కాని నిరాశ పడవలదు కింతెల్ల ఆశకు ఆవకాశము గలదు. యువకుడు నీయజాహిదు ఆరోగ్యము నొందుటకు మహమ్మదీయులను భగవంతుని ప్రార్థించు మనము.”

(అ. ప్రె.)

అమ్యు సెరులో హిందూ మహమ్మదీయు

విషమస్థితి

పత్రికానిర్వాహకుల ప్రతినిధి

అమ్యుతపర, జూన్ 11:—నగరములో పెరుగుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ విషమస్థితి గాంచి వేల్పుని అమ్యు తపరలోని పత్రికానిర్వాహకులమునా రాక పథగావించి నైమన్యుభావము పంపించుటెనీ తీర్మానించిరి. మరియు జాతి నైమన్యులను హెచ్చరికయు ప్రచారమును నిరుత్సాహుప జరిగినదని నీగ పత్రికానిర్వాహకులను హెచ్చరించుచున్నాను.

(అ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిన్ధూ, జూన్ 12:—అరేబియా సముద్రమున వర్ష, పర నములు బలముగనున్నవి. కొంకణమున అధికముగ వర్షముగురి యుచున్నది. బర్మాముందు వర్ష పాతము తగ్గుచున్నది. బంగాళా ఖాతముందు వీచువర్ష పవనములబలిమి తగ్గుచున్నది. దక్షిణబర్మా కుమయ్యానుగొండలు, కొంకణములందు వర్షము వర్షపాధార గాముగ గురిపెను. అస్సాము, బంగాళా, ఉత్తరము, తూర్పు బీహారు, సంయుక్త పరగణాలు, తూర్పుపంజాబు పడమటిమధ్య రాష్ట్రము మదరాసున కాన్నేయములందు అచ్చటచ్చట వర్ష ము గురిపెను ఉత్తరబర్మా, పడమటిసంయుక్త పరగణా, ఘాట్ నరము, పడమటిమధ్యరాష్ట్రములందు స్వల్పముగ నానగరి పెను. మెర్కూ, మోర్యేలందు 2, టేవాయి 1, డిబ్రుగూరు 3, కలీరా 2 గడు, మిఠు, జబుపురములందు 1 1/2, బొంబాయి 3, మధురలో 1 1/2 అంగుళములవర్షము గురిపెను.

మాచన:—సంయుక్త పరగణాయం దధికముగ వర్షము గురియును. మదరాసున కాన్నేయముందు వర్షము తగ్గును. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1925 సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము, గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము, గత 24 గంటలలో వర్షము, జూన్ 1 వ తేదీనుండి వర్షము, మొత్తము. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచునాపల్లి, నాగపట్టణము, నాగూరు, జాంబక్, తిరునల్వేలి, తిరువేంగళము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మేరకార, బాల్కెనాల్.

సర్కారులు:—మేఘములు బహుమైనగ నున్నవి. కొంత చాల తక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 5 నుండి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు పలచగనున్నవి. అంతటను ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో 6, కర్నూలులో 4 1/2, కడపలో 2 1/2 పగటివేడిమి ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.58 అంగుళముల వర్షములో తుంపరపడెను. కడపూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో తక్కువ. పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 5 నుండి 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దిక్షిణభాగమున చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా, వాతావరణావ్రుద్ధుడు.

మహాత్మా గాంధీ ఉద్యానవనము

కరాచీ జంతు ప్రదర్శనశాల నూతన

నామ కరణము

కరాచీ, జూన్ 11:—మహాత్మా గాంధీగారి కథ్యంతర ములేనిచో కరాచీ జంతుప్రదర్శనశాలను మహాత్మా గాంధీ ఉద్యానవనమని బిల్డింగ్ లయనని నిన్ను రాత్రి జరిగిన కరాచీ ము నిసిపలు సమావేశమందు తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మాన మును నల్లరు సభ్యులు మాత్రమే ప్రతిఘటించి వారి గౌరవము ను వ్యక్తపరచిరి. (అ. ప్రె.)

స్టీమరు కూలీలు వివక్షితులగుట

కలకత్తా, జూన్ 11:—“మెనోరా” స్టీమరుమీద పనిచేయుచున్న 80 మంది మహమ్మదీయ కూలీలు విషముచే పీడింపబడుచున్నారనే అనుమానముచేత నిన్ను రాత్రి వైద్య కళాశాల లాస్పత్రికి గొంపోయిరి. ఈమనుష్యులు ఉదయ మున మామూలుగా పనిలోనికివెళ్లి 10 గంటలకు రొట్టె పప్పు లతో భోజనముచేసిరి. భోజనమైన తరువాత రెండు గంటలకు వారికి జబ్బు చేయ గా యింటికి పంపి చేయబడిరి. సాయం కాల మగునప్పటికి జబ్బు ఎక్కువకాగా పోలీసువారికి తెలియచేసి ఆమ్బులెన్సు బండిలో వారిని ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. (అ. ప్రె.)

న్యూమార్కెట్టులో పాతిపెట్టబడిన మహమ్మదీయ యోగి శరీరమును బయటికి తీయవచ్చునని

ఆడ్వికేటు జెనరలు శిఫారసు చేయుట

కలకత్తా, జూన్ 11:—న్యూ మార్కెట్టులో పాతి పెట్టబడిన మహమ్మదీయ యోగి శరీరమును బయటికి తీయవచ్చునని ఆడ్వికేటు జెనరలు చేసిన శిఫారసు విచారణకై డార్లిలింగులోనున్న సి. ఆర్. దాసుగారికి పంపబడెను. కార్పరేషను వారికి చెందియున్న స్థలములో అక్రమముగా పాతిపెట్టుటవలన ఆ శరీరమును శెల్లగించి తీసివేయటకు కార్పరేషనువారికి హక్కుగలదని ఆడ్వికేటు జెనరలు చెప్పుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

కాన్స్టాంటినోపిలునం చొక భారత

మహమ్మదీయుని కాల్చుట

బొంబాయి, జూన్ 11:—అబ్దుల్ రహిమాన్ పిషా వారి కాల్చబడెనని కాన్స్టాంటినోపిలునుండి యిచ్చటికివచ్చిన ప్రయత్నము వార్తయొకటి తెలుపుచున్నది. అతని స్థితి క్లిష్టము గానే యుండెనుగాని నిరాశ గల్గించుటలేదు. ఈ అబ్దుల్ రహిమాను పిషావరునుండి వెళ్లిన భారత మహమ్మదీయుడు. ఇతడు ఆలిఫుర్ యం. ఏ. ఓ కళాశాలలో విద్యనభ్యసించి 1912 లో బాల్కను యుద్ధసమయమున ఇండియన్ మెడికలు మిషనుతో టర్కీకి పోయెను. అబ్దుల్ రహిమా నచ్చటినుండి తిరిగి రాక అచ్చటనేయుండుటకు నిశ్చయించి మిలిటరీ యు ద్యోగములు చేయవలెననే యుద్దేశ్యముతో మిలిటరీ కళాశాల లో ప్రవేశించెను. తరువాత అబ్దుల్ రహిమాను ఆఫ్ గనిస్టాన మునకు వచ్చిన టర్కీ రాయబారమునకు ఆఫీసరుగా కాబూరు వచ్చెను. కాబూరులో కొన్ని నెలలండి అబ్దుల్ రహిమాను కాన్స్టాంటినోపిలుకు తిరిగి వెళ్లెను. అబ్దుల్ రహిమా నచ్చట గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగముగా నున్నాడని. వానిని కాల్చుటకు కారణములు తెలియలేదు. (అ. ప్రె.)

మరణశిక్ష మీద అప్పీలు

అహ్మద్ నాదు, జూన్ 12:—బేల్లీజిల్లాలో రక్షణ నై గ్నము నెటితో మెంటులో ఘాతీ అనువానిని చంపినందుకు రా బయరచేత విధింపబడిన మరణశిక్షమీద అహ్మద్ నాదు హైకోర్టు లో ప్రధానస్వామూర్తి ముఖర్జీ గారియెదుటను హెచ్. సి. డివేంజుగు గారు అప్పీలుచేసిరి. నెటితో మెంటు నివాసులలో కొన్ని నెలల విషయమై తగాదా రాగా పంచాయతీముఖము గా తీర్చుకొనవలసినదని మేజిస్ట్రేట్ కౌన్సిలు వాకరు చెప్పి ఆమెలను తీసుకొనెను. పంచాయతీ కూడి తీర్పు చెప్పకముం డే విగిర్దును తొట్టుకొనిరి. ఈచేరము రక్షణనైగ్నములోని యిద్దరు ఆఫీసరులవలన స్థాపింపబడినది. కాని అం అంగీకరింప దగినది. కాదని చెప్పి న్యాయమూర్తులు అప్పీలును అంగీకరించి రాబయరచే అనేవానిని విడుదల చేసిరి. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు నీటివనతి

గుంటూరు పట్టణ మండ్రాటిలోను గో. వై. కడపలో నేమి భాగ్యములో నేమి, పట్టణ వికాలములో నేమి, ఆర్థోగ్యమున నేమి, చన్నె కెక్కియున్నను, "అన్ని లక్షణములున్నవి. అందుకు తొగనుమాత్రంలేదు" అన్నట్లు దీనికి తగిన నీటివనతిలేనందుకు చంద్రుడు లేని రాత్రినై కళాహీనమయి యున్నదనుటకు సంజేహములేదు.

నీటివనతి లేని గ్రామమున లేకున్న నిద్రనున్న పట్టణములకు విన్నయెడలదెడిది. ఈ గ్రామమునకు నీటివనతి లేయదలచి మ్యూనిసిపాలిటీ వారును ప్రభుత్వమువారును కుమారు 8 లక్షల రూపాయలు వ్యయపరచిరేగాని దానివలన విశేష ప్రయోజనము కలుగలేదు. ప్రజలు నీటివనతి చెల్లించుచున్నారని దానికి ప్రతిఫల మంతగాలేదు. ఆ నీటివనతి గుంటూరు లో ముఖ్య ప్రదేశములకు గాంధీపేట తిలక్కుపేటలకు బొత్తుగ నుపయోగములేదు.

ఇక భావుల ఆంధ్రమునాథమా, "కొండవీటి చాంతాడు"లుకూడా ప్రయోజనములేకుండా నున్నవి. అనేక భావులు వట్టిపోయినవి. ఆంధ్రోద్యమమును తొలుదొల్ల బడలబడేదీసి దానికి నునికిపట్టయిన గుంటూరు ఆంధ్రరాజధాని ప్రశంస పచ్చి నప్పుడు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థానమును గురించి తిరుగు జరుగునప్పుడు, తన నీటి లేమిని గ్రహించి తానే రాజధానిగా నుండుట కర్హతగదాననని తలయెత్తి చెప్పలేక గుడ్డు మిట కరించుకొనుచున్నది.

ఈమధ్య మదరాసు శాసనసభ యింజనీరు నీటివనతిని పరీక్షించి, ఇప్పుడుండు నీటివనతి ప్రయోజనములేదనియు మరి యొకదానిని విమర్శింపవలయుననియు నుడిచియున్నాడు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు నుజ్జేరించిన మూడు కేంద్రస్థానములలో గుంటూరు పేరుమాడ నూచింపబడ్డది. ఆమె రికా మిషన్వారి ప్రధానస్థానమగుటచే గుంటూరులో నొక ప్రధమతరగతి కాలేజి స్థాపించి యూనివర్సిటీ కేంద్రస్థానము లలో నొకటిగాజేయు నూచనలు గనుపించుచున్నవి.

విశ్వవిద్యాలయ స్థానమగుగాక కాకపోవునుగాక, ఆంధ్రదేశ రాజధానియగుగాక కాకపోవునుగాక, గుంటూరు నీటివనతి యభివృద్ధిచేతుక తప్పని సయని యంద రాష్ట్ర కొనునదే.

ఈ పట్టణము నుపాయ నడివేల యిండ్లను కొంచెమెచ్చి తగ్గు 50 వేల జనమును కలిగియున్నది. ప్రదేశమా యెక్కప్రదేశము. చుట్టుపట్ల నీరా నున్న. ఇప్పుడున్న వెంగళాయపాలెం నీటివనతియూ, ఎం డ మా వి వం టి ది. కా బ ట్టి ప్ర తి యి ం టి కి గొట్ట ము లు కలిగి యెడతెగ కుండా నీరు సప్తయి అయితేగాని యీ గ్రామము వాసయోగ్యముకాదు. దీనినిగురించి మ్యూనిసిపల్ వారేయి యాలోచించుచున్నారో?

నాకు మ్యూనిసిపాలిటీలోను పట్టణములోనున్న చిర కాలానుభవములనుబట్టి నాకుచెలిసిన నామనస్సుకు గోచరమయిన కొన్ని సంగతులు వ్రాయుచున్నాను. మా మ్యూనిసిపల్ సంఘాధ్యక్షుడు మెంబర్లు మహాజనులు దీని నాలోచించుచు గాక.

ఈ గ్రామముకు మంచినీటివనతి కావలెనన్న కృష్ణానది నుండి నీటిని గొట్టుములద్వారా తెచ్చుటకన్న వేరేగత్యంతరము లేదు. కృష్ణానది యిక్కడికి నుమారు 20 మైళ్లున్నది. దెజవాడ యిద్దరేవు అయిన నీ తానగమునకు సమీపకృష్ణాతీర్ గ్రామ మింకొకటిలేదు. కాబట్టి దెజవాడ యిద్దరేవుననుండు, నీ తానగం కొండవైన 60 అడుగు పయిన నొక చెరువు కట్టించి, కృష్ణనుండిగాని భావులనుండిగాని నీరు యంత్రముల ద్వారా పైటలెను. సదురు చెరువులోనుంచి మంగళగిరి మీదుగా గొట్టములద్వారా గుంటూరుకునుండికి గుంటూరులో నింటియింటికి నీరు నివ్వవలయును. మంగళగిరియు నొక గొప్పగ్రామము. పది వేల జనమున్నది. అదియును నిర్లప్రదేశమే గాన దానికిని గొట్టము లున్నవలెను. రెండులక్షల సమీపమునుండి గొట్టములు తెచ్చి, తాడేపల్లి, మంగళగిరి, నంజూరు, గుంటూరు రెయిల్ వేయనులకుకూడా నీరవ్వవచ్చును. దీనినికేవలసర సరిఅయిన మదింపు వెయ్యలేదుగాని రహదారి 12 లక్షలు కావచ్చును. అందు సగము ప్రభుత్వమువారును, 1 లక్ష లోకల్ బోర్డువారును, 50 వేలు రెయిల్వేకుంపెనీవారును భరింపవలెను. ఇందు 44 మిగులును. అది గుంటూరు పట్టణవాసులు, గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ వారును భరింపవలెను. మ్యూనిసిపాలిటీవారికి 4 1/2 లక్షలు ప్రభుత్వమువారు ఆప్యయిచ్చినను అది తీసుట కష్టముగనుక సగము

ప్రభుత్వము ప్రత్యేకముగా పట్టణవాసులు భరింపవలెను సిద్ధపడవలెను. రెండు మాసలక్ష టెన్షన్లైన శ్రీమంతు డీగ్రామమున లేదు. వేలు యిన్ఫర్మేషన్లు కొందరున్నారు. వారి యిది యెటుండినను సామాన్య జనులకూడా కొంతబహు భరింపక లేవదు. చందామాలమున వనూలగుట కష్టముకాబట్టి నా కొక యుసాయిను తోచుచున్నది. ప్రస్తుతమే గొట్టము లెంట్లకు కావలసినవారి బాబితా తయారుచేయవలయును. 1 గొట్టము కావలసి వారు తప్పకుండా రు 50 లకు తక్కువగాని విరాళముల నివ్వవలెను. రెండుగొట్టములు చూడుగొట్టములు కావలసినవారు రుండకపోరు. మొత్తమువీధి 4 వేలగొట్టములకు దరఖాస్తులు నచ్చినయెడల 2 లక్షల రూపాయలు సులభముగా వసూలును.

అట్లు నుండుగ ననగా యిప్పుడే సాముచెల్లించినవారు నీటిగొట్టములు రావడముతోనే తమ ఖర్చుమీదగాని లేక సగం ఖర్చుమీదగాని తమయిండ్లలో నిర్మితములు న గొట్టములు పెట్టుకొనుటకు అర్హులయి యుండురు. ఇప్పుడు చందాలు చెల్లించనివారికి చిల్లించిన వారందరికి గొట్టములిచ్చువరకు తమయింట్లోనికి నీరేమియును మిగులకుండుటకు అధికారముండకూడదు. దరిమిలో నయినను గొట్టమును 7500 చెల్లించవలయునని యేర్పాటుండవలెను. చందాలివ్వగా తక్కువవడ్డీ సామును ప్రభుత్వము వారు 10% కి క్షయించి వడ్డీతోగాని వడ్డీలేకుండాగాని ఆప్యయిచ్చి 30 లేక 40 సంవత్సరములపాక తీర్చుకొనవలయును.

ఈస్క్రీముకు కావ్యితమయిన వ్రతుముండును. రు 12000 లకు తక్కువయుండవలె నానమ్మకము. అది ప్రతిసంవత్సరం మ్యూనిసిపాలిటీవారు భరింపవలసివచ్చే. నీటిపన్నులకు నివ్వక తప్పదు. ఈస్క్రీము ఫలకాపి వచ్చునని నానమ్మకము. పరిశీలన కావలెను.

ఇదిసాధ్యము కాదేని మరియొకవిధము సాధగట్టుచున్నది. ఇక్కడికి చేబ్రోలుగ్రామము రిమయిల్లదూరము. అక్కడికి కృష్ణకాల్య నిరాఘాటముగ వచ్చుచున్నది. ఆ గ్రామమువద్ద నొక చెరువు ఉన్నది. దానిని చెక్కుబాగు లోతుగాని త్రవ్వించి సుభ్రపరచిన కృష్ణకాల్యనీరును దానిలో దెట్టించి అక్కడి నుండి యంత్రము ద్వారా, యనుపట్టణములలోకి దెట్టించి వారి లోనుండి గొట్టములద్వారా నీరు లేవలెను. కాకినాడలో నీవిధముగానే నీరవ్వబడుచున్నదిగాని కాకినాడవద్ద నుండు గోదావరికాల్యలో నీరు సదా పోచుచుండును. పరమ్యులు నిమిత్తం కట్టికేసినను 1 నెల మాత్రమే. రెండు కాల్యలున్నవి. కృష్ణకాల్యము సాధారణముగ 4 మాసములు కట్టుబడి నీరులేకుండకుండును. 4 మాసములకు తగినంత నీరును చేబ్రోలుచెరువులో నింపుట సాధ్యమే కాదు అనుభవజ్ఞులు చెప్పవలసియున్నది. ఈస్క్రీముకును రి లేక 10 లక్షలు కావలసినప్పుడేమో కావ్యితవయము లో భేదముండదు. ఇదిన్నిపరిశీలన కావలసియున్నది.

మామ్యూనిసిపల్ సంఘాధ్యక్షుడును సభ్యులును జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటును సంపన్నులను ఎర్లకులు ప్రిడనులు నుడితరులు. దీనిని గురించి క్రోధపున్పుటోవలయునని విన్నవించు వింజమూరి భావనాచార్యులు.

పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేసమై

డాక్టరు కిమలుగారి సాయము అమృతము, జూన్ 11:— తాము చేయుచున్న ఆంధ్రోళన న్యాయమైనదియు, సహృదయమైనదనియు పశ్చిమోత్తర రైల్వే యూనియను జనము కావ్యసృష్టికి డాక్టరు కిమలుగారు తొలిహస్తాంజు అవిషయమున తమ చేతనైన సాయము చేయుచుమని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

నాగపూరు

నాగపూరు, జూన్ 11:— ప్రజలయొక్క వేషవికాల తాపమును తగ్గించుటకై నాగపూరులో రెండు మాడు పర్లపు జల్లులు పడెను. వ్యవసాయదారులు తొలకరి వానలకు ఎదురు చూచుచున్నారు. ఈ ప్రాంతములలో నీకాలమున కురియవలసిన వర్షములు కురియకుండుటవలన ప్రతివి తినములను చల్ల లేదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 11:— మెన్బర్లు నారోజీవాడి యా ఆంధ్రులను మోషములో పోలీసువారు మరికొన్ని కాటాలను రాబట్టిరి. ఇంటెవరకు 40 వేల రూపాయల కిమ్మతుగల వాటాలు రాబట్టుకొనబడినవి. (అ. ప్రె.)

పన్ను విచారణ సంఘము

పునహా సాక్ష్యవిచారణ

బొంబాయి సెటిలు మెంటు కమిషనరు సాక్ష్యము

పునహా, జూన్ 11:— సర్ చార్లెసు బాడుహంటరు గారి అధ్యక్షతక్రింద భారతపన్ను విచారణసంఘము, కాననసభ హాలునందు నేడు సమావేశమయ్యెను. బొంబాయి సెటిలు మెంటు కమిషనరు, లాండు రికార్డుస్ డైరెక్టరు నగు ఏ. డబ్లియు. డబ్లియు. మేకే, వి. సి. ఎస్ గారు మొదట సాక్ష్యమిచ్చిరి. బొంబాయి రాజధానియందు భూమిపన్ను నిర్ణయమునుగురించి తాను దాఖలుచేసిన లిఖిత రూపమును సమాధానములనుగురించి కమిటీ చాలనేపు ప్రశ్నింపగా మేకేగారు జవాబొసంగిరి. మిశ్రమ పంటలను గురించి మోదరుగారు ప్రశ్నింపగా సాక్షి సమాధానముగ యిట్లుచెప్పెను. బోగ్రి, తూరులకు కలపినల్లెద రనియు, మొదటిది 1/3 వంతు ఆదాయమునిచ్చుననియు, రెండవది 2/3 వంతు ఆదాయమునిచ్చుననియు సాక్షి తెప్పెను. భూమిపన్ను నిర్ణయమును, వనూలును మిక్కిలి శాస్త్రీయమైనదిగ జేయుట యెట్లు అని సభ్యుడడుగ సాక్షి యిట్లు వాక్రచ్చెను:— భారతమువారివద్దనున్న హక్కుల రికార్డులందు పన్ను నిర్ణయమునకు వలయు విషయములు గలవు. తాలూకానుంచలి గ్రామములు విలువనుబట్టి కొన్ని భాగములకు భాగింపబడినవి. ఒక భాగము యొక్కపన్ను నిర్ణయించగనే తక్కినభాగముల పన్నునిర్ణయము తరగతివారీగా నులువుగ నిర్ణయింప బడుచున్నది. ఈవిషయమును ఉదాహరణ పూర్వకముగ సాక్షి జూపెను. నూటికి యెనిదియొకరముల భూమి కవులును కీయబడుచున్నదని సాక్షి అభిప్రాయము. బొంబాయిరాజధానియందు భూమి యా జమాన్యపు పరిమాణము మిక్కిలి స్వల్పము. తనఖాబములనున చాలభాగము భూమి సాహుకారుల హస్తగతమయ్యెను. భూమి పన్నుచెల్లించనందులకు భూమి ప్రభుత్వపరమైనప్పుడు, అన్యాక్రాంతముచేయునిపద్ధతిని అది తిరిగి యజమానున కీయబడుచుండెను. ఒక్కపంట పండించినవలసిన భూమియందు రెండు పంటలు పండించుకొనినయెడల మారుపెట్టు భూమిపై పన్ను నిర్ణయించెదరని డా|| వరంజిహాయిగారు కమిషనరు నడిగెను. భూమిని బాగుజేసికొనిన లాభము నేద్యగానిదేమని సాక్షి సమాధానమిచ్చెను. ఆక్రమించికొనినను ఆక్రమించుకొనకుండినను ప్రతిభూమిపై కొంతపన్ను నిర్ణయింపబడినదని ప్రైవయమును విస్తరించి స్పష్టమగునట్లు ఉదాహరణ పూర్వకముగ చెప్పెను. కొన్ని భూము లెందునకును బలిరావని ప్రభుత్వముచే భావింపబడినను అది ఆక్రమించుకొనబడి నూతులు, చెరువులు మొదల గునవి త్రవ్వ మరమ్మతుచేసి ధాన్యముపండుట కర్హముగ గా వింపబడెను. కాబట్టి యజమానిగావించిన మరమ్మత్తువలన ప్రతి ఫలము ఆతనికి చక్కుచున్నది. ఏలయన, ఆతడు స్వల్పముగ మాత్రమే భూమిపన్ను చెల్లింపవలసియున్నది. అధ్యక్షుడు యింకను ప్రశ్నించగా సాక్షి తిరిగి సమాధానము యిచ్చెను. — రిసెటిలు మెంటు చేయుటయందు నూటికి 80 వంతుగాని లేక శిస్తునందు మూడవవంతుగాని భూమిపన్ను నిర్ణయించుటయందు మనమునందు నిడికొనుట ముఖ్యాంశము. అవామదాబాదు జిల్లాయందు వ్యవసాయదారులు పట్టణములకు బోవుటచేతను, రత్న గిరిజిల్లాయందు వ్యవసాయదారులు మెండుగ నుండుటచేతను యీఅంకెలు మారుచుండును. వ్యవసాయదారులు భూములను సాగుబడిచేయుటకు పుష్కలముగలభింపు చోటులందు పన్ను రేటు హెచ్చుగనుండును. 80-వ పేర సెంటు వరకును క్రమముగ పన్ను రేటు రిసెటిలు మెంటులందు హెచ్చింపబడునని మేకేగారు సర్ పెర్సె తాపసుగారికి సమాధానమిచ్చిరి. కాని ధనముయొక్క మూల్యము పడిపోవుచేత యూనిబంధన ప్రతిపాటును అమలునందు దెట్లుబలేదనియు పరిశీతులనుబట్టి నిర్ణయింపబడు చున్నదనియు మేకేగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు

క్రొత్త జడ్జిలు

ఉదకమండము, జూన్ 11:— న్యాయమూర్తులు ఇ. హెచ్. వాలేసు, సర్. సి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రీగార్లు సెలవుతీసికొని యుండుటచే వారిస్థానములలో మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిలుగా పనిచేయుటకు జి. హెచ్. బి. బాక్స్ ఐ. సి. యన్. సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రీగార్లు పరుసగా నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ

9 తేదీ ఉదయం నాడు కొంతమంది బాలుకలిగినది. పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ మాడవలెనని చాలాకాలముండి కుతూహలం. తేలిక తీరికకలిగినదిగా అని నయలుదేరినాను. వానర్సును పేట ప్రాంతాననుడిని ప్రేమను నుండిబట్టలించుచుండి కి నిమిషములు నడువగా తోడ్కొనుటను. దాని కినుక్కులను పచ్చనిచెట్ల నీడను 100 గజములు నడచువరకు గొప్పగన మొకటి కంటి గనును. అనే నడరాను పెన్సిలుఫ్యాక్టరీ.

అంతఃసహాయ ఆక్రమణి అధికారి అనుమతితో ఫ్యాక్టరీ అంతరంగమునాదిని. అదిమామందున్నప్పుడు నాకుపట్టరాని అంతుమును విచారమును గూడ కలిగినది. మనదేశములో ఈ సాటిఫ్యాక్టరీ పరిగాపనిచేయుచున్నది కలదు గదా యని ఆనందించు. జపానులోగూడ ఇంతపెద్దదిలేదని తెలిసింది. ఈ ఫ్యాక్టరీ ఇదివరకు అనాపట్టిలోను, ఘోషనిపట్టాములోను, కాకినాడలోను ఉండి ఆక్రమణిచు సాధించలేక ఇక్కడకు వచ్చినది. అంతా ఈసాటిపని మాను సాధించలేక బయటికి పంపితిమి అను విచారము.

ఇప్పుడు దీనికి పెరుమాల్వెట్టి కంపెనీనారు. యజమానులు నారు డబ్బుకు వెనుకముందు మాడక ఎన్నోవిధముల దీనిని అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుచున్నారు.

పెన్సిలు చేయుటకు ముఖ్యపదార్థములు గ్రాఫైటు, మన్ను, కర్ర ఇవన్నియు మనదేశములో విరివిగా లభింపను. మన తెలుగుదేశములోగూడ కొరతలేక గలవు. దీనికి కావలసిన సామానుల కొన్ని తెలుగుదేశమునుండి ఇచ్చుచున్నది. దీనియజమానులు తెలుగువారు. ఇందులోపనిచేయుచున్న మేనేజరు, కార్యదర్శి, సగము ముది పనివాండ్లు తెలుగువారు. చెన్నపురి మన దక్షిణ భారతము కలదు గదా. కనుక ఇది కేవలము తెలుగు ఫ్యాక్టరీ అనుటలో నాకేమియు ఆక్షేపం కనబడలేదు. అగుటచే నుచ్చారావుగాను చెప్పిపట్టు దానిని పోషించుట తెలుగు వారి కందరకును దాద్రుత అయియున్నది. బాధ్యతమాత్రమే కాక వారి స్వలాభమునకు కూడ ఆచుచున్నది. దాని వివరము తరువాత తెలిపెదను.

ఇప్పుడు పెన్సిలుచేయుట ఎట్లో తెలిపెదను. మన్ను, గ్రాఫైటు కొన్నియంత్రములలో కలిపి వేరు యంత్రములలో కలపక తీయుదురు. ఈకేకలకు ఎర్రగా కాలిచ్చుదు. మరి కొన్ని యంత్రములలో పల్లెరికర చెక్కలకు గాడిచేయుదురు. ఈచెక్కలకు స్వర్ణము రాసి గాడిలలో పెన్సిలు కణికలు తెట్టి పైం చేరొకచెక్కవేసి అద్దులలో తెట్టి కిగింతురు. వీనిని ఒక యంత్రమునకు అందియ్యగా దిక్కుక్కచెక్కను అదుపెన్సిల్లు గా విడిచియును. ఇంతముగా గాని, పలకలుగా గాని, పల్లగా గాని ఏమాత్రము కావలెనన్నను ఈయంత్రము చేయును. మిషన్ వైద్యగము సాధుచేయంత్రము. రెరువాత రంగులుపేయుట. ఈపని చూచుచుండగా లూలతోటలోనున్నట్లు తోచును. ఆట్టి కుక్కోరలపై వివిధరంగులు వేయబడుచున్నవి. అనంతరము వీని అందులు కొన్ని ప్రకరణములు చేయబడును. ఇకను కట్టలకట్టి పెట్టెలో పెట్టి ఎరువట్టి నిర్మణ్యచేయుదురు. ఈపని యంత్రము నాలుగుమాటలలో ఇంత సులభముగా చెప్పితిమి గాని చేయుచున్నది చూచి చాలా నవ్విపని అనియు ఎక్కడ క్రొత్తలో ప్రసన్నుల వస్తువు చెనుపోవుననియు తోచును. ఈపనిలో దిక్కులు, పెట్టెలు, ముద్రములు, అడువారు, పగవారు గూడ పనిచేయుచున్నారు. మునూరు 150 కుంటుబులు పోషించబడుచున్నవి. దీనికి చెట్టింపునుండి పోషింప ననకాళమున్నట్లు. వేళను కోడ్లగిరియెడల నునూరు కేయిమంది ఆకలిని చల్లార్చుకలిగిన ఫ్యాక్టరీయని చెప్పినారు.

ఇప్పుడు ఇక్కడ పని చూచుచున్న నారు నల్లబడి నువ్వారావుగాను. ఈయనచేత పెన్సిలు కందర్శులలో చేసేనుండునని తెలియును. అందులో మన తెలుగువారికి తప్పక తెలియును. ఈనాటివరకునైనను ఈకృషిగొవనానకై భారతాయుధుని నిర్మించి 20 సంవత్సరములపైగా పని ఈకృషిలో పనిచేయుచుండును నే నునుగును. దుర్భరమైన పట్టుములకు లాగియున్న నికరపదార్థములైన ప్రత్యక్షాంతములలో వానిని కలియించుచుండును నే నునుగును. ఇప్పుడు వారిని చూడవలెని కొరగా ఆపాచు ప్రకము ఖడ్గగుధరించి రంగులలో పరిచేయబడుచున్నచోటలో గ్రాఫైటులను మానెన తెట్టెలతో దిక్కుకొరవనిలో నుండుటచే కీప్రముగ రాలేకపోయినని మహామా చెప్పెను "రంగుధయము లేకపోవెను" అని నవ్వుచు చేయగానిది. నాటితో నేను మాన్డు చేయుటలన కొంచెము

రంగు నాచేతి కంటిండునాని పరిశ్రమి నొందెనని. వారుతయారు చేయుచున్న పెన్సిల్లన్నియు పరిశ్రమ చేసెనని. గుండెనని, పలకలని, లావుని, పన్నుని, పొట్టిని, పాడునుని, ఒకగజంపాడునునిమాడవన్నవి. అందులూ లావునిన్నీ ఉన్నవి. ఎరువుచువు నీటి, ఊదా, అనువచ్చురంగులు వేసవని ఇది అది అనలేల మాకు కావలసిన అన్నిరకములన్నవి. కానీ పెన్సిల్లు, ఎడవు, నీటి, అనువచ్చు పెన్సిల్లుగూడ చేయుచున్నారు. ప్రాయంగా పెన్సిల్లు చేయుచున్నార ఇన్నియు ప్రక్కను విదేశీవిమాడ పెట్టుకొని పరిశ్రమ చేసి చూచినాను. అన్నియు తృప్తికరముగ నున్నవి. వీనినిచూచి "ఇక విద్యార్థులు గట్టెక్కినవి కావాలి" అంటిని. నవ్వును "సగము" అని కొన్నిసంగతులచెప్పినారు. అది మనకుండునను మనమునెట్లుచేసి ప్రవర్తించవలెనని అనుచునే క్షుప్రముగా తెలుపుదురు.

మనదేశములోవలె ఆంగ్లాన్ని, కరవులు వేరొక్కడను లేవు. వేళము సకలసంపదాతో నిండియుండియు మామిట్లు పీడనొందుచుండుట ఆశ్చర్యము. ఈ పీడ, కృషి అభివృద్ధివలన గాని పోదు. కాని దుర్భలమునను మనచారి కీ కృషుల యందు నమ్మకము లేదు. ఒక్కకృషిని స్థాపించి ఈ అపనమ్మకమును పోగొట్టువలెనని నిశ్చయించి నే తెట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నానో మీ చెరుగుదురు. ఒక్కకృషిని స్థాపించినయెడల ప్రజలకు నమ్మకకలిగి ఒకదానివెంటిది మరొకటి ఎన్నియో బయలుదేరును. ఈ కృషిలో నేను చాల భాగము నెగినాను. పెన్సిల్లు చూచినవివర అది ఉపయోగంప వీలుగా నున్నవిని ఒప్పుకొందురు. ఇప్పుడు నాకు దేశముల కలకలము కావలెను. చారిని నేను పెట్టుబడికి డబ్బు అడుగుటలేదు వేతములేవండగా పనిచేయుటకు మనముల నగుచుండు. ఒక ఆర్థికాభివృద్ధిచుకుంటే పెన్సిలు విదేశీ దానికి మాగుగా వారి దేశములో వారి నమ్మకమునుండుర జేసినది కొనుపని మాత్రమే ప్రాధాన్యమున్నాను. పెరటిచెట్టు మునుకు రావడములు అభ్యముచేయువలెను. దీనివలన కృషిస్థాపనను సాధించవలెను. ప్రజలకు కావలసినంత పని కలుగును. దేశములో సౌఖ్యము పెద జల్లుచును. నాకు విదేశీ పెన్సిలు ఇప్పు స్వదేశీదే కావలెను అని అడిగి గాని నేకొను ముందువిచారించి నుండేతెన్నుకొన్నార నాజ్ఞాపించుట, దిక్కులను ప్రోత్సహించుట అది నింత స్వల్పము వలన దేశము పక్షస్వపదంతో తులమానున్నప్పుడు ఇదియొక భారమా! ప్రతివాడు సంతోషముగా ఆనందించినాడేగదా. నా ఒక్క పెన్సిలుచుకుంటే చెప్పబడుతుంది. విదేశీవాని కెంత మాత్రమును తీరేటోని ఇప్పులు, పెన్సిల్లు, సిరాలు, పాళీలు, కలాలు, బూటకపాటిపులు వగైరా ఎన్నోవిస్తువులు నేను కనబడుచున్నవి.

ఈ పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ కేవలము తెలుగుఫ్యాక్టరీ. మొదటిలో దీనిని భరింపనేరక ఇక్కడకు త్రోసివేసినారు. అదేమి యద్భుతమోకాని ఇక్కడకు వచ్చియు అది పూర్తిగా తెలుగు వారిచేతనే యున్నది. తెలుగువారి ఖ్యాతికికళంకము రాజూడలేక నిధి యిట్లు ఏర్పరచి యుండవలెను. ఇప్పుడు దానిని పోషించుబాధ్యత తెలుగువారిపై ఉన్నది. బాధ్యతలేతనేకాదు. వారి స్వలాభమునకుకూడ చూచి దీనిని పోషించవలెను. దేశమంతటాను తెలుగు భాగమున కృషులు జూర్తుగా లేవు. అందుచే ప్రజలకు పని లేక అల్లాడుచు న్నారు. సామాన్యపు పాటకపురాం ప్రకటన మన భాగ్యాలలో నడుపు శేటకలది యువకులగతి యేమి? ఇది ప్రతిరండిని వేధించుచున్న విషయమే. దీనినుండి తప్పించుకొను మార్గము కానరాదు. నేను చూపునది నిర్మయమైన మార్గము. కృషుల అభివృద్ధిలన వ్యాపారము పోచును. జపానుమొదలు మేనేజరు వరకు కాన్వాసింగు, విజింటిని, టైపిస్టులనీ, కమాన్దలనీ, అక్వాంటెంటులనీ, ఆడిట్లనీ వేసవలెలు నానుచియుండును. ఫ్యాక్టరీలలో కార్యకర్తలు కెమిష్టులు, మహాను ఎంతో కావలసి యుండును. ఎటుమాచినను పనియుండును పనిలన ముచ్చుచును. ఇట్లుచేసిన ఆంగ్లాన్నికలీ సౌఖ్యము చేరవచ్చును.

ఇది అంతయు కృషిచేయుటలకు మనయొగింపులన చేయవలెను. కాట్టి ఈకృషిచేయ మనవాని తీరుగాని ఈ కందర్శులము బడికపోవు పిల్లలెద్దలను విదేశీ పెన్సిలు ఉపయోగించు మనకునట్లు చూతురని వేసుచున్నాను. భారతము అట్లే చేయగోరా. అట్లుకానిచో ఇప్పుడు పనిచేయుచున్న ఫ్యాక్టరీల తల పులు మాసికేయవచ్చు. ఇప్పుడు బ్రహ్మచరులను కుటుంబములు కూడ ఆధునికతకై మౌనపడవలెనని బడుచున్నది.

ఈమాటలు విని నాకు మనసు రెగిరి దీనిని ప్రతిఆంగ్లమును చూచు ఆంగ్లప్రతివాడు భవనవారికి తెలియజేయుటయు క్షమని తలచి ప్రచురించున్నాను.

ప్రజల యేకాంబరయ్య, బి. ఏ.

రామమోహన ఆయుర్వేద కళ్యాణాల-బెజవాడ

1925 సంవత్సరం 1 వ జూలై నుండి నూతనసంస్కరము ప్రారంభమగును

అఖిలభారతి ఆయుర్వేద మహామండలివారి "ఆయుర్వేదవిభాగం" "భిక్షక" పరిశులను, ఆధ్యాత్మికవైద్యసమైక్యతనువారి "వై ప్రవిద్యార్థి" పరిశులను కిగియుగ విద్యార్థులకు లక్ష్యులయింపవలెననుగ విద్య గలదనినను.

ఆయుర్వేదభాషా, ధిమగ్న, ప్రసాద కృష్ణమూర్తి కాస్త్రీ ఏ. ఎమ్. ఏ. సి. గారు ప్రసిద్ధిపొందగ, ఆధ్యాత్మికవైద్య విద్యాపీఠమంత్రి రాజకృష్ణ ప్రతిపాదిభయంకర కృష్ణచూచామియగారు వైద్య ప్రసిద్ధిపొందగ, వుండు. ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, యంగ్లి షువైద్యులతో చెప్పించుచును.

విద్యార్థులు జీతములు యిక్కడకప్పులేదు. గొప్పగా స్థలపు తన సౌకర్యములు చేయుదును.

వలయువా కి క్రిందివారికి యీవెల 20 వ లేవలొపల దరఖాస్తులు పెట్టుకొరగలయును.

తెలుగులేటి దత్తరథరామయ్య బి. ఏ. ఎల్. 1-6-25 } కార్యదర్శి.

నేషనలు థియేట్రీకల్ కంపెనీ, అదయారు. మదరాసు

సాశ్రమము: స్కూలు స్టేషను, ఇంటరుమిడియేటు పరీక్షలకు రికన్వెన్య చేయబడినది

6 ఏండ్లకు పైబడిన బాలరందరు విద్యాలయమున చేరవచ్చును. నవీన విద్యాపద్ధతుల ననుసరించి, బాలర అభివృద్ధికి అన్నిరీతుల సహాయము చేయబడును.

బాలికల విద్యకుగాను ఈసంవత్సరమునుండి ప్రత్యేకశాఖ ప్రారంభించబడును. విద్యార్థినుల భోజన మజ్జనాదులకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

విద్యాలయము జూలై 15 వ తేదీని తెరువబడును. ఈరవాండు తేదీలందును వెంటనే దరఖాస్తులు పంపవలయును. కలకాల దరగరుటకు మాన్యుస్క్రిప్టు పరిశోధనలములు ప్రకటింపబడుగా నే పంపవలయును.

ఇతర విషయములను తెలిసికొనవలయువారు ప్రిన్సి పాలుకు (నాయకులయింపు.

జి. వి. సుబ్బారావు ఎం. ఏ., ప్రిన్సిపాలు.

ఉత్సాహముకంటె మించినది తెలు

మీ భారతకాలమునందు గలుగు కష్టముల వన్నిటిని కొండమైనను భయముతో జయించుటకు మీకు సహా కావలసిన ఆయుధము ఈ ఉత్సాహమే.

అయితే 219

మనోహర్యులున్నట్లుకు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

అతంత ని గ హ మాతలను

వాడుక. మొదట సంబంధమైన వ్యామూ, అశర్థము. ములర్థము మొదలగువాటిని పోగ్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగియును. 82 మాతలుగల బుడ్డి 1 కి భరతు 1.0-00 ఇతర వివరములకు ఈవిషయ విచారమును ప్రాయవలెను.

అతంత ని గ హ బోవభూలయము

కీ ప్రాప్తి, మదరాసు

శ్రీ కోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకము భూమిలో ఎవరివారు కోధన సంలి గమలలో గలిగియున్న సమి త్తమోగేనందా ప్రతిగంవి, గోజు, మానవి, నక్ష, సంలిక ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు. రిగ్గింపు జల పోష్టేజనహా 1-4-0 అణము.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమండరము,

భీమవంపాడు, భీమవరంబాలూవా, కృష్ణజి. ఏ.

క్రొధన సంఘం జ్యేష్ఠమాస బృ ౬ శు క వారము

రా రా జు

[దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య గారు]

చ. చలము బలంబుతోడఁ దనుక క్తు లడంగ శమంత
పంచక, స్థలిని బరుండి వాయ నుతదారుణహస్త
గదాభిఘాతని, ర్ధభితనిజోరుభాగరూఢిరంబు కరం
బు భరంబు దోపని, స్తులపరితాపదుఃఖమున శో
కిలుచుంటివె కౌరవేశ్వరా!

సీ. దివ్యనిర్మలరత్నదీపిక లయ్యెనే
గగనభాసితతారకాగణంబు
పందిమాగధుల కై వారంబు లయ్యెనే
సవిధస్యగాల సంచయరవంబు
లలితచందనసమాలంభ మయ్యెనే తను
ప్రావీతరుధిరధారాచయంబు
రమణీయమృదులపర్యంక మయ్యెనే నీకుఁ
గర్జితకలిత సంగరతలంబు
పశుబలైకనిరంకుశప్రాభవమున
నేల నాల్గుచెఱంగుల నేలినట్టి
సార్వభౌముడవయ్యు సీచంద మిటులఁ
బణిమించె నిదే లయ్య! పార్థివేంద్ర!

ఉ. పాయక బాహ్లికప్రముఖ పార్థివసత్తము లోల
గింప ర, త్నాయతేసిహాపీఠఁ గొలువై పలువై
భవ మొందునీమిలుత, 'నా'యను వారులేక విజ
నస్థలి దుర్మరణంబు నొందె దా,రా! యవిలంఘ
నీయము పురాకృతకర్మఫలంబు లేరికి.

మ. ఘనులై పాండుకుమారు లాహవమునఁ గంధ
ర్వులకఁ గెల్చి ని, న్యనితామాత్యసమన్వితంబుగ
విపద్వారాశి దాటించి సాకినసా, హోయ్యము నైన
నెంచక కృతఘ్ని భూతచిత్తుండవై, చనునే తన్ని
జరాజ్యసంగ్రహణదు స్తంత్రంబు గావించఁగ.

చ. శరమహత్రితతా విభవభాసురలీల వెలుంగు
ద్రాపడిక, నరపతు లెల్లఁ జూడ వననంబుల
నూడ్చి కృపావహీనతఁ, పరిభవముఁ బొనర్చిన
భవద్దురితం బిటులకఁ గలించె నొ, బరసతులకఁ
వెతల్ పరిచి వర్ధితఁడయ్యె నెవండు భాత్రివై.

గీ. నలినదళనేత్రములవాడు స్తంభ వాడు
వేయర్థతులఁ జెప్పిన వినక శుదకుఁ
బ్రాణములతోడ రాజ్యంబు నలుసెవిమవ
దెగెడుదనుకను విగియుండు దగవె నీకు.

గీ. ఖలుఁడవయి వారి కెన్ని బాధలఁ గడవను
ధర్మసంస్థాపనార్థంబు ధరణియందు
నవతరించినయట్టి మహాత్ము డుండఁ
బొండుతనయుల కేల లోపంబు గలుగు?

సీ. కువలయపాలనా కుశలుండ వయ్యను
పద్మినీసతి భంగపఱచినాపు

కో యి లా!

[శర్మ గారు]

ఒగరుజగురుల దనిమిసపుచు
నగమునకు నగమునకు నెగురుచు
జగము లలరఁగ 'గుహకుహం' చును
చాటదేమే? కోయిలా!
పడకవై నుండగనే వింటిని
తడయకను! మేల్కొంటి నేనదె
పొడమె భానుడు పూర్వదిశ నీ
పుడుగ నేమే? కోయిలా!
ఇచ్చమై నీపుట్టినింటికి
వచ్చిపప్పుడె మేల్మీయచ్చర
మచ్చెకంటుల గరువ మడఁపగఁ
బాడదటవే? కోయిలా!
ఎవరియానతి దాల్తు వౌడల
నెవరిక దన్వఁగ గోరెదపు నీ
రసముహాఃకినయంత గరుగవె
రాళు లైనను? కోయిలా!
చిగురు మేసెడి తరుణమున గరు
వగను నోటిని దేటి గట్టిగ
వగ జనింపగ నింతగను నీ
వాలపించెదె? కోయిలా!
కాపుకన్నీయ సౌలమునందున
దేవతేశకుఁ బాడుకొనఁగా
నాపెతోఁ బూరియము నైచి యి
టాలపించెదె? కోయిలా!
గోసి దారాసుతులబంధము
గోసి చను నన్నాసీవాని

ఆచార్యదత్తవిద్యావైభవుండ వయ్య
సత్సూతతుల కాత్రి నలిపినాపు
పాలవంటికులానఁ బ్రావిర్భవించియుఁ
బట్టి తండ్రిని ఘోష పెట్టినాపు
రాచరికంపు గౌరవసంగతుండ వయ్య,
బలునిశాచరవృత్తిఁ బరఁగినాపు
బాపురే! రాజరాజ! నీపాలనంబు
గడచిపోయెను జాగేల? వెడలు మింకఁ
బ్రాజ్ఞుంబున నదె లోక బాంధవుండు
దోచుచున్నాడు నింకరద్యుతులతోడ.

మ. ధనరాజ్యంబులు భాగ్యభోగ్యములు నిత్యం
బంచు భావించి న, జనసంతాప మొనర్చుచుక
విపుల హింసామార్గముఁ బూని పా, వన మా
భారత దేశకలవము విస్మయంబు గావించు న,
మృనుజుం డయ్యెడఁ బాత్రుఁ డొనె త్రిజగన్మా
న్యత్వవిఖ్యాతికి.

పా డు పు క థ ల వే ల

[కొదలి వెంకటసుబ్బారావుగారు, కామరాజుగడ్డ
శివయోగానందరావుగారు]

1. "నీలమగుబల్ల పై మల్లెపూలుగలవు
పూలమధ్యకు నొకచెండు సోపునంత
పూలు వాడును చెండు సంపూర్ణ కాంతు
లెల్లెడల జల్లు పువ్వులు పల్లవించు"
నంచు-పాడుపుకథలను వృచ్చించి నన్ను
2. "చెప్పమా చూతమని" యన్న

చెప్పలేక

3. "నీవెచెప్పమనంగనే"
నీలమైన
బల్ల గగనతలం బొను-మల్లెపూలు
తారకలు-చెండు చంద్రుడు-తత్త్వధలకు
పల్లవించు కల్వల" టంచు పలికి

ఎంతో

* * * * *

4. గేలి యొనరించి నవ్వులమాల గ్రుచ్చి
నన్ను తనియించు తెరుగవా చిన్ని చెంచూ.
* * * * *

5. "వారముక్రిందనే నిజనివాసమువీడితి తల్లితండ్రు లె
వ్వారలెరుంగ రీకరణి వచ్చితినుచును వారువిన్నచో
నేరము నాపయిన్ వెతకి నిందయొనర్చుచు నుండ్రు
గాన నీ,సారికి పోయవత్తును ప్రశాంతమనంబున
నుండు కోమలీ.
6. సెలవొసంగుమా"యని యన్న చిన్నవోయి
రెండుగుడ్డుల నీరముల్ నిండుకొనగ
"మరల ఎన్నడువత్తురు మరువకుండు
డప్పడప్పకు జాబులనంపు"డంచు
వీధిగుమ్మమువరకునక వెడలనంపు
లలితసాభాగ్యుల స్మృతిలాసగిమ
కన్నులకుకట్టికట్లుగా కానుపించి
చిత్తముకలంచి వెతనించు చిన్ని చెంచూ.

7.

దాసునిగ వేరే జేసి వెన్నెటి
దారి కీప్తు వె? కోయిలా!
ప్రేమమయ మీ సృష్టినకలము
ప్రేమమయఁడగు విశ్వపిత; త
త్రేమతత్త్వం బెఱుంగఁజే యని
పిలిచెదే" మముఁ గోయిలా!

8.

లలిసి సౌలసెను పాంధవులకు
వెలయఁజేయుచు నతులసాఖ్యము
సలితంబుగ దివ్య గనము
సలుపుచుండెదె? కోయిలా!

9.

ధర్మగోచరితము

[చెలికాని సూర్యారావు గారు.]

(ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి)

ఇయ్యది యొక కథాకారపూరితమున నేకాశ్వాస ప్రబంధము. శంఖులచోడయాఖ్య సత్కవిప్రద్రవణితము. తెలివీదు మధురము. నీతులు పనుచొదితములు. మంచిమంచి యమకములుగల పద్యములతో నిండి యెంతయు మనోరంజకముగ నున్నది.

శంఖులచోడయాఖ్యుఁడు తెల్లవరుసకుఁడు. ఈశ్వరభక్తుఁడు. వేదాంతజ్ఞుని. భూతదయాపరుఁడు. తండ్రి లింగయ్య. తల్లి శేకరమ్మ. కులము జంగమదేవర. ఇతఁడు గుడింగ దేవర శిష్యుఁడు. ఈ గ్రంథము నరికిపురము విశ్వనాథస్వామి కంకిత మీయఁబడినది.

జీ. గురుసాంప్రదాయమా గిరిమతముఁడను శంఖులగృహంపాఠ్యుఁడను చులియభిగిని తెలయ తెలుచార విజ్ఞానపరుఁడను గురులింగజంగమ చరణభక్తి యాతుఁడనులింగయ్య కుతుఁడను సాధు స మృతుఁడనుగుణా న్వితుఁడధరను నరికిపురి విశ్వనాథ మహాప్రభు విమల పాదార్చన వృత్తిపరుఁడ చోడయాఖ్యుఁడ విమల సద్బుద్ధియుతుఁడ మాధ్వీకరించిందిరి ధర్మ గోచరిత వ్యాకరణాంతర్మ లక్షణా యతకపిండు తెంచి గురూపములకు సహింసపలయు||

ఇందు 'నరికిపురి విశ్వనాథమహాప్రభు విమలపాదార్చన వృత్తిపరుఁడ' అని యొకవి యుచ్చరించుటచే నీతడు విశ్వనాథ దేవాలయములో పూజారియై యుండెనేమో యని తోచుచున్నది. ఇతఁడు కవిత్వమందేగాక సంగీతసాహిత్య మృదంగవాద్యాదులందుగూడ నిపుణుఁడని తెలియుచున్నది. ఇక నరికిపురము అను గ్రామము కొలఁది మాధ్వీలతో పలుతావులయందు గనబడుచున్నది. కాని గ్రంథమునం తెచ్చటను యీ విశ్వనాథదేవాలయముగల నరికిపురము నిధారణ చేయుటకు నిదర్శనము గానరాదు. ఇతను గద్యయందు 'ఇది శ్రీ విశ్వనాథదేవాలయ ప్రతిమలిత కవితాలతావితానంబు వాక్కు కుమంబురీరంజిత కావ్యదివ్యాంగనా చిత్తరసికర ప్రకటికృత సుధుక రాయమాన మానసకంఠరాంబాగర్భితరహితారావార సుమత్యన్న సుధానిధాన శంఖులచోడయ్య సత్కవిప్రద్రవణితమైన ధర్మగోచరితయను నిర్మలపుణ్య ప్రపంథంబునందు సర్వంబు నేకాశ్వాసము' అని యున్నది. మఱియు నీక్రింది విలేఖరి యిటుల వ్రాయుచున్నాఁడు.

కం. ధర పిన్నమరాజన్నను
కడిమర్రి నందనాబ్ధ కాశ్చీకమునన్
వరధర్మ గోచరితము
స్థిరముగ లిఖితంబుజేసె చిరతర భక్తిన్||
ఈ వ్రాతనుబట్టి గ్రంథలేఖరి కుమారు 100 సం॥ ల వాడని తెలియఁగలదు. గ్రంథకర్తయొ నంతకుఁబై వాడని యూహింపవచ్చును. మఱియు నీతఁ డీ చరిత్రమునందు ఆ. గీ. వ్యాసునాధికావ్యవాసుగురుని కాళిదాసు భీమసోముకన్తీరశేష భావ్యవాగాసాధ్య పండితారాధ్య భాససప్రతినిధులంతు నెంత||

అని వ్రాసియుండుటచే బాల సరస్వతి మొదలగు కవిత్వముల విరికి పూర్వలని తెలియుచున్నది. బాలసరస్వతి 17 వ శతాబ్దమువాడని కీ॥ శే॥ రా॥ బి॥ కం॥ పీఠికలింగయ పంతులువారి ఆంధ్రకవుల చరిత్ర పే. 335 యందు వ్రాయఁబడి. ఈ లేఁడు ధర్మగోచరితయేగాక పీఠికద్రవిజయ పండికముగూడ రచించెను. ఇదియును మిగుల వినఁదగు పద్యగంభీరములతో చక్కని తెలిసి వ్రాయఁబడినది. ఒకచోట నాచండకమున 'పూర్ణమైనట్టి యీచండకం బాత్మసంసిద్ధిచే పీఠికద్రావ్యంబై వెలుగన్ రచించెన్ వచింపంగ విశ్వేశ్వరరామగూఢా ప్రాప్తభారాకవిత్వామృత శ్రీసమేతుండు మహేశ్వర శ్రీప్రచాంభోజ భక్తుండు లింగయ్యపుత్రుండు శ్రీ శంఖుల భాగ్యతి సవ్యంబుడన్ చోడయాఖ్యుఁడన్' అని రచించెను.

ఈ పండిత లేఖరి గ్రంథకర్తయగు చోడయాఖ్యునకు మను

మడు. శంఖులపండిత్యుఁడు. ఈ పండిత్యుఁడు చోడయాఖ్యుని పండితమునూచి 'వేద సంగీత ఆశ్రయ శు ౧౧ బుధవారం పగలు బాహుప్రాద్దు ఆయ్యేసరికి యీ పండితము పూర్తిగ వ్రాయఁబడినది అని యున్నది. దీనినిబట్టి లేఖరి 90 సం॥ల వాటివాడని భావింపవచ్చును. మనుమనికి తాతకు మధ్య కుమారు ఏబది వత్సరములైనను నుండియుండును. ఈ ధర్మగోచరితమును వ్రాసిన చోడయాఖ్యుఁడు 150 సం॥ల క్రిందటివాడని తలఁపవగును.

కథానంగ్రహము

బృందావనమునందలి ఒక పల్లెలో గొల్లవానియింట పెక్కు గోగణంబులుండెను. అది యాప్రాంతములయందు మేయుచు సంతోషముతో గాలము వెళ్లబుచ్చుచుండెను.

ఒకరోజున పెద్దపులివచ్చి మేయుచున్న గోవులలో సాధువగుదానిని (మింగఁబోయెను. ఆ సాధుమృగము ఆపులితో ఓమృగరాజుమా! నా లేగమాడకు పాలు గుడిపివచ్చెదను. పిమ్మట నీవు నన్ను భుజింపదగును అని ప్రార్థించెను. అందులకు పులి 'మరల రావేమో, ఏమి నమ్మిక అని భీకరముగా ప్రశ్నించెను. పాపము సద్ధర్మబుద్ధిగల గోవు మహానీయా నాసత్యముఁ బరిశీలింపుము. నమ్ముము? అని గద్దనస్వరముతో పలికెను. నీసత్యమును చూచెదను గాక. వెడలుము అని పులి చెప్పెను. వెంటనే యాగోవుపోయి తన పసిపిల్లకు పాలుగుడిపి దుఃఖించుచు అమా! నేడు పులికి నేను మేకయగుచున్నదానను. నీదాసీ నీవు చూచు కొనుమమ్మా అని చెప్పి పులిచెంతకుఁబోయి నిలిచెను. ఆ వ్యాఘ్రరాజుము గోవుసత్యసంధతకు మెచ్చి చందక విడిచెను. ఆపును వెంటనేపోయి తల్లికై విచారించుచున్న లేగమాడను జూచి మిగుల చింతించి పాలుగుడిపి తన యాపద గడవినందులకెంతయు సంతసించెను. అని స్కాందపురాణమున శంకరసంహితయందు ఉమామహేశ్వర సంవాదంబున గోప్రసంగమునఁ జెప్పబడిన కథ అనేక నీతులతో స్వభావోక్తులతో పెంచి వ్రాయఁబడినది. ఇందు మృగజాతికైనను సత్యము, న్యాయము, గలుగుటయు, ఘాతుకమృగములకు సైతము కరుణారసము ప్పొందుటయు మొదలగు నీతితో ధర్మములగు వాక్యములతో తాకుటకు తెలియునటుల రచియింపఁబడినది. పులి గోవును తిండాలక పలికి కరుణారసములుకు పలుకుట యెంతయు ముద్దులు గులుకుచున్నవి. మృగములు-జంతువులు-పక్షులు-యన్ని గునవి మాట్లాడునా! జ్ఞానమున్నదా? అని మనలోఁ గొందఱి యభిప్రాయము; కాని యాయూహితప్పు జ్ఞానాధిక్యమును; మాట్లాడుకొని అన్నముతిని బట్టకట్టి మానవుకన్న అజ్ఞానమునఁబడి, మాట్లాడనేక, గడ్డితిని బ్రతిచోటను విహరించు పక్షిజాతియే మిగుల సత్యము, ప్రేమకలిగి దేశోపయోగమునకు మిన్నయని లోకులకు చెలియుటకై పూర్వ తీకఁడను వ్రాసియుండిరి.

తెలికి కొన్ని పద్యము లిట నుదహరించుచున్నాము.

చ. గరళముబెట్టువాఁడు యిలుగాల్పినవాఁడును కొండెగాడు యీ, శ్వోహరిభోగరాగములు కాశ్చీకముల్ ప్రతమల్ మంతలుబన్, పరిణామ సుతదానములు భంగముచేసినవాఁడు గ్రామ నూ, కరమయిపుట్టు తత్ఫలముగాంచెద నిన్ను భ్రమించిపోయినన్.

పంచచామరము.

చటాల్పటాల్పటంబు కాళ్లు చాకలించిదాటుచున్ తటాల్పటాల్పటంబు నేల చాకితోడమోడుచున్ పటాల్పటాల్పటంబు నొక్కి పల్లవాడిగీటుచున్ హుటాహుటి న్నెక్కంబుపచ్చె హుమ్మటంబుమిడికిన్.

జీ. హంకరింపకు 'మనిత్యాని శరీరాణి' యన్న వాక్యంబు నా యాత్మదేహను మఱియే 'జాతంచమరణంధృవంబ' న్ను క్రుతినీకృయంబునా చిత్తమెఱుఁగు నవని 'పరోపకారార్థ మదంతరీరం' బన్న ధర్మకాస్త్రంబు దెలుసు 'తను పనిత్యము యుగంతస్తాయశోగుణా' యన్న పుణ్యములు నా కన్నీ దెలుసు లే. కాని విడువదు వత్సంబుపైని యాశ తనువులో రుచి లేగవై దగిలిపోయె యారగించిని ఫలమేమి యాజ్ఞయొసఁగు వచ్చెదను మల్లి రవిలేజ వ్యాఘ్రరాజ.

పవిత్రమున నీ ధర్మగోచరితమును కీ॥ శే॥ కావ్యనిధి చెలికాని లచ్చారావుగారిచే తమ ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలికై సంపాదించబడినది. ఇప్పుడు 'ఆంధ్రభాషావిలాసిని' పత్రికలో ప్రకటించుచున్నారము. కావున భాషాభిమాన తెల్లరు సందర్శించి యానందింతురు గాక!

రామాయణసంబంధ మైన కొన్ని సందేహములు

1 శ్రీరాముడు రావణవధానంతరమున రాజ్య మేలుచుండు సమయముననే వాల్మీకి తన ఆశ్రమమున రామాయణమును రచించెనని వాల్మీకి రామాయణ ప్రప్రథమముననే చెప్పబడియున్నది. కాని రామాయణమునకు కొన్ని కేల సంవత్సరములకు పూర్వమే రామాయణమును వాల్మీకి రచించెనని లోక ప్రసిద్ధి గలదుగదా. విద్యద్వైపందముడే యీప్రతీతి యున్నది. ఈ ప్రతీతి కాధారమేమి?

2 ఇతరలకు కనుపించకుండ తాపముతో పడియుండు మని ఆహుల్యకు కాప మీయబడినట్లును శ్రీరాముడు ఆ ప్రదేశమునకు రావేగమే కా ప తా ప ము వదలి ఆహుల్యలేచినట్లును వాల్మీకిరామాయణమున చెప్పబడియున్నదిగదా. కాని రాయయగునటుల కాపమీయబడినటులను శ్రీరామునిపదరజము సోకి రాయ శ్రీ అయినట్లును లోక ప్రసిద్ధి నాత్రమేకాక రాతి నాతిగజేసెనని అనేక ఆధునిక గ్రంథములలో నుండుట ఈ ఆధారమేమి?

3 ఆహుల్యా జారత్వదోషమున నిండున కీయబడిన కాపము విషయములో మాడ లోకప్రతీతికిని వాల్మీకిరామాయణమునకును మిక్కిలి భేదించుటకు కారణమేమి?

4 రావణుడు నీత నపహరించికొని పోవునపుడు ఆమెను స్పృశింపక ఆమె నిలిచిన భూమియొక్క గడ్డను పెల్లగించికొని పోయెనని లోకప్రతీతి యుండ, వాల్మీకిరామాయణమున జాట్లొకచేతను లోడ లొకచేతను పట్టుకొని భుజములపై వైచికొని పోయెనని యున్నదిగదా ఈ భేదమేమి?

5 యయాతి చరిత్రమును లక్ష్యునితో శ్రీరాముడు చెప్పెననియును ఇంతేకాక తాను బ్రతికియుండ తన పుత్రుడు చనిపోవునంత అన్యాయము జరుగుటకు కారణము శ్రీరాముని పాలనమునందలి అధర్మమేనని శ్రీరాముని నొక బ్రాహ్మణుడు నిందించుచుండ అట్టి యుక్రమము జరుగుటకు కారణములను శ్రీరామునకు నారదుడు వివరించి చెప్పటలో అప్పుడు జరుగుచున్నది ద్వాపరయుగమనియును వాల్మీకిరామాయణమందలి యుత్తరకాండమున నుండుటనుబట్టి శ్రీరామావతారము ద్వాపరములో నని తెలుచుండగా, త్రేతాయుగములో నని లోకప్రతీతి యుండనేల?

ఈ సందేహములకు తగు ప్రత్యుత్తరములను ఈ పత్రికాముఖముననే దయచేయుడిని విద్యద్వైపందమును వినయపూర్వకముగా గోరునట్టి విద్యద్వైధేయుడు కొచ్చర్లకోట వెంకట్రామయ్య

భారతి

స చిత్రమానవత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును సచిత్రమాసవత్రిక ప్రతినందికయందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధసంవత్సరము	"	3	0	0
విడిపత్రిక	"	0	10	0

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూబులు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి యార్డరు పంపిన క ఖర్చు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి. పోస్టుకాఫ్స్ నెంబరు 212 మద్రాసు.

రామగిరి యక చిత్రకూటమా?

[శ్రీ న. చ. వరదాచార్యులయ్యవార్ల గారు]

క్రోధన సంవత్సరాది సంవికయందు శ్రీయంత రావు వెంకటరావుగారు 'మేఘసందేశము' అను శీర్షికతో వ్రాసిన వ్యాసమును చూచితిని. అందు కొంతవరకు మేఘసందేశమును స్త్రోతము జేసి అమై మేఘునిమార్గమున సంగ్రహముగ వర్ణించిరి. మొదట 'యత్తుడు నిబిడితచ్ఛాయాశయశ్రేణులచే నొప్పాగు చిత్రకూటపర్వతమున నునికి పాటించుమండ' అని వ్రాసిరి. కావున వానివలన సందేశము తీసికొని మేఘుడు బయలుదేరవలసిన స్థలముకూడ నదియే యగుచున్నది. కనుకనే మాస్టోపదేశమునందు 'మేఘుడా! నీవీ చిత్రకూటపర్వతశిఖరమునుండి యుత్తరదిక్కుగా బయలుదేరి' అను పద్యవ్రాసినారు. ఇదిగాక మరియొకచోట 'ఇందు కాళిదాసు చిత్రకూటమార్గమధ్యమందున్న పర్వతములను, నదులను పట్టణములను, దేవక్షేత్రములను ఈక్రిందివిధముగా ప్రాచీనోత్తర హిందూదేశస్థితిని చక్కగావర్ణించెను.' అని స్తోత్రముచేసి సంతోషించినారు. ఇన్నిమార్లు వీరు వ్రాసిన చిత్రకూటము కాళిదాసుడు.

శ్లో|| కల్పితాస్తా విరహాదుజా స్వాధికారా త్ప్రేమతః
కాపేనాస్తంఘితమహిమా వర్ష భోగ్యేణభ ర్తః
యత్క్షేత్రే జనకతనయా స్నానపుణ్యోదకేషు
స్నిగ్ధచ్ఛాయా తరుషువసంతి రామగిర్యాశ్రమేషు||
అను శ్లోకమునందు ప్రయోగించిన 'రామగిరి' అనుపదమునకు పర్యావృతమని కాబోలు వీరిచుట్టిప్రాయము. పర్యావృతమేయైనచో రామగిరియన్న చిత్రకూటమన్నను ఒక్కపర్వతమే బుద్ధుపారాధము కావలయును. చిత్రకూట మనగానే ప్రతిమనుష్యునకును
శ్లో|| దక్షిణోశ్చ ఇతస్తాతగిరిర్యత్ర నివత్సరిసి|

..... || 28

చిత్రకూట ఇతిఖ్యాతో గంధమాదనస్సభి|| 29

రా. ఆ. స. 54.

అని భరద్వాజునిచే రాముని నివాసముకొరకు నిర్దేశింపబడినదియును, రామాయణమునందు ప్రసిద్ధమైనదియు నగు గిరియే హృదయారూఢమగును. ఆగిరి భరద్వాజాశ్రమమునకు పది క్రోశముల దూరమున నున్నట్లు పైక చెప్పబడియే యున్నది. ఆభరద్వాజాశ్రమ మెచ్చట నున్నదో ఈక్రిందిశ్లోకమువలన తెలియును.

శ్లో|| గంగాయమునయోస్సంధౌ ప్రాపతు ర్మిలయం మనః||
(8 రా. ఆ. స 54.)

అనిసందున గంగాయమునాసంధియగు ప్రయాగకు పది క్రోశముల దూరమున చిత్రకూట మున్నదని తెలియుచున్నది. అచటనుండి 'స్థానాదస్యా త్వరసనియతా దుత్పతోదజ్జ్వళి. ఖమ్' అని యుత్తరాభిముఖముగా మార్గముచెప్పి త్రోవలో వ లో వింధ్య నుంచి ప్రవహించెడు రేవానదియును, ఉజ్జయినీపట్టణమును, చర్యన్వతినదియును మొదలగునవి తగులు నని చెప్పినకవియొక్క దేశపరిజ్ఞాన మేమని నుతింపవచ్చును? కాళిదాసుడు మహావియము దేశపరిజ్ఞాతయని నని మన మొప్పుకొని యుంటిమి గావున నట్టి మూర్ఖత్వము కవికి రానీకుండుటకై ప్రస్తుతము మనము వాడుచున్న రామగిరి చిత్రకూటము అను పదములకు రామాయణ ప్రసిద్ధమగు చిత్రకూటము అర్థము కాదని చెప్పవలయును. కావున రామగిరి యనగా చిత్రకూటమని యర్థము చెప్పిన వెంకటరావుగారి పక్షమున చిత్రకూట మనగా నేపర్వత మని విమర్శచేయుగా రామాయణీయచిత్రకూటము పై కారణముచే బాధితమగుటకేనే అద్దానిని విడిచి వేరొకదానిని నిర్దేశింపవలసి వచ్చినది. కనుక పూర్వోక్తమున బాధ రాకుండునట్లుగా రేవానదికి దక్షిణమున నేదైన నొక పర్వతమును చిత్రకూట మనవలయును. కాని యచట నుండెడి గిరికి రామగిరి యని పేరుండుట కవిప్రయోగమువలన స్పష్టముగా చెలియుచున్నది. అట్లు కవిచే రామగిరియని ప్రయోగింపబడిన పర్వతమును చిత్రకూట మనుటకు వెంకటరావుగారికి ఆధారము లేముండవలయును? కవివచనములుగాని, వ్యాఖ్యాతల వాక్యములుగాని యాధారము లగుచున్నవి. అందు ఈ గిరి నుదాహరించు కవివచనము లీక్రిందివి. 1 రామగిర్యాశ్రమేషు 2 తస్మిన్నద్రోరి అయంతుంగమాలింగ్యతైలమ్ 3 స్థానాదస్యాత్ 5 తనసహచరో రామగిర్యాశ్రమః | అను విదుచోట్లనకూడ చిత్రకూట అనుపదమును స్మరింపనేలేదు. కావున కవివచనముల

శ్రీమహాభారతము

[పింగిలి వెంకటరామారెడ్డి గారు]

పంచమపేదముని పేర్కొనబడిన శ్రీమహాభారతము మిక్కిలి యుత్కృష్టమైన గ్రంథరాజము. సచ్చారిత్రమునుబట్టి మనకు బూజ్యులైన మహాత్ముల చరిత్రము లనేకము లిందున్నవి. కాని చక్కగాఁ బరిశీలించినయెడల వానియందును గొన్ని కళంకములు గానవచ్చుచున్నవని తెలుపుటకు నేనంతయుఁ చింతిల్లుచున్నాను.

పాకకమహాశయులారా! ఈదిగువ కనబరిచిన సంహేయములను దురుద్దేశముతో వెలిబుచ్చినానని తలంపవద్దు. ఈసంహేయములవలన నామహాత్ముల యందు నామండు గౌరవము లేకమైనను తగ్గినదని తగ్గనని కాని భావింపవద్దు. కాని పండిత మహాశయులు నా యీ సంహేయములను దొలగించినయెడల నాకా మహాత్ములయందుండు పూర్వభావమును మరింత వృద్ధిచేసిన వారగుటయే కాక నానంటి యల్పజ్ఞుల నిష్కారణములయిన దురాక్షేపణలనుండి యామహానీయుల సచ్చారిత్రములను రక్షించినవారగుదురని మనవిచేయుచున్నాను.

మనము పాండవులను దేవస్మిభులుగా నెంచి పూజించుటకు వారు మనకుజేసిన మేలుగాని కారవులను ద్వేషించి దూషించుటకు వారు మనకుజేసిన కీడుగాని కారణము కాదు. పాండవులను కారవులను ఏకమటుంబమువారే గనుక పాండవులవలెనే కారవులను మనకాప్తులే. కాని కారవులు దుర్మార్గమునఁ బ్రవర్తించి ధర్మాత్ములయిన పాండవులను అప్తకష్టములు పెట్టెనని భావించుటచేతనే పాండవులను మనము భూషించుటయు కారవులను దూషించుటయు సంభవించుచున్నది. ఈయుభయులయందును మన శ్రేష్ఠుడైన యీయభిప్రాయము లేంతవఱకు సమంజసములో చరిత్రాశ్రమములనుబట్టి విచారితము.

మహాభారతము పాండవుల నంశమందుఁబుట్టిన పరీక్షిన్య మోరాని కుమారుడగు జనమేజయుని కాలమందు నా మహావలన నిర్ణయింపవలసినపదలేదు. ఇక వ్యాఖ్యాతల వాక్యముల యందు చూడగా మల్లినాధుడు మాత్రము 'రామగిర్యాశ్రమేషు, రామగిరిః చిత్రకూటః తస్మాశ్రమేషు' అని వ్రాసినాడు. కాని మల్లినాధుడు ప్రమాదమున కన్గడుకాడను విషయము వివిధులతో వ్యాఖ్యయొక్క భూమికయందు అభినవభట్ట బాణునిచేతనే వ్రాయబడినందున మరలనేక వ్రాయుట యనవసరమని తలచుచు ఆపజ్ఞులనే కొన్నిటిని ప్రవర్ణించుచున్నాను. 'అస్మద్దేశీయానాంహి విదుషాం జేదపురుష ఇవి ఖలు భూయసీ బహుశుః రర్థినాథమహాపాధ్యాయే : తమ క్రంహి సర్వమప్త్యర్థ జాతం స్యతే : ప్రమాద పదవీ మ్మృతీతి దృఢాభిమానేన తదుక్తిషు సాధుత్వాసాధుత్వస్యాస్యాస్యాస్యాస్యాది విచారాణాం మహాపాతకకృత్యమాఃలయ ప్రః తద్విమర్శప్రవృత్తాన్ గజనిమిలికయా నుమారమధిక్షిపన్థః భూయసాసముపలభ్యస్తే యథాశ్రుతగామిణః పన్ధిత ప్రధాజీవి నః : ఇత్యవ్యా య్య మిద మతిశోచనీయ మవస్థానర మఖిలస్యాపి భారతస్య' అందుచే నిదియు పరాప్రమేనది. మల్లినాధుడును వెంకటరావుగారితో సమానడే. కావున వారి విషయమున కలిగిన యాశంకలే నుల్లినాథునియందుఁబూడ వర్తించును. ఇక మరియొక వ్యాఖ్యాతయగు పూర్ణవరస్వతి' రామగిర్యాశ్రమేషు రామేణ చిరమధ్యుపేతత్వాత్తేనైవ నామ్నాప్రసిద్ధిగిరిః- చిత్రకూట ఇతికేచిత్. అన్యః కల్పితత్వస్యే' అని వ్రాసినాడు. ఇందు కేచిత్ అనునది మల్లినాథుని నుతిము. ఈవ్యాఖ్యాన ముం దంతటను కేచిత్ అను దానిచే మల్లినాథమతమే పరామృప్త మగును. కావున పూర్ణవరస్వతియభిప్రాయము మాత్రము చిత్రకూటమని కాదని తెలియుచున్నది. కాన రావుగారి కేమియు ఆధారము లేదని తోచుచున్నది. ఒకవేళ నారు ప్రకటించిన విషయమంతయు నిశుచ్చచేయుడి నిష్కృష్టమైనదియే యైనచో అవినుర్వసంతయు పత్రికాముఖమున ప్రకటించి మాజోటివిద్యార్థుల సంహేయమును నివారించినచో మే మభివృద్ధికి రాగలము. ఈవెంకటరావుగారుగాని, మరియెవరైన పండితులుగాని దీనిని చూచినచో నాసంహేయమును సప్రమాణముగ పోగొట్టి మేఘుడు బయలుదేరు స్థలము, అది మొదలు అలకచేరువఱకు నుండెడి మార్గమంతయు దేశపటమును గీచి దానియందు గుర్తించి ఆయానదులు, గిరులు, పట్టణములు పరిగా చూపినచో నేనొక్కడనే గాక ఎందరో నాసహాధర విద్యార్థులు తెలిసికొని కృతజ్ఞులై యందురని సవిషయముగ విజ్ఞప్తి చేయుచు విరమించుట కనుజ్ఞప్తి కోరుచుంటిని. ఓమ్.

రాజ ప్రేరణముచేతనే వ్రాయబడినది. ఎంత నిష్కృతపాతులైనను రాజ్యాధికారమందుండువారిని వారి పూర్వులను పూజించుట స్వభావముగాని, వారిశత్రువులను బాగవటుగాని వారి నిజస్థితినిన వెలిబుచ్చుట గాని స్వభావముగాను. కాబట్టియే పాండవులను కష్ట పెట్టిన కారవులమీదనే తప్పంతయు మోఘబడి పాండవులమీద మోఘబడవలసిన నేరమునున్నను విడువబడియున్నవని తలంపవలసివచ్చినది.

సంసారకాంక్షలను బాని బాహ్యపాపంచక సంబంధమును దెంచి సదాభగవద్భావరాయణులగు మోనీంద్రులకు నెవ్వరితో నేమి పని. వారు సన్యమునే నచింతుగు భారతమును మహాద్గులగు వ్యాసులు రచించిరి. వారు సత్యమునే వ్రాసినని మనము దలంచినను ధర్మరాజులుబయందుఁ దప్పలుండకమానవు.

రాజ్యములో నిజించు ప్రతిమనుజుడును రాజాజ్ఞను బరిపాలించుటయే ముఖ్యధర్మమని యెంచి ప్రవర్తించుటయును కానివ్యతిరేకముగాప్రవర్తించుట రాజద్రోహము. అట్లువర్తించినవారకు కృతఘ్నుడు. అట్టివారు రాజానకుఁ దండ్రెయ్యెను కొడుకైనను ఎట్టిపరీపబంధులైనను శిక్షార్హుడే. రాజానం దేమైనను లోపముండియెడల ధైర్యముతో లోపమును వెలిబుచ్చి దిద్ద జూడవలయును. అది సాధ్యముకాదేని వృషేషించి యే సంబంధమును గల్పించుకొనవలయుట మంచిది. కాని రాజ్యాంగములో కొంతభారమును వహించి దానికి వ్యతిరేకముగా నడుచుకొనుట రాజద్రోహము విశ్వాసఘాతము అనిపించుకొనును. విమర్శించునపుడు వీనినన్నిటిని మనస్సునందుంచుకొనవలయును. మొదట భారతపితామహుఁడగు భీష్ముని విషయమును విచారించెము.

ఈమహానుభావుని చారిత్రమునకు సాటియైన చరిత్రము మరియొకటి గానరాదు. దాని కదియే సాటియై యున్నది. ఈమహామహుడు తండ్రికోర్కెను సఫలపఱచుటకు యెత్తికొరనిదే తనకుఁ జెందనున్న సామ్రాజ్యమును పరిత్యజించి తాను విడిచినను ముందు తనకుఁ గలుగు సంతానమైనను రాజ్యమునకు షోట్లాడునేమోయను సంహేయమును బాపుటకు వివాహమాడక యవజ్జీవము బ్రహ్మచారిగా నుండఁగలనని శపథముచేసి తుదివఱకును దనవాక్యమును బాలించి తండ్రిని సంతోషపెట్టి యతనిచే స్వచ్ఛందమరణమును వరముగాఁబడిన మహామహుడు. ఇంతయొక తన తమ్ములలో నొకఁడు స్వగృహుడయి మరియొకఁడు బాల్యమందుండగా వంశము నిర్వంశమగుననుభయముచేతన బ్రహ్మచర్య శపథమునకు కారకులగు తనజనని శత్రువతియేవచ్చి వివాహము చేసికొమ్మని యెంత నొక్క చెప్పినను వినక ప్రతిజ్ఞాభంగమగునని వివాహమాడక తమ్ముడు పెద్దవాడయి రాజ్యభారమువహించు శక్తిఁగలుగునరకును తనవంశరము అతని కొడుకులగు స్మృతరాష్ట్ర పాండురాజులు పెద్దవారల నువఱకును రాజ్యభారమును వహించి అరాజకముకాకుండ ధర్మపరిపాలనమునగుర్చుటయేగాక రాజ్యమును వృద్ధిపరచి పరరాజభయంకరుండయి సామ్రాజ్యమునకు పరరాజుల సామంతులుగాఁజేసిన మహావీరుడు.

స్వయంవరములో మువ్వర రాజకన్యకల గెలిచి తన తమ్మునకు వివాహచేయ నుద్ద్యుక్తుడయినప్పుడు అందులోనొక రాజకన్యక తాను స్వయంవరమునకు ముందే యిఁకొకరాజునువరించి నానని గుట్టుగా నుండుకొనిన తన మనోభిప్రాయమును విన్నవించుకొనఁగా నితరులు మోహించినకన్యకు వినా సాముచేయుట పాడిగాదని తలంచి పంపఁగా నాశ్రీ తాను అరించినరాజుచే తిరస్కరింపఁబడి మరలవచ్చి తన తమ్ముకిచ్చి వివాహముచేయుమని తన గురువును విష్ణుధగవాసుని యవతార మూర్తియనగు శ్రీ పరశురామునిచేఁ జెప్పించినను వినక ధర్మమును బరిపాలించిన ధర్మయూర్తి.

వ్యాయమునఁ యి తన్ను శస్త్రాస్త్ర విద్యావికారయని జేసిన గురువు శ్రీ పరశురామునితో యుద్ధమాడుటకు వెనుదియక గురువును సంగ్రామములో నోడించిన మహావీరుడు. భారతయుద్ధములో పాథులనకు సారథిగానుండి అస్త్రయును బట్టినని ప్రతిజ్ఞచేసిన సాక్షాత్ భగవంతుడగు శ్రీకృష్ణునిచేఁ జక్రమును బట్టించి అతని ప్రతిజ్ఞకు భంగమును గలిగించి గంగాలు కారవననను మొక్కపోకుండునట్లు కాపాడిన వీరశిఖామణి. తానుకోరిన కాలమువచ్చువఱకు సంపత్యుడైయుండి తుదివఱకు ధర్మరాజునకు ధర్మోదేశముచేసిన ధర్మయూర్తి.

ఈమహానుభావుని చరిత్రము నెంతకొనియాడినను దక్కువయే. కాని తన్నునమ్మి ఏకాదశాక్షాహిణి నేనకు దన్ను సర్వసేవాధిపతిగా నియమించి తాను జయించెదనని గంపెదంతి యాశతోనున్న నుయోధనునకు గంగాజలమును మహాధైర్యమునో సంగుచు మహాశూర్యముతో పోరాడి భగవత్కృతము గలిగిన

పాండవనేను పలుచపలుచి మిగిలినవారిని జీతాశుపలది తుదకు ధర్మరాజాదులు ప్రార్థించిగా తన మరణోపాయమును నెలించి గించి సుయోధనునకు నిరాశనుగల్గించి కృతఃకృష్ణుడయి తన ప విత్రచరిత్రను కళంకపఱచుకొనుట యెంత విమోచకరమో విచారించుడు.

ఒకజేరే పాండవేయబద్ధులగు భర్తలు, రాజ్యాధ్యక్షులనియు, కారవులు ఆస్వాద్యాపకము, ఆకమనశ్శ్రుతి, ఆనానాపదలు సర్వమార్గమునకీ పెడచెవిని తెట్టినవారనియు తలచుచుండెను. తాను ఏపక్షముననుండి ఉపేక్షించియుండెనని యుండెను. తాను రాజ్యాదుల దలచుకొన ప్రవర్తింప కేవలముని యుండినయెడల తుదకు తాను మనోదోషులగును నదిని మరణోపాయమును పొందవుల తెలిసింపకయుండవలసి యుండెను. కారవులకు పితామహుడయ్యెను తాను వారిరాజ్యములోని రయితగుటచే రాజద్రోహపు చింతనుబూతుట చాలదప్పు.

ధర్మరాజాదుల ప్రార్థన సంగీకరింపక దలంచినయెడల దన్ను సమ్మియుండిన గుర్యోధనునకు నీయదంత మంతయో చేబుతెల్లముగఁ దెలిపియుండినయెడల నింక కళంక మతని చరిత్ర కాపాడంపఁబడి యుండదు.

విదురుడు:—ఇతడు ఎప్పుడును సర్వకుల విధ్వంస కారణంబగు కైరమును వీడివలయునని సమయము చిక్కినపు డెల్ల సకారణముగా రారాజుని కృతరాష్ట్రునకును యువరాజును సుయోధనునకును నిర్దాక్షిణ్యముగా ఖండితముగా నుపదేశించుచుండెను. వీరిరువురను అతని హితవాక్యములను పెడచెవిని తెట్టుచుండిరి. ఆ ధర్మమార్తియు నా నీతి కోవిదుడునగు ఆవిదురుడు అప్రత్యక్షపడలేదు. ఈ మహామహుని ఖండితవాక్యములు చెవులకు ములుకులయి నాటి ఆయుధము పెచ్చు పెరుగ తుదకు దుర్యోధనుడు విదురునిరాజ్యమునుండి చెడలగొల్పెను. అయినను విదురుడు విచారింపక దీనిని సంతోషముతో సంగీకరించెను. తుదకు సుయోధనుడు తొడలుతెగి ప్రాణాపసానకాలమందుండునపుడు విదురునికి నేనాధిపత్య మొసంగియుండిన నింత కీడు మాడియుండదుగదా యని చింతించెను. కాన యోధాగ్రేవరుడగు భీష్ముడు కూడ ఖండితముగా హితముపదేశించియుండినయెడల విదురుని గతియే వీరికిని సంప్రాప్తించి యుండుననుట నిశ్చయమే. అయినను నుగు గరాళియైన భీష్ముని చాత్రము నిష్క్రళంకమగుచుండెననుట యెంతయు సత్యము.

విష్ణుంశివంధూతుడగు శ్రీకృష్ణునిరాయబారమునుగురించి విచారింతుము.

ఆ మహాశభావుడు, మనస్సారదలంచియుండిన సఖ్యము నుదురుకుండెనా? మొదట నుండి సఖ్యముతుదురగూడదను నభిప్రాయముతోనే రాయబారకార్యక్రమమును నడిపినాడే కాని కార్యసాఫల్యవాంఛచే ప్రయత్నింపలేదు. ఇందులకు నేరునిదర్శనము లనావశ్యకములు. భారతములోని కృష్ణరాయభారతకరణమును వీక్షించిన యెడల కైరముపఱచిన యంశములన్నియుఁ దేబుతెల్లము గాగలదు. ఈ ప్రవర్తన రాయభారధర్మమున కెంతయు వ్యతిరేకము.

కర్ణుడు కుంతీపుత్రుడని తెలిసియుండియును పాండు పుత్రులకుఁ దెలుపక రహస్యముగానుంచెను. రాయబారము కుదురకపోయినను యారహస్యమును వెల్లడించుచుండినయెడల మహాస్మాదమే పొందగలడు. యుధిష్ఠిరుడు అగ్రజుడని తననలుగురు తమ్ములతోను గర్హునిగొలుచుచు నతనియాజ్ఞలను బాలించుచుండెడివాడు. శ్రీకృష్ణుడు లీలామానుషవిగ్రహుడని భూభారముపీఠి పాపభూయిష్టమును భూమిని కవిత్రపరుప దుష్టశిక్షణ శిష్టరక్షణ నిమిత్తము అవతరించినాడని ఆకార్యక్రమమును నెరవేర్చుటకే యావిధముగా వర్తించినాడని కొందఱు సమాధానమొసంగవచ్చును.

అట్లయినయెడల ధర్మయుద్ధమునుజరిపించి దుష్టులనుశాస్త్రము శిక్షించి యుండవలయును. పాండవులును వారికిఁ దోడ్పడిన వారును శిష్టులగదా వారిని రక్షించియుండవలయును. అటులా కాలేదు. యుద్ధానంతరమున కారవసేనలో రథకత్రియమును పాండవసేనలో పందిపాండవులును దప్ప మిగిలినవారందఱు మడసిరి. ఈవిధముగానొసర్చి అన్నివిషయముల నన్నుతిగాంచి నైదిదశలోనున్న భీరథఖండపు నాగరికతను గూఢపుహి నేడు మనము తిలకించుచున్న యీ హీనస్థితికిఁ దెచ్చించుటకు మన మేమని చెప్పవచ్చును. శిక్షించునధికారి శిక్షార్థులనే శిక్షింపవలయుగాని యేపాపమొందుగని భవిష్యత్సంతాపమునుగూడ శిక్షించుట న్యాయవిరుద్ధము కాదా? నాక్షాత్ శ్రీమహావిష్ణు ప్రసవ అన్యాయప్రవర్తన హంస యేకలగవలయునా?

యుధిష్ఠిరుడు:—ఇతడు యువధర్మ రాజావతారమని ధర్మదేవతయని ప్రఖ్యాతిపొంది తుదకు తన పచ్చలైమును ఆచంద్రార్కము కళంకపఱచుకొనెను. తుచ్ఛముఖ రాజ్యభోగాభిలాషియు మహావిష్ఠుర యువతార మనిపించుకొనిన శ్రీకృష్ణుని ప్రేరణయన భీష్మ పితామహుని మరణకారణ మడిగి అతని తుదముట్టించుటయే గాక 'అశ్వత్థామ హతః' అని ద్రోహుడు వినునట్లును 'కుంజర' అని వినబడని కుటుంబును బలికి తన్ను బాల్యమునుండి ననుష్ఠిద్వాపారంగతులను జేసి అన్ని విధములచే యశస్సును సంపాదించకేతులను జేసి సుయోధ నున కొలుపుకొందుమన్నను సమయండు బక్షపాతమును జూపుచున్న గురునివధకుఁగూడ కాదుడయ్యెను. మొదలు దనకు సాహాయ్యము చేయవచ్చినను ద్రోహలోఁగలిసికొని తనకు సాహాయ్యము చేయవలసినదనిజేసిన దుర్యోధనునకు నెరమిచ్చినవిచ్చిన మద్రపతియగు కల్యునిగూర్చి కర్ణునికి సారధ్య మొనరించునపుడు అతని నిరుత్సాహపఱచి అర్జునునకుఁ బ్రాణదాన మొనరింపవలయుననిజేడుట విశ్వాసఘాతకమును బోధించుటకాదా? ధర్మ దీక్షవహించి ధర్మపరిపాలనాధురంధరుడను బిరుదమునుగాంచి ఆధర్మ్యులను శిక్షించుబాధ్యతగల యుధిష్ఠిరుడు పరులను ఆధర్మ్య ప్రవర్తనకుఁ బురికొల్పుట ఆధర్మ్యముకాదా? పాతకులారా! మారే యూహించుడు.

పార్థుడు అనఁగా అర్జునుడు

అతని పీరత్యమును గూర్చి విచారింతుము. పితామహుడు గా దినములు రణరంగమునందు నిలిచి పీరాజేతముతో ఘోరయుద్ధమొనర్చి తన బలమును క్షీణదశకుఁ దెచ్చినందున శ్రీకృష్ణుని ప్రేరణచే శిఖండిని రథము ముందు రథికునిగా నిలిపి యతని ముఖమును జూడని శివభయజేసిన భీష్ముడు మరలు మండఁగా వెనుకనుండి వాడిబాణములఁ బ్రయోగించి రణభూమిపైఁ బడద్రోయుట పీరధర్మమా? ఎంతఘోరకృత్యము!

ఇదియును గాక రణరంగములో సాత్వీకతో యుద్ధ మొనర్చుచు విగతజీవునిజేసి మీఁదఁ గూర్చుండి ఖడ్గముతో శిరమునుఖండింప నుద్దుక్తుడైన భూరిశ్రేష్ఠుని హస్తముయొద్ద నిబంధనలకు న్యతిరేకముగా కృష్ణుని ప్రేరణచే ఖండించుట శోచనీయముకాదా?

సంగరరంగములో చీకాకుడరచి 'పట్టపగటింటి నూర్చు'ని పగిదికర్ణు డుగ్రుండైతెనుచు మండును నన్నవాడు! మాధనా మనరథమును మరలనిమ్ము! బ్రతికియుండిన శుభములు పడయవచ్చును' అని దైవ్యముతోఁ గృష్ణుని బ్రతిమాలఁ జేసిన కర్ణుడు పూడిన రథమును ఎత్తువరకు వ్యవధి యాయవలయునని కోరుచుండగా నాగక సమయముమీటిన ఆజేయుడు కాగలదని బోధించు కృష్ణుని బోధనను విని ఆధర్మ్యముగా నాగర్హుని సంపాదించుట పీరధర్మమునా? భీరువులిట్టి యధర్మమునకు నొడబడుదురుగాని ఔత్రముగలవాని ప్రాణహానికైనను సమ్యగింతరుగాని యిట్టి యధర్మమునకు లోబడి తమ మానసమును బోగొట్టుకొనక బాలరు.

తనశివభయము గాపాడుటకు శ్రీకృష్ణుడు తనమాతాచే సాయంకాలమును గల్పింపక దానుచిత్రిప్రవేశము చేయబోవు నట్లు నటించుచు నైంధవునకు నమస్కరము కలుగజేసి యుద్ధము నుమాని దైవ్యమధ్యమునుండి చిత్రిప్రవేశపునేమకనుమానుమందు నైంధవుని శ్రీకృష్ణుని సంజ్ఞలన నెరవేర్చుచుచేయుట ఆక్రమముగదా?

వృకోదరుడు:— ఇతడు సభలో యుద్ధరంగమున ను యోధుని యూయవుల భగ్నుముచేయుదునని శివభయజేసిన చేయునుగాక. తననారినందరను గోల్పోయి దీక్షుడయి అసి చతుస్సుద్రమునత సామాజ్యమును వీడి మడుపులో దాగుకొనిన వానిని పరుషోక్తులచే చెబువలసి వాఁడే యావదాజ్యమును మీరేస్వీకరింపుడు నాకవసరము లేదన్నను విసక యుద్ధమునకుఁ బురికొల్పి శుభకు గదాయుధమున శ్రీకృష్ణ సంజ్ఞచే నూయవులు భంగముచేయుట రణభూమిని నసహాయుడయి పడిన వాని శిరమును రెండుసారులు పాదతాప మొనర్చుట యెంతఘోరకృత్యము!

శిష్టుల గదాయుధమును వీక్షింపవచ్చిన హలాయుధునకు ఈయధర్మచర్యవలన చెప్పగాని అగ్రహము కలిగెను. కాని శ్రీకృష్ణుడు దాని స్వేచ్ఛలో నివారింపగలిగెను.

(నశేషము.)

తిరుప్పావై

[చిలుకూరు శ్రీరాములుగారు]

మార్గలి నివసములందు వైష్ణవాలయములదినమున కొకటి నొప్పన చనువబడు నీయప్పదిపాశురములును ద్రవిడభాషలో నివి. వీటి విషయము కొలదిదినములక్రిందట బ్రహ్మశ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు యర్పించియున్నారు గావున తిచ్చురిత్ర మెల్ల నిట వి సంగుట చిత్రితచరణ మగును. ప్రస్తుతాంశము కాని చరిత్రకు సంబంధించినది కావోవుటచే నిట నప్రస్తుతము. మన ప్రధానాంశము వీటి యాంధ్రీకరణము.

శాస్త్రిగారికి పై పాశురముల యాంధ్రీకరణము సప్త పదులుగా నొకొన్ని లభించిన వనియు వాటి ప్రాశస్త్యమున కచ్చెరుగంది వాటిం బోసీక తదభిరుచి సాంధ్రలోకమునకు వ్యక్తికరింప తగ్గిన పాశురములనెత్తము తామే యాంధ్రీకరించి మొత్తము గ్రంథము ముద్రించి ప్రకటించిరి మని వ్రాసియున్నారు.

ఇదిగాక తతాంధ్రీకరణము "రాధికాసాంత్యం" (తబంధ కర్తయును"మద్దురళి" చే కావించబడినట్లు ప్రకటించి నూచనగ నాల్గయిదు సప్తదులగూడ ప్రకటించియున్నారు.

నిజాంరాష్ట్రమునం దముద్రితతాళపత్ర గ్రంథములకై పర్యటన మొకవరి స్పృహ మా కీయాంధ్రీకరణము సప్తదులు ముప్పదిపాశురములకు ముప్పదియేగాక పాశురములకు చక్కని యాంధ్రపద్యములతో నొకరి లభించినది.

అంతలి సప్తదులును శాస్త్రిగారు ప్రకటించిన మాదిరి వృత్తము లొక్కటియేయైయుంటున్న మాకు చాల అనందము కలిగెను. కాని శాస్త్రిగారు ఆంధ్రీకరించినది మద్దురళినియుని యెట్లాహించిరో గోచరించుట లేదు. ఇందుల కార్ధారము శతైవమున్నచో నొప్పనవచ్చును గాని మాకు దొరకిన ప్రతినిబట్టి శ్రీనివాసదేశములు కాని సాంధ్రీకరించినది స్పష్టముగ చెప్పవచ్చును.

వీరికి సప్తదులు పూర్తిగ దొరకకపోవుటచేతనన్ను ప్రథమ పాశురమున కాంధ్రీకరణమున "మద్దురళి" అని యున్న ప్రదేశమున వీరు "మద్దురళి" యై యుండవచ్చు నని పొరపడి యుందురేమో? అదియు అసంభవమే. అదే సప్తపద యంగు శ్రీనివాసదేశముని నామము ప్రథమమునే యుద్ధటింపబడియుండెను. వీరెట్లు కనుగొనిరో చింత్యము.

సప్తదులకైలి మహామృదులమును నాతికరింపమున విచిత్ర పవనిలసితమునై భాషాయోష కొకవన్నియ దెచ్చుచున్నవన్న పలుకు నిట్లువచ్చు. పద్యములనైత మంతప్రతిధి కలవే కాని సప్తదు లన్నిటికన్న మిక్కిలగున్నవి. అనికాలముననే వీటిం గ్రంథయాపమున బ్రకటింప నెంచితిమి. మాయాయుద్ధము మెరిగి శ్రీ వెంకటేశ్వర గ్రంథ మండలిగార్ల నైజాంవారి గ్రంథము తమ గ్రంథముల చతుర్థ కునుము మగ బ్రకటింప నిశ్చయించినందులకును నన్నిందుల కవేలముగఁ బ్రోత్సహించినందుల కనేకకృతజ్ఞతాపూర్వకపదనములు వారి కర్పించుచున్నాము. ఇట్టి యుద్ధగ్రంథములనే ప్రకటించి వారి గ్రంథమండలి స్థిరచిక్షి గడించుగాలి!

ఇట్టి యుద్ధగ్రంథరత్నములకు గని యైన నిజాంరాష్ట్రము ముఖ్యముగ రత్న గర్భియనుటకు సందియమేమి కలదు? ఇంక మా పర్యటనమున నీక్రిందగ్రంథముల సంపాదించగలిగితిమి. 1. ముకుందమాలాసంస్కృతశ్లోకము; 2. భక్తి చిప్పిలు చక్కని యాంధ్రీకరణము. ఇవి సైగ్రంథములయందే ప్రకటింపబడినది.

2. ధనశ్యామ్రము. పరితోన్నాశ్మయైన యావిలువిద్యా విషయి గ్రంథరాజము మహాత్మర మైనదని మా యభిప్రాయము. ఇది రాజగోపాలరాజప్రణీతము. ఇందు శిష్టాశ్రమిర్యాగాదు-వాటి సమరంగకాలము మున్నగు ముఖ్యాంశము లున్నవి. శ్లోకము చతుర్థాశ్వాసములే లభించినవి.

3. శ్రీష్టాష్టాసంవాదము (యోపాఖ్యానము) ప్రబంధరూపమున నున్నది. కర్ణన లక్ష్మిర్భుతిములు. తాళపత్ర గ్రంథము విద్యాశాసములు.

4. కీరాతార్జునిము (ఆంధ్రప్రబంధము) మూడా శ్యాసములు గలది.

5. తి. ప్పావై: యాంధ్రీకరణములు: పైనవివరింపబడినవి నిజాంరాష్ట్రమున పరిశోధన గానించినచో నింక ననేగ్రంథములు ననేకచిత్రాంశములును లేటవడగలవు. మా ముఖ్యపరిశోధన కే యిట్టి గ్రంథములు లభించిన నింక పట్టుచిని ప్రకటింపిన నెన్నియేని లభింపవచ్చును. ఈ యభిప్రాయము నూహ్యముగా గాని శిష్యాక్షరమణకవులచే కృషిచేయించుచున్న ఆగ్రజ సంస్థ పశోధనశాఖగారు సంస్కృతీయులు. విరచకులు తెలియగోనునామ మాకు వ్రాసి పడయవచ్చును. నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులే గాక యాంధ్రులెల్ల రట్టి సంస్థాయందు బాల్గొని భాషాధర్మము గావించురుగాని వని ప్రార్థించుచు ఇంతలు విరమించున్నాను.

తా. క:—శాస్త్రిగారి ప్రత్యుత్తమున కెదురుమామచున్నాము.

ఆంగ్లో యిండియనులు

మహాత్ముని వ్యాసము

భారతీయులందఱు నూలు నడుతుండవలెను. ఖడ్గరు కట్టుచుండవలెను. ఆంగ్లో యిండియనులు గూడ భారతీయులే గాన వారుగూడ నూలునడుకవలెను ఖడ్గరు కట్టునలెను అని నేను మొరీనాగారి కరింగించితిని కొందరు పరిహసించిరి. నవ్వుటనుల బమే గాని ఆ సాధనమునందు నాకు గట్టినమ్మకముకలదు. ఇప్పుడు పరిహసించినవారందఱుగూడ త్వరలోనే నానూచనధికముగ ప్రశంసించగలుగుదురు. నాకు ఆంగ్లో యిండియనులపై నెట్టి ద్వేషములేదు. స్వరాజ్యమున భారతీయులకందాకిరిపెట్టి హక్కు కలదో ఆంగ్లో యిండియనులకును అట్టి హక్కు కలదు. భారత దేశమున జనించినవారికిని భారత దేశమున స్థిర పడిన వారికిని గూడ నా హక్కు కలదు గాన యితరులైన నిపుడు పరిహసించినను ఆంగ్లో యిండియనులూహితము నా నూచనను తరస్కరింపరని నమ్మెనను. నాకు భారతీయులందఱును సమానులే గాన నేను ఆంగ్లో యిండియనులలో నిరుపేదలను చాలమంది చూచితిని. వారు శుభశీలము చేయగోరినచో తక్కిన వర్ణములలోని వీరులతో కలిసి పనిచేయుటవలయు. శుభముఖములలోని వీరులంతవరకు పద్ధతులలోను వారితో నేకీభవింపవలెను. ఖడ్గరు అందరికిని సమానమేగాన తక్కిన వారితో కలిసి ఆంగ్లో యిండియనులగూడ ఏల నూలు నడుకగూడదు. భారతదేశమునందలి వీరులకును ఆంగ్లో యిండియనులకును సమానవిషయము ఖడ్గరొక్కటియే గాన దానిని వారుగూడ నలంబించుటలో అవమానమేమియును లేదు. మాతృదేశమునందలి వీరులతో నేకీభవించుటకు ఆంగ్లో యిండియనులేల వెనుదీయవలెను? ఆంగ్లో యిండియనులు భారతీయులందరికంపెనుగూడ అధికలు అనునహంభావము చిన్న నాటనుండియు వారికి బోధింపబడుటచే నిపుడు ఆంగ్లో యిండియనులు ఎడవొలగియుండుట తటస్థించుచున్నది. పోనీ, ఆంగ్లేయులు తమలో ఆంగ్లో యిండియనులను కలుపుకొందురా? వారు దగ్గరకే రానీయరు. ఇంకొకదేశ మేదియును ఆంగ్లో యిండియనులకు మాతృభూమి కాబాలదు. అధినితేశములలో నెట్టికైన ఆంగ్లో యిండియనులు వెళ్లినచో ఆచట వారిని గూడ తక్కిన భారతీయులతో పాటుగానే చూచెదరు. కావున ఆంగ్లో యిండియనులు దురహంకారదురభిమానములకు నదలి భారతీయులతో కలిసి పనిచేయవలెనని నేను వారిని సవినయముగాను మనఃపూర్వకముగాను కోరితిని వారు నిజముగా భారతీయులేగాన అన్యదేశీయులనును దురభిమానమును వదిలి భారతీయులతో కలిసియుండవలెను. అప్పుడు వారు తిరిదండ్రుల వంశములకు రెంటికిని (తిల్లివంశము భారతీయులు తండ్రి వంశము పాశ్చాత్యులు) అచుగుణముగా నుచితజ్ఞతతో మెలగగలుగుదురు. అప్పుడు స్వానుభవమువలన వారు ఆంగ్లేయులతో భ్రష్టముగా మాలావగలుగుదురు. ఆంగ్లో యిండియనులందఱును ఇతరపృథ్వులను మాని నూలు నడుచుటయే వృత్తిగా జీవింపవలెనని నేను తెలిపియుండలేదు. కాని జాతీయభావముకొరకు వారితో ధనవంతులుగూడ పలనూలు నడుకగూడరని మాత్రమే నేనడుగుచున్నాను. వీరులకువారు నేతపనిలో నైపుణ్యమును గడిపవచ్చునని నేను నిస్సంశయముగా తెలుపగలను. దాని నేర్చినవారు దానినిగూడ వృత్తిగా నేర్పరుమకొని మర్యాదగా బ్రతుకవచ్చును. మంచి నైపుణ్యముగల నేతపనివాండ్రు నెలకు 40-50 రూపాయలు ఆర్జింపగలుగుదురు. (మో. కా. గాంధీ: ఎం. యిండియా.)

దీ డక్కన్ మిల్స్ స్టోర్స్ కంపెని

లిమిటెడ్., బెజవాడ.

రైసు మిల్లలకు కావలసిన యావత్తుసామానుల సరఫరా మైన ధరలకు సప్లయచేయుచున్నాము. ఎర్రు, సిమెంటు, సాల్పురైరుకాకు, జల్లెడరేకులు సాప్టింగులు వైపులు అన్నివైపులు చెన్నపురి రేల్వేప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక ట్రయలుఆర్డరు యిచ్చినచో మాసరఫరయు సామానుల యొక్క నాణ్యతయు తమకే గ్రహించగలరు.

N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హెల్డర్లు మల్లరులు వగైరా మిషనరీకి మా చెన్నపురి కార్యాలయము 118వ ఆర్మీస్ట్రీట్, మద్రాసుకు వ్రాయగోరినాము

ఆరోగ్యముకై ఉపవాసము చేయుట

ఎన్నిరోజులు ఆహారములేక యుండవచ్చును?

ఆహారము లేక యే ఎన్ని దినములు జీవింపవచ్చును? ఇట్టి వలనే స్క్వాట్ బోలో ఒక మునిసిపలు కాన్సిలరు మాడు వారము లెట్టి ఆహారము పుచ్చుకొనకుండెను. ఈ ఉపవాసము వల్ల ఆరోగ్యము చక్కబడెను. కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము ఆహారము లేక 40 దినముల కన్న ఎక్కువకాలముండుట ఆసాధ్యమని అందరు తలచుచుండిరి. ఇంతకన్న ఎక్కువకాలము ఎవ్వరుగూడ ఉపవాసించి యుండలేదు. కాని ఇటీవల మాంధ్రప్రదేశ్ లో నాకో గారు 56 రోజులు ఆహారములేక యుండిరి. డాక్టరు టానరుగారు అప్పుడప్పుడు ఆరోగ్యముకొరకు డిగ్గ ఉపవాసప్రత్యయలను చేయుండెడివారు. ఒక పర్యాయము 40 దినములు ఉపవాసముండిరి. వీరు 100 పండ్లును జీవించిరి.

గ్రంథకర్తయగు అప్పల సిక్లార్ గారు అప్పుడప్పుడు పదిపండ్లందు దినములు ఉపవాసము చేయుచుండెడివారు. ఉపవాసమునకు చేయవలసిన పనులన్నియు చేయుచుండెడివారు. ఫిలడెల్ఫియా వాస్తవ్యులగు లియనార్డుటీస్ గారు నంజు వ్యాధిచే మిగుల బాధపడుచుండిరి. 50 దినములు ఉపవాసము చేసిరి. దానితో వారి రోగము పోయెను.

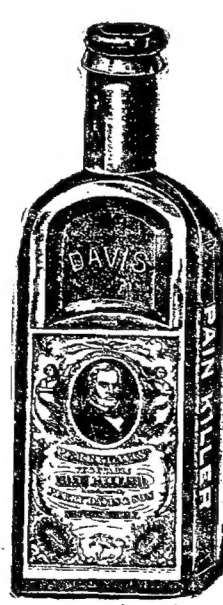
తమ పట్టుదల సాధించుటకు దీర్ఘఉపవాసములు చేయుట యొక సాంపదము. మాక్స్ వీగారు 74 దినములు ఎట్టి ఆహారము తీసికొనకుండిరి. మరియొకరు 67 దినములు కఠిన ఉపవాసపద్ధతి నహించి మరణించిరి.

ఫ్రాన్స్ లో ఒక ఖైదీ 67 దినములు ఉపవాసించెనని రికార్డులందున్నవి.

కాని ఉపవాసమున్నవారందఱు జలము మాత్రము త్రాగుచుండును. ఇటీవలనే ఒక పోలండు స్త్రీ డాక్టరు లివిన్స్ కాగారు 40 దినములు ఉపవాసించిరి. అందు మొదటి 30 దినములు జలపానముగూడ చేయకుండిరి.

హాన్స్ లో ఒక బాలిక మార్షియా యను మత్తుపదార్థము నువ్వయోగించుచు 3 సంవత్సరములు ఆహారము లేకుండెను. క్రైస్టియను మార్షియా అను మరియొక బాలిక జలము ఆరంభపండ్లు మున్ను ఆహారములతో 15 మాసములు గడపెను.

(టి.టి.లిస్టు.)

పెట్టి డే విన్ వెయిన్ కిల్లర్

ఈ దివ్యోద్యమమును లోని. పుచ్చుకొనిన జలుబు, దగ్గు, తల నొప్పి, భేమ, అతర్గము. నెత్తుగు యొక కడుపునొప్పు మంట మొదలగునవి గుణమును.

తిమరువాయువు. అకస్మాత్తుగా గలుగు నొప్పలు, కీళ్లనొప్పలు మొదలగునవి ఈ దివ్యోద్యమచే వైస మర్దవచేసిన మాయమగును. పూరి వివరములకు ప్రతిబుద్ధివైస యెట్టివ కాగితమును చూడుడు.

పురుషోత్తమదాసు మార్జి & సన్

మందుల వ్యాపారములు, 107 నైనియపునాయక వీధి, పార్కుచౌను, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము— మేహము, నికాక, నిస్సత్తున, శుక్లవృక్షము, అతిమాత్రము మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని, సంతానప్రాప్తిని గలిగించు వరప్రసాదమురెండు డబ్బీలు చాలెను.

20 తులములడబ్బీ రు 1-4-0

పాలనగంధి లేహ్యము— రక్తశుద్ధిక క్రేవ్యమయినది. సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, ఇతరవర్మరొగములు కీళ్లనొప్పలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలెను. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. సి. ఖర్చులు వేరు.

పి. డి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదమాజం పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా)

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్షికువసి (Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండగాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచలు. (Bobbins) వడిలాగుటకు నూదులు (Reed Hooks) ఊడతలు (Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, టోకుగను. మిక్కిలి సరసముగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును,

The Indo-British Trading Bureau, 15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తెలుగుభాష! (పోస్టువర్షం ప్రత్యేకము) శుభవార్త! శరీరములో ఉష్ణోగ్రతనుచే కలిగిడి తెల్లకాగల మాత్రలు విశ్వావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అపయింతలు, అగ్నిమాయము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శర్యాగముల యందు బలమయి, వికలము, పార్శ్వములు, కిరము, క్రేస్తు, అగ్గులు, మొదలగువానియందు కలిగిడి శోక్తలను పోగొట్టి కేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు శుభవార్త శోభలను వెంటనే మార్చును. యందు ఆ నేకపిషధులు చేరినవి. అనుభవము లగుట దేవధనుగుణితకన పరమహంసక్రియ యని చెప్పకయ్యును. ఒక్కసారి వాడేమానిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాత:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమాల, ఎలకర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఏ జంట్లు కావలెను

తలనొప్పి, గున్లుపుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టుగల భ్యాతికెందిన “జామా తెలమునకు” సమమును మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాప్రత్యయలను సాందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి బాడుడు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు, యింగ్లీషుమందు పలనకకు నల్ఫూరిక్, నైట్రిక్ మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారములు

నెం. 63 నైసకనాయునివిధి, మదరాసు

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లవృక్షమును పోగొట్టి బలము గలుగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకాకణముచే సంభవించిన శుక్లవృక్షమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమును మేహమునల్ల వచ్చినవర్గ. మూత్రకోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 2-4-0

శగ లేహ్యం:— ఏజాతి శగనైన కుమర్చు అద్భుతమును డబ్బీ రు. 1-8-0 లు.

పూర్వచంద్రోదయము

క్షయరోగములు, శుక్లమేహము మొదలగు సమస్త రోగములు తగ్గించు రాజౌషధము. రు 1కి రు 14 లు

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

జాబులు

నెల్లూరు రేంజి ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యాయ
మేనేజర్ల ప్రథమ మహాసభ - నెల్లూరు

1925 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 6 ది తనీవారము, నెల్లూరుబుధవారము నుద్దేశించి వారిపేరిటనే ఆంగ్లభాషితము పాఠశాలాధ్యక్షమున, ముద్రాను కాసనపభాషియును, నెల్లూరు మండల విద్యాసంఘ ఉపాధ్యక్షులును ఆగు మ. రా. రా. శ్రీ దేవవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన మహాసభ జయప్రథముగా జరిగింపబడినది. ప్రైవేట్ ప్రాథమిక పాఠశాలలకు స్వాగత పంచరత్నములు అతిమనోహరముగ చదువబడి అధ్యక్షులు పుష్పమాలాలంకృతులై వేదికనధిపించి గంభీరస్వరముతో తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ఉపక్రమించిరి.

ఉపన్యాసానంతరము కమిటీ రిపోర్టు చదువబడినది. తే 17-6-24 ది నుంచి తే 1-6-25 ది వరకు గలరేంజిసంఘము యొక్క చందాల మూలమున జరుగు 6-3-4.

సంఘవ్యవహారపు ఖర్చులకు అయినఖర్చు రూ 12-6-0.

సర్వజనాంగీకారముగ ఆమోదించబడినది.

ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకు ముఖ్య ఉపయోగార్థము, మండల విద్యాధికారులచే ధర్మవతన సుందరమును, పుస్తక భాండాగారమును తెరవబడినది. మ. రా. రా. శ్రీ కనుపల్లి నారాయణయ్యగారు ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల యుపయోగార్థము యావజ్జీవమువరకు నెలకొల్పినదియు ప్రతిసంవత్సరము రూ 25 అకు తక్కువగాని ఎలిమెంటరీ విద్యాపత్రికలను దెప్పించు చుంటినియు, ఏమైనను చందాధనవివృత యుపాధ్యాయులు విద్యామాసపత్రికల సుచితముగ చదువుకొనుచుండ వలయు నని యు ప్రార్థించిరి. సభ సలకరించిన మహాసభ్యులకు, ఉపాధ్యాయ, మేనేజరులకును అల్పహారము లాసగబడెను.

తదనంతరము కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు గావించబడినవి. అధ్యక్షుల రుచి యుపన్యాసముతోను, మంగళగీతములతోను, జయజయధ్వనములతోను సభ ముగింత కావించబడినది.

* * *

నెల్లూరు రేంజి ద్రవ్యసహాయము బొందు
నాకొమిషన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యాయ
మేనేజర్ల మహాసభ

దేవవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన 6-6-25 తేదీ తనీవారము జయప్రథముగా జరుపబడి కావించబడిన తీర్మానములు:-

మండలములో ఇంకను అనేక ప్రదేశములందు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములు స్థాపించబడలేదు గాన అట్టి చోట్ల సదరు సంఘస్థాపనలగుర్తి శ్రద్ధవహించి శ్రీగవర్న మెంటువారి యిష్టపరితాపికిస్తే, మండలములో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికై శ్రద్ధవహించి యింకను తోడ్పడవలయునని మండలవిద్యాధికారులను యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాశాఖ ప్రజామిత్రమై మండలవిద్యాసంఘములు స్థాపించబడి నుకూరు అయిదుసంవత్సరము లయినను ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలకు గ్రాంట్లు పంచిపెట్టుపని తప్ప, మరి యేవిధమున నైనను, దేశకాలానుగుణ్యమైన ప్రాథమిక విద్యా వ్యాప్తికై తగినకృషి చేయనందున ఏయే విధములలో మార్పులు గావించవలయునో ఆన విషయములను పరిశీలించుటకు శ్రీ మండలవిద్యాసంఘమువారు వలయునెడ శ్రీ గవర్న మెంటు వారి ఆనుమతిని పొంది యీ జిల్లాకు సంబంధించినముట్టుకు విద్యాసహకరులను, విద్యావంతులను, విద్యాధికారుల నున్న, సమావేశపరచి విద్యాపరిస్థితుల భాగుకొరకు తగు సదుపాయములను జెడి తద్వారా మనదేశమునకు తగిన ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి కలిగించి దేశసేవ చేయవలయునని శ్రీ మండలవిద్యాసంఘమువారిని యా సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పాలకవర్గమువారి మాతన విద్యావిధానములలో ఒకటి యైన, ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలను, మాధ్యమిక పాఠశాల లుగ మార్చవలయునని ఉద్దేశించినట్లు తెలియుచున్నదిగాన అధ్యక్షమున జేయుటకు మారుగ, కేవలము బీదవారికి సహితము ఉన్నతవిద్య లభ్యపడుటకుగాన మాధ్యమిక పాఠశాల లన్నియు

ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలలుగ మార్చి, ఇట్టి పాఠశాలలలోని విద్యార్థులకు స్వల్పవేతనములతో ఒకండరి విద్యకు అనుగుణ్య మగు చివ్యము నేర్పించుటకు తగిన వసతులను కలిగించవలయునని యీ సభవారు శ్రీ గవర్న మెంటువారిని మిక్కిలిగా ప్రార్థించు చున్నారు.

పాలకవర్గమువారు ఎయిడెడ్ పాఠశాలల కిచ్చు గ్రాంట్లు హెచ్చుచేయబోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నదిగాన యీ బీద ఉపాధ్యాయ మేనేజరులయందు కరుణించి యిదివరలో అనేక ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములలో చర్చించి తీర్మానించు కొని అధికారులకు పంపుకొన్న తీర్మానముల మేరకు ఈ సంవత్సరమునుంచీయే యీక్రింద వివరించు స్కేజునకు తక్కువ గావించునట్లు గ్రాంట్లు దయచేయించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

	ట్రయిండు	అప్రయిండు
లోయర్ గ్రేడు	12 0 0	10 0 0
మిడ్లర్ గ్రేడు	20 0 0	15 0 0
సెకండరీ గ్రేడు	25 0 0	20 0 0

కడచిన సమావేశములలో స్కూలు బిల్డింగు రెంటుల గ్రాంట్లు, కంటింజెంటు గ్రాంట్లు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగా యిప్పించవలయునని మనవి చేసుకొనియున్నాము గాన సదరు తీర్మానములు తక్షణం అమలులో పెట్టవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిష్కాధికారులు చేయు సానుధి పరిష్కార రిపోర్టు కాపీల నున్న, అందుపైని మండల విద్యాధికారుల రివ్యూ కాపీల నున్న, మండల విద్యాసంఘమునకు పంపుమదిగానే ప్రతి నెలకు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములకు కాపీలు పంపు లాగు ఉత్తర్య దయచేయించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటు వారిని, శ్రీ దైత్యుల దొరవారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

పరిష్కాధికారులు పంపు సానుధి పరిష్కార రిపోర్టు, రివ్యూ కాపీలు మండల విద్యాసంఘమునకు చేరినతక్షణం, మండల విద్యాసంఘమువారు తమ మరుసటి సమావేశములో చర్చించి గ్రాంట్లు నిరూపించి, నిరూపించిన గ్రాంట్లు వివరమును ప్రతి నెలకు సంఘమునకు పంపుచుండవలయునని పటమారు ప్రార్థించియు, మా ప్రార్థన లంగీకరింపక అన్నిరిపోర్టులు, రివ్యూలు సంవత్సరములో ఒకటిరెండు రోజులు సమావేశమును శర్చించి గ్రాంట్లు తీర్మానించుటవలన టీచరు మేనేజరులకు యెక్కువ నష్టములు కలుగుచున్నవి గాన మండలవిద్యాసంఘమువారు మా ప్రార్థన లంగీకరించి మేము ప్రెజిడెంట్ విధమున గ్రాంట్లు నిరూపించవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘమువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

పాలకవర్గమువారు మంజూరచేసిన నెం 308/27-2-28 రు జి. ఓ. ప్రకారము అసరమునబట్టి కొరవలువంటి ఆయా ఎయిడెడ్ పాఠశాల గ్రాంట్లను సంవత్సరములో రెండు మూడు దఫాలుగా యివ్వవచ్చునను ఉత్తర్యను తక్షణం అమలులోకి వచ్చునట్లు చేయవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఎయిడెడ్ పాఠశాలల గ్రాంట్లు దరఖాస్తులు మంజూరు చేయబడెనా లేక రద్దుపరచబడెనా లేక పాఠశాలలు బాత్రుగ రద్దుపరచబడెనా జరిగవలసి వచ్చినప్పుడు ముందుగా ఆయా నెలకు టీచరు మేనేజరుల సంఘములవారి అభిప్రాయమును తీసుకొని తీర్మానించ వలయునగాని కేవలము పరిష్కాధికారుల రిపోర్టుపైనే తీర్మానించకూడదని శ్రీ మండలవిద్యాసంఘము వారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సంవత్సరమున కొకసారిగాని అనేక దఫాలుగాని యిచ్చు యేవిధమైన గ్రాంట్లుగాని ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల కోరిన ప్రెజిడికె చెక్కునుగాని లేక పోస్టాఫీసుద్వారా మణి అర్జు గాని పంపవలయునని శ్రీ మండల విద్యాసంఘాధ్యక్షులను ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాసంఘములు కేవలము ఎయిడెడ్ పాఠశాలల పోషణకై యేర్పడినవగుటవల్ల సదరు సంఘములలో కేవలము స్థానిక సంఘసభ్యులనే నియమించుటవల్ల ఎయిడెడ్ పాఠశాలల పోషణ అంత తృప్తికరముగ ఉండుటలేదు. కనుక పాలకవర్గమువారు యెక్కువవిద్యావంతుల స్థానములనున్న టీచరు మేనేజరుల స్థానములనున్న వృద్ధిచేయవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మామండలములో నెల్లూరాపూరు తాలూకా విద్య యందు హీనదశయం దుండుటవల్ల యిప్పుడు పాలకవర్గము వారు పరిష్కాధికారుల స్థానములను వృద్ధిచేయ బోవునట్లు తెలియుచున్నది గాన మా తాలూకా బీదలయందు పరితృప్తి

కటాక్షముంచి ప్రత్యేక డెవ్లప్మెంట్ యిక్వైర్మెంట్లను నియమించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటు వారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మాతన విద్యావేషముక నిబంధనల ప్రకారము 40 లేక 80 విద్యార్థులకు ఒక్క ఉపాధ్యాయుడుండుట ప్రాథమిక పాఠశాలలో విద్యావ్యాప్తికి భంగముగా నుండును గనుక 1,2,3 తరగతులలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునిక్రింద 25 కు తక్కువగా వుండనున్న 4,5 తరగతులలో ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునిక్రింద ఒక్కొక్క తరగతిలో 20 మందికి తక్కువగా వుండనున్న విద్యార్థిసంఖ్య యుండునట్లు ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు అవకాశము కలుగజేయునట్లు ఉత్తర్య దయచేయించవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని, శ్రీ దైత్యుల దొరవారిని, యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

మండలములో అచ్చు

ఘమలేర్పడి యుండియును ఎయిడెడ్ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులుగాని మేనేజరులుగాని ప్రత్యేకముగా సంఘములకు ఏర్పరచుకొని తృప్తికరముగ నడుపుకొనుచుండు పక్షమున వట్టి సంఘములను రికార్డుజా చేయవలయుననియు ఈమాతనసంఘ సంఖ్యలు మామూలు నెలకు సంఘములకు పోవలసిన నిర్బంధమును తీసివేయవలయుననియు మొరతనమువారిని, శ్రీ దైత్యుల దొరవారిని, యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రస్తుత కాలపరిస్థితుల ననుసరించి ఎయిడెడ్ పాఠశాలల యందు యిష్టమనార పాఠములుగా సంస్కృతము, హిందీ మొదలగు దేశీయవిద్యలనుకూడ నేర్పించుటకు అనుమతియొసంగవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో స్పెన్సింగు వీరింగు వడ్రంగు మొదలగు వృత్తివిద్యలను నేర్పించుటకు తగినంత ద్రవ్యసహాయ మొసగవలయునని శ్రీ గవర్న మెంటువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

కనుపల్లి నారాయణయ్య
కార్యదర్శి.

దేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగారము - పెద్దాపురము

ది 14-3-1925 తేదీని పెద్దాపురం తాలూకా పెద్దాపుర గ్రామములో శ్రీ విశ్వేశ్వరస్వామివారి ఆలయముయొద్దట నున్న దివ్యపౌధములో శ్రీ దేవాంగసంఘమున కంతకును ఆధార భూతుడైనట్లువంటి శ్రీ దేవలమహర్షి నామముతో నొక పుస్తక భాండాగారము నేర్పరచిరి. ఈ భాండాగారము స్థాపించిన దాదిగా ఆంధ్రపత్రిక (దినపత్రిక), కృష్ణాపత్రిక, భారతి, కారద, వజ్రముధము, దేవాంగసేవ, పంచానన, దేవాంగపత్రిక, ప్రణవీ, హిందూయవతి, ముద్దులమూట, ఆరోగ్య ప్రకాశిక, శ్రీలైపత్రిక, నవయుగ, హిందూసుందరి, నీలగిరి, ఆదిత్యలయ మున్నగు పత్రికలు విద్యాభిమానులగు మహాసభ్యులచే సమర్పింపబడుచు యీ భాండాగారము సలకరించుచున్నందుల కెంతయు సంతసిల్లుచున్నాము.

ఈ భాండాగారములో ఆంధ్ర, ఆంగ్ల, హిందీ మున్నగు భాషల గ్రంథము లనేకములు గలవు.

మరియు ముఖ్యముగా పెద్దాపుర దేవాంగసంఘసేవకాదశము నిమిత్తము, తదితరలయెక్కు యుపయోగార్థము దీని ననుసరించియే "శ్రీ దేవాంగసంఘసేవకాదశ పాఠశాల" అను నామముతో నొకరాత్రిధర్మపాఠశాలయును, ఒక పతనమందిరమునుగూడ పెద్దాపుర రాంధ్రదేవాంగసంఘ మహాజనులచే స్థాపించబడినవి. ఈ భాండాగారమును, రాత్రిపాఠశాలయు స్థాపించిన దాదిగా కుక్కువకు చంద్రునివలే ఈరెండును వినదిసాధివృద్ధినించుచున్నందుల కెంతయు సంతోషాక్రాంతస్వాంతులమై యున్నాము. ముఖ్యముగా యీ భాండాగారమును, పాఠశాలయుగూడ పెద్దాపుర దేవాంగసంఘ మహాశయుల అనుగ్రహముచేతనే ఇట్లు వినదిసాధివృద్ధి నొందుచున్నదిగాన వారికి మే మెంతయు కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనము లర్పించుకొనుచున్నాము. కనుక ఈ "దేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగారము" ను, వృద్ధిచేయ దలంచుకొనిన దేశాభిమానులు, కులాభిమానులు, విద్యాభిమానులు మున్నగువారు శీఘ్రమే వారివారి కత్తనసారము ఈ భాండాగారమునకు లోడ్వడి త్వరలో "శ్రీ దేవలమహర్షి పుస్తకభాండాగార మ"ను నామము చిరస్థాయిగా నుండునట్లుట వృద్ధిలోనికి దీనికొనిరాగలములకు మిక్కిలి వినయవిధేయతతో వేడుకొనుచున్నాడను.

గొల్ల మల్లిఖార్జునుడు,
కార్యదర్శి.

వేదక శ్రేష్ఠర విశ్వవిద్యాలయము

దేవాదాయములో మిగిలే మొత్తములు

మన ప్రధానమంత్రియగు పానగల్ రాజాగారు యీ నెల 15 వ తారీఖున తిరుపతిలో ప్రసంగించుచు, తిరుపతి దేవస్థానమునకు అన్ని ఖర్చులుపోను సాగుతు నుమారు యెనిమిది లక్షల ఆదాయము మిగులుననియు, యిప్పటికే వలువది లక్షలు యున్నదనియు, యీసామ్యుతో ఒక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును అవట్టములో నెలకొల్పిన చాగుగ నుండుననియు శల విచ్చినారు. ఇప్పటి నాతనచట్టములో విద్య యను పదములో భౌతికవిద్య యంతయు నిమిడియున్నది గనుక, దేశక్షేమము నకు కావలసిన సమస్తవిద్యలకు యీసామ్యును వినియోగించ వచ్చును. చేతిపనులు, మిల్లుల నిర్మాణము, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలగు నానావిధములైన కళలు విద్య యను పదములో చేరినవే కాబట్టి సమస్త శాస్త్రాభ్యాసమునకును, కళాభ్యాసమునకును యీసామ్యును వెచ్చించవచ్చును. ఇది యంతయు దేశక్షేమ నకుపకరించునదే, మిక్కిలి శ్లాఘనీయమే. కాని మన మంత్రిగారి మనస్సును హైందవ మతప్రచారము, పూర్వసాంప్రదాయ విజ్ఞానము గోచరించుటలేదు. ఈయనకు పాశ్చాత్యజీవనము, సాంప్రదాయము పరమాంశి యైనట్లు కనుపడుచున్నది. ఈప్రపంచ వ్యాపారములో మతమునకు ఏ రెట్టిస్థానము నొసంగరని తోచుచున్నది.

కాశి విశ్వవిద్యాలయమువంటి దానిని ఒకటి స్థాపించ నలయునట! దానిని ఏ రెక్కడైనను దర్శించిరా? అక్కడకు వెళ్లి యున్నయెడల, దాని కట్టడములు, పరికరముల యందము చూచి సంతోషిలిరా? హైందవ జీవితాదర్శములు అక్కడ వీరికేమైనను కనుపడెనా? బహుశాః యిదియంతయు వీరికి ముద్రవేసి విగించిన గ్రంథము కావచ్చును. తిరుపతి వేంకటేశ్వరస్వామివారికి దూరప్రాంతములనుండి వచ్చిన యాత్రికులు చేసే కుతూహల మొక్కబల్లను సమర్పించుకొనుట, ప్రజలకు జీవనోపాధికి కావలసిన ఆదిభౌతిక విద్యలను కలుపుటకే కాబోలును! ఇంకెంత పెను మంత్రిగారికి జాతీయవిజ్ఞానము, ఉత్కృష్టాదర్శములు లేవని తోచెడిని. ఈప్రపంచ చరిత్రలో అతి పురాతనమై సత్కార్య వాదానుసారముగ యిప్పటికిని తన ప్రథమస్థానమును నిలుపు కొన్న మన దేవాంతసారము, ఆయత్కీర్తి గుఱుసంపాదన మార్గములు నివృత్తియొజునటుని వీరి యభిప్రాయమై యుండవచ్చును. మన హైందవ మతము లోని వివిధసూత్రములు, సాంప్రదాయములు, ప్రపంచములో నెదజల్లవలె నన్నయెడల, మన దేవాలయములలో మిగులుచు కొనే మొత్తముకంటె అనేకరేట్లు ఖర్చు పెట్టవలసి యున్నది. క్రైస్తవమిదివరకు, యెంతెంత, యేవిధముగా ఖర్చుచేయుచున్నారో వీరికి తెలియదా! లజపతిరాయగారు, హిందువులు ప్రపంచములో తమ ప్రత్యేకము నిలుపుకొనుటెట్లని వ్రాయుచున్న ఉపన్యాసములను వీరు చదువుచున్నారా! హిందూ మహామండలివారు చేయదలచుకొన్నకృషి వీరికుండురా? నివృత్తాత్ముద్ధరణకు, హిందువులలో బయలుదేరిన ఆందోళనను వీరి చెవిని పడినదా? హైందవమతాను సారముగనే, మానవసేవ నెట్లార్చుననో వీరు ఆలోచించెదరా? వీరువట్టి ఆదిభౌతికమైన నెయెడల, వైద చెప్పినదానిలో వీరికి విశ్వాస ముండకపోవుట సహజమే. కాని ఆత్మయొకటి యున్నదనియు, అది ఆవినాశియనియు, కర్మకర్త ననించదనియు, జన్మరాహిత్యమైన మోక్షమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుట మన పరమావధియనియు, జీవితసమస్యలను పరిష్కరించుకొనుటలో పాటుపడుట యే మోక్షమార్గమనియు వీరు గ్రహించినయెడల, ప్రకృతిరసాస్యములను మాత్రము కనిపెట్టుటకు, యీధనమును వినియోగించుట పాడికాదు. నిజమైనవిద్య బ్రహ్మవిద్యయే. భక్తులు సమర్పించు కానుకలను భక్తి, భావకర్మయోగములను మనదేశముం దేగాక ప్రపంచమంతయు నెదజల్లుట కుపయోగించుట మన కర్తవ్యము. హైందవభక్తుల యుద్దేశ్యము, స్వామివారియందు భక్తిని, తమ మతరహస్యములను, బహుజనోపయోగమునకు వ్యాపింపజేయులెనని కాని, రసాయనశాస్త్రము, పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము మొదలగు భౌతికశాస్త్రములను బోధించు, ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయమున కెన్నటికిని కాదు. ఇదియన్నియు, మన ప్రపంచ జీవయాత్రకు ముఖ్యము కావచ్చునగాని, భక్తుల యాదర్శము అదికాదు గనుక వారిచ్చుకానుకలు, హైందవ మత విద్యకు మాత్రమే యుపయోగించవలసియున్నది. మద్రాసు హైకోర్టువారు, యీ తిరుపతి దేవాలయాదాయమును రెండు హైస్కూల్స్ కు పయోగించవచ్చునని తీర్పు యిచ్చగా నీవి కాన్సిలువారు దానిని రద్దుపరచిరి. అప్పుడు తిరుపతి హైస్కూల్స్ కు ప్రత్యేకముగ ఒకచట్టమును నిర్మించి, వ్యాయాధి

కావశ్యము, కాపననిర్మాణము లోబరచుకొనెను. ఇప్పుడు మన హైందవమంత్రి పుంగవుడగు రామారాయణగారు దానిని సందుచేసికొని తనపార్టీ వారితో, విద్య, ధర్మము అనే శిష్టములు ప్రయోగించి కాపనము చేయుచుకొని, దాతల యుద్దేశ్యము నతిక్రమించి, వారిధనమును అన్యథా యుపయోగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈ చట్టములో విద్య యనగా మతవిద్యయే యని మార్పు తక్షణము చేయించవలసియున్నది. మనకాపనకర్తలలో హిందువులెవరైనను యీపనికి దొరకొందురా?

వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు

హైకోర్టు వకీలు.

సికిందరాబాదు-శ్రీ పునర్వివాహము

ఈ పురంబున గడచిన మే నెల 26 వ తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు మహారాజశ్రీ బాబి కృష్ణారావు బి. ఏ., బి. యల్. హైకోర్టు వకీలుగారి సాధంబున నొక శ్రీ పునర్వివాహ మహోత్సవము నేత్రపర్వంబుగ జరిగినది. వరుడు మార్కల కమలాకరిరావుగారు. ఓవర్సీయరు. నివాసుసాగరు ప్రాజెక్ట్. వెలమకులజాతి. సుమారు ముప్పది సంవత్సరంబుల వయస్సుండును. వధువు పద్మావతిదేవి. వధూవరులిరువు రేకులజాతి. రూపయావనలావణ్యంబుల నొకరికొకరు తగియుండిరి. బాబి కృష్ణారావుగారే పాఠోహిత్యము వహించి వేదవోదితముగ వివాహము నిర్వహించిరి. శ్రీ పునర్వివాహంబున సుమారు రెండువందల వివాహంబులకు ముగిసినది. కల్యాణము ముగిసినపిమ్మ జారి భేదరాహిత్యమైన విందు జరుపబడెను. వివాహకాలమందు సభికులయందొకరు పద్మముల జదివెరి.

శ్రీ యోభిలాషి.

కాంగ్రెసుసంఘమునకు భూమిసంభావన

దెజనాడబ స్టేలో కీర్తి కేసులయిన మానవ పున్నయ్య సామకారుగారి దత్తమూకుడు చిరంజీవి పూర్వచంద్ర రావుయొక్క ఉపయన సదస్యమినాడు 10-6-25 తేదీన పున్నయ్య సామకారుగారి భార్య శ్రీ నాగకత్తమ్మగారు నన్ను ఆహ్వానించి పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు రు 116/- నూలుపదహారు రూపాయలు భూమిసంభావనలిచ్చి సత్కరించి స్వరాజ్య ఉద్యమమునందు తమకుగల ప్రశంసనీయుమైన అభిమానమును కనబరచుచున్నాడు. ఈ సత్కారములో ఈసాక్ష్యముతో తన ప్రాత్యానా మొదలైన వస్తువులను జనకతండ్రి మానవ పున్నయ్య సామకారుగారిని అభినందించుచున్నాడు. ఈ మార్గము మననపరించి ఇతరులకు శుభకార్యములయందు స్వరాజ్య ఉద్యమమునకు గొప్ప సంభావనలిచ్చి సహాయము చేయుటగాక.

దేవాదాయములో మిగిలే మొత్తములు

అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు,
11.6.25 } వశ్యమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు.

కాగినాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెసు ఆధ్వర్య
విజయము

శ్రవణ ఉత్సవాలు

కరీ సత్యరాజు.

కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడికమున్నె త్వరగా పడకపోయిన ఉడిక మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ నెడే కామియా నూనెను వాడి సర్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుధ్రువరచును బుడ్డినెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0. 126 ఏజెంట్లు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

Advertisement for 'ఆటోదిల్ బహారు' (Auto-dil Baharu) featuring a woman and text describing the product and its benefits. The text includes details about the product's origin, its effectiveness for various ailments, and contact information for agents. It also mentions a price of 126 and a date of 10-12-0.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బీలో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

క ర ం చ ం దు చ బి ల్ దా ను

బం గారు, వెండి నగల వర్తకులు, సావుకారు వేట, మద్రాసు. 1911
ద ర ఖా ను వం పిన క్యాటలాగు ఉచితము గా పంపబడును.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమృతమైన నెన్

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల; అయిర్లెడ్ జెంషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగ రోగము, మిహరొగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది వన్యకముగా కుదుర్చునట్టి డిప్లోమతము.

గుణము:— 6 మోతాదులనెన్ ను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే శ్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రపిండంబునైన చిక్కులన్నియు మాటుమగను. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి బాని. చావనలెను.

బిట్టమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్వు. 1-4-0

బిట్టవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్వు. 1-8-0

మా విద్యావధులు నుకరిద్దమైనచో కాశములన్నిటిలోను దొరికెను.

మా చిత్ర విచిత్రపు వ్యాటలాగునై వ్రాయుదు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన సంజీవి.

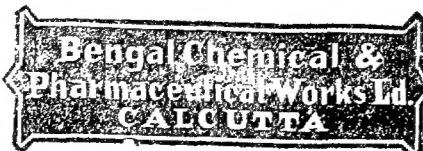
బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,

ఈ అమృతమైన జెంషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, గ్లిసెరోఫాస్ఫేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన జెంషధముకాదు.

కావలసినవారు వ్రాసిన జెంషధము

సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

రోల్డుగోల్డురిస్టలట్ గడియారము

3 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము

అందముగాను, ఆశ్చర్యముగాను ఉండును. టిటిని మేల్లెన లోహంబులచే చేయబడినది. చాలాకాలము నిలువక పోవగలిగినది. వెలయు సహాయంబు గానే యుండును. ఇదివరకు మేల్లెన

బంగారు గడియారములమాత్రం ఇదియేమాదిరి రకములు వచ్చినవి. ఇప్పుడు తక్కువవెలలో ఈమాదిరి గడియారంబులను రప్పించియున్నాము. ఇందులో యేరకం గడియారములు కావలసియున్నను ఒక లేధరకు ఇవ్వవచ్చును. బంగారు గిల్లు విచిత్రమైన కట్డెలు గడియారము 1 కి ర్వు 7-0-0.

11 కెంపులు వుంచిన బ్రిడ్జిట్ మూవుచుండు 5 సంవత్సరపు ఉత్తరవాదముగల అసల్ రోల్డుగోల్డు రిస్టలట్ గడియారము ర్వు 12-8-0. 8 సంవత్సరపు ఉత్తరవాదము గల రేడియం డయల్ రిస్టలట్ ర్వు 8-0-0.

స్టాండర్డు వాచ్ కంపెనీ, తహిలపెట్టె నెం. 1262 మద్రాసు.

మేలయిన మదరాసు

న శ్య ము

మంచిపొగాకుతో వెన్న కాచిననేతితో శుభ్రముగా శేరుగాంచిన పనివాండచే తయారుచేయించి దేశమంతటకి పంపియిచేయబడును.

వీకె 1 కి ధర ర్వు 3-4-0

శేరు 1 కి ధర ర్వు 0-12-0

పి. యస్. నుగంధశ్యము రు 0-4-0

పోస్టు రైలు

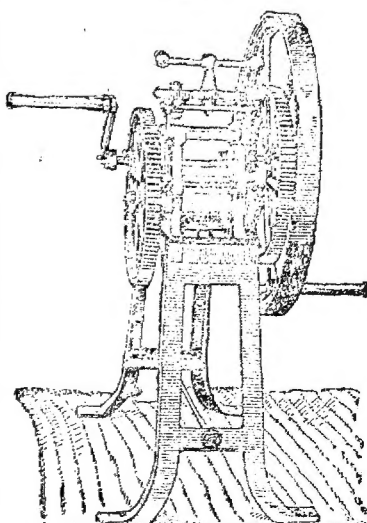
ఖర్చులు

ప్రత్యేకము.

పి. యస్. పార్థన్ & కంపెనీ,

నెం 1 మెంకయ్యవీధి, మద్రాసు.

రేకుల మిషనులు

వెండి బంగారు నగలపనిచేయువారికి రేకులు తీయుట కుపయోగపడు మిషనులు మేము దిగుమతి చేసి ఇతరులకంటె సరసమైనధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

సి. హెచ్.

శోభనాచలం

అందు సన్న,

చిలకలపూడి పోస్టు

(నుచితపట్టు 0.